

Barns delaktighet i ideella idrottsföreningar

OM ATT FÖRSTÅ BARNS PERSPEKTIV OCH MÄTA SKILLNADER
I BARNS ERFARENHETER

Sara Vilgeus Loy

Barns delaktighet i ideella idrottsföreningar

Om att förstå barns perspektiv och mäta skillnader i
barns erfarenheter

Sara Vilgeus Loy

Marie Cederschiöld högskola

© Vilgeus Loy Sara, 2026

ISSN: 2003-3699

ISBN: 978-91-985807-5-4

Avhandlingsserie inom området Människan i välfärdssamhället

Utgiven av:

Marie Cederschiöld högskola

www.mchs.se

Foto/Illustration: AI-genererad illustration skapad av författaren (2026).

Tryck: US-AB Tryckeriet, Stockholm, 2026

Institutionen för civilsamhälle och religion

Barns delaktighet i ideella idrottsföreningar

Om att förstå barns perspektiv och mäta skillnader i
barns erfarenheter

Sara Vilgeus Loy

Akademisk avhandling
som för avläggande av filosofie doktorsexamen vid
Marie Cederschiöld högskola offentligen försvaras

fredag den 17 april 2026, kl. 09:00
Plats Aulan, Stigbergsgatan 30, Stockholm

Handledare:

Pelle Åberg, Docent, Marie
Cederschiöld högskola
Anders Kassman, Docent, Marie
Cederschiöld högskola
Åsa Kneck, Docent, Marie
Cederschiöld högskola

Opponent:

Johan Norberg, Professor, Malmö
Universitet

Abstract

Children's participation in voluntary sport organizations: Understanding children's perspectives and measuring differences in experiences

Sara Vilgeus Loy

This doctoral thesis problematizes and develops a theoretical explanation of children's experiences of participation in voluntary sports organizations, a key arena in the Nordic welfare context where social development, democratic values, and civic engagement are fostered. Although children constitute the largest group within organized sports, research indicates that their influence is limited and that adult perspectives often dominate discussions of participation. Anchored in the UN Convention on the Rights of the Child and informed by childhood sociology, the thesis positions children as epistemic agents with unique insight into their everyday sports experiences. The thesis employs a mixed-methods design. Qualitatively, it explores children's perspectives on participation, showing that participation is shaped relationally, emerging from interactions among children and their trainers, as well as among peers. A quantitative approach further explores these results by developing a psychometric instrument—the Children's Experience of Relational Participation Scale—to capture variations in children's experiences of participation. By drawing on concepts of ageism, agency, and institutional logic, the dissertation shows that children's incentives and opportunities for participation vary with age. The thesis makes the following contributions: conceptually, it expands participation models to include children's perspectives; methodologically, it offers a validated tool for measuring relational participation; and, lastly, it provides an understanding of why participation is easily accomplished in some sport clubs but difficult in others.

Keywords

Relational Participation, children's perspective, sports, psychometrics

Publikationer

Den här avhandlingen är baserad på följande artiklar och hänvisas till genom följande romerska nummer:

- I. Vilgeus Loy, S. & Kneck, Å. (2025). Lundy's Model and Beyond: Exploring a Girl's Perspective on Participation in Voluntary Sports Organizations. *Sport in Society*, 1–17.
- II. Vilgeus Loy, S. (2023). Hälsa och inflytande för barn inom idrott – Hinder, möjligheter, makt och sociala relationer. *Socialmedicinsk Tidskrift*, Vol. 100, nr 4, s. 569–579.
- III. Vilgeus Loy, S. & Kassman, A. (2025) CERSPS – Children's Experience of Relational Sport Participation Scale – The construction of a scale to measure children's experiences of participation in voluntary sport organizations in Sweden. *Diversity & Inclusion Research*, 3(1), e70043.
- IV. Vilgeus Loy, S. (under revision) Who stays in the game? - A Quantitative Study of Children's Experiences of Relational Participation in Voluntary Sports Organizations in Sweden.

Omtryck har gjorts med tillstånd från respektive förlag.

Innehåll

Publikationer	7
1. Introduktion	13
1.1. Olika betydelser av begreppet delaktighet	14
1.2. Att stärka barns delaktighet	15
1.3. Civilsamhället, idrottsrörelsen och barns delaktighet	15
1.4. Syfte	17
1.5. Frågeställningar	18
1.6. Disposition	19
2. Bakgrund	21
2.1. Barns medlemskap och representation i ideella föreningar	21
2.2. Ideella idrottsföreningar	22
2.2.1. Struktur och policy	23
2.2.2. Det frivilliga arbetet	24
2.2.3. Idrottens utformning	24
2.3. Summering	25
3. Barn och ungdomsidrott i ideella föreningar	27
3.1. Inriktningar i idrottsföreningar	27
3.1.1. Tävling	28
3.1.2. Idrott-för-alla	28
3.1.3. Variationer i föreningars inriktningar	29
3.2. Barns perspektiv på idrott: Erfarenheter, värden och motivation	30
3.2.1. Upplevd kompetens och idrottsutveckling	31
3.2.2. Samhörighet och kompisar	31
3.2.3. Skillnader i barns syn på idrott	32
4. Barns delaktighet: Begrepp, modeller och empiriska resultat	35
4.1. Inledning	35
4.2. Modeller med fokus på beslutsfattande	36
4.2.1. Harts (1992) modell	36
4.2.2. Lundys (2007) modell	37
4.2.3. Lansdowns (2018) modell	37

4.3. Relationell delaktighet	38
4.4. Kontextens betydelse för barns delaktighet	40
4.5. Barns perspektiv på delaktighet	40
4.6. Barns erfarenheter av delaktighet inom idrott	42
4.7. Systematisering av barns delaktighet – psykometriska instrument	44
4.8. Summering av forskningsläget	45
5. Teoretisk ram och analytiskt grepp	47
5.1. Barndomsforskning och åldersordning	47
5.2. Barns aktörskap, barns perspektiv och barnfokuserad tolkning	49
5.3. Institutionella logiker	53
5.3.1. Barns idrottslogiker	54
5.3.2. Föreningslogiker	57
5.4. Summering	58
6. Metod, material och forskningsprocess	61
6.1. Forskningsprocessen	61
6.1.1. Inhämta barns perspektiv på fenomen	63
6.1.2. Skapa förståelse för barns perspektiv	64
6.1.3. Skapa instrument utifrån barns perspektiv	64
6.1.4. Inhämta barns erfarenheter	65
6.1.5. Problematisera barns erfarenheter av delaktighet	65
6.2. Metoddiskussion	65
6.2.1. Mixade metoder som design och dess implikationer	66
6.2.1. Komplexa eller reducerande modeller samt klassificeringskonsekvenser	66
6.2.2. Reflektioner kring datainsamling med barn	68
6.2.3. Reflektioner kring det psykometriska instrumentet	71
6.2.4. Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet	74
6.3. Etiska överväganden	78
6.3.1. Skriftlig och muntlig information till barn	78
6.3.2. Inhämtat samtycke	79
6.3.3. Konfidentialitet	79
7. Sammanfattning av artiklarna	81
7.1. Artikel I	81
7.2. Artikel II	82

7.3. Artikel III	83
7.4. Artikel IV	84
8. Diskussion	87
8.1. Barns perspektiv på delaktighet	87
8.2. Barns erfarenheter av delaktighet	90
8.2.1. Förutsättningar för delaktighet	90
8.2.2. Erfarenheter av delaktighet med tränare	92
8.2.3. Erfarenheter av delaktighet med andra barn	94
8.3. Att mäta skillnader	94
8.4. Skillnader mellan barn	97
8.4.1. Skillnader i perspektiv	98
8.4.2. Modell för att förklara skillnader i ålder	99
8.5. Sammanfattning	102
9. Slutsatser	103
9.1. Barns perspektiv på delaktighet inom idrott	103
9.2. Barns idrottande i civilsamhället	104
9.3. Fortsatt forskning	106
Summary	109
Tack	113
Referenser	115
Appendix	133
Delarbeten	161

1. Introduktion

Det nordiska välfärdssamhället bygger på grundläggande idéer om jämlikhet, medborgarskap och människors rätt att delta i samhällslivet (Esping-Andersen, 1990). En central princip är att alla, oavsett bakgrund, ska ges förutsättningar att delta i samhället och leva ett gott liv. Välfärdsmodellen vilar på en kombination av universella rättigheter, där politiska-, civila- och sociala rättigheter ska medföra att alla människor lever ett fullgott liv (Marshall, 1965).

Trots långtgående universella rättigheter pågår fortfarande arbetet med att stärka mänskliga rättigheter, inte minst för grupper som av olika skäl är sårbara eller underordnade andra grupper i samhället. En sådan grupp är barn som historiskt sett inte har betraktats som fullvärdiga samhällsmedlemmar med egna rättigheter, utan har setts som framtida medborgare med framförallt behov av skydd, omsorg, fostran och utveckling. Denna syn har emellertid ifrågasatts framförallt under de senaste tre decennierna där både forskning och policy har bidragit till en förändrad syn på barn (Qvortrup et al., 2009).

Ett tydligt riktmärke är Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter (FN, 1989), även kallad barnkonventionen, som ratificerats av i stort sett alla världens stater och sedan 2020 är svensk lag (SFS 2018:1197). I konventionen fastställs barns rätt till skydd, utveckling och delaktighet som viktiga dimensioner av barns livsvillkor. Artikel 12 utgör här en grundpelare genom att slå fast barns rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem, och att dessa ska tillmätas betydelse i enlighet med barnets ålder och mognad. Denna rätt till delaktighet innebär inte endast att barn ska få komma till tals, utan också att vuxna, i alla delar av samhället, har ett ansvar att skapa reella möjligheter för barn att påverka beslut (Lundy, 2007). På så vis knyter barnkonventionen samman barns rättigheter med centrala demokratiska värden som inflytande, respekt och inkludering.

Ett annat centralt bidrag till förändringen i synen på barn har kommit från den forskning som också vuxit fram under de senaste tre decennierna,

särskilt inom barndomssociologi och barnrättighetsforskning. Den barndomssociologiska forskningen har utmanat den traditionella, utvecklingspsykologiskt präglade synen på barn som ofullständiga, blivande vuxna i behov av fostran. I stället har barn lyfts fram som sociala aktörer med egen handlingsförmåga, kompetens och perspektiv på sina liv (James et al., 1998; Mayall, 2002). Barnrättighetsforskningen har på liknande sätt betonat barns rätt till inflytande och delaktighet i frågor som rör dem, och tillsammans har dessa forskningsfält bidragit till att etablera ett paradigmskifte där barn inte enbart förstås som mottagare av omsorg, utan som aktiva samhällsmedborgare med rätt att påverka sina livsvillkor (Lansdown, 2010; Lundy, 2007).

1.1. Olika betydelser av begreppet delaktighet

Begreppet delaktighet har blivit ett ideal i både forskning, politik och praktik när det gäller barns rätt att få komma till tals och påverka sin livssituation. Samtidigt råder splittring i hur begreppet ska teoretiseras och den engelska termen ”children’s participation” beskriver både deltagande i form av närvaro och delaktighet i beslutsprocesser (Percy-Smith & Thomas, 2010). I forskning om barns rättigheter tolkas delaktighet ofta som en rättighetsprincip som garanterar barns röst i beslutsfattande (Lansdown, 2010; Lundy, 2007). Inom statsvetenskap handlar delaktighet om formellt beslutsfattande där makthierarkier och strukturer rymms (Arnstein, 1969; Gallagher, 2008; Hart, 1992). Inom pedagogik och sociologi har begreppet samtidigt fått en bredare innebörd och kommit att handla om barns relationer med vuxna och barns upplevelser av att vara inkluderade, hörda och erkända som meningsfulla aktörer i sina sociala sammanhang (Alanen & Mayall, 2001; Horgan et al., 2017; James & Prout, 2015; Mannion, 2007; Percy-Smith et al., 2023; Punch & Tisdall, 2012; Wyness, 2013). Inom psykologi kopplas delaktighet till psykologiska behov som autonomi, kompetens och samhörighet (Mageau & Vallerand, 2003; Ullrich-French & Smith, 2009; Vallerand, 2007). Delaktighet kan därmed förstås på flera olika sätt: som deltagande, en begränsad normativ princip, formellt beslutsfattande, en relationell och erfarenhetsmässig process eller en fråga om tillfredsställda grundläggande behov.

1.2. Att stärka barns delaktighet

De senaste decennierna har en rad reformer och initiativ som syftar till att stärka barns delaktighet och inflytande initierats. I många länder, inte minst i Sverige, framskrider arbetet med att säkerställa att barns röster hörs i frågor som rör deras liv, exempelvis inom sjukvård (Coyne & Harder, 2011), familjeterapi (Edman, 2025) vårdnadstvister (Graham & Fitzgerald, 2006; Lauri et al., 2021; Wågby Gräfe, 2023) och inom socialtjänst (Bromark, 2024; Eriksson, 2024; Jørgensen et al., 2024; McCafferty & Mercado Garcia, 2024; Karmen Toros, 2021). Även skolor har implementerat program och metoder som främjar och utvärderar barns delaktighet och inflytande (Anderson et al., 2022; Anderson et al., 2019; Emerson & Lloyd, 2017; Perry-Hazan, 2021; Pettersson, 2015). Trots omfattande reformer och implementerade metoder visar forskning att barns rätt till delaktighet är betydligt svårare att förverkliga i praktiken än rättigheter kopplade till skydd och omsorg (Collins et al., 2021). Därtill visar forskning att den kontext som barn befinner sig i får betydelse för både förutsättningar, vilja och syn på delaktighet (Kosher & Gross-Manos, 2024). Maktrelationer mellan barn och vuxna, kunskap om barns rättigheter, föreställningar om barns kompetens, normer, värderingar och traditioner utgör återkommande hinder (Gal, 2017; Redelius, 2011; Tisdall & Cuevas-Parra, 2022).

1.3. Civilsamhället, idrottsrörelsen och barns delaktighet

En central samhällsarena där barns vardagsliv, sociala relationer och möjligheter till inflytande kan utvecklas är inom civilsamhället som utgörs av frivilliga sammanslutningar och föreningar som varken styrs av stat, familj eller marknad. Civilsamhället beskrivs som en miljö för medborgerlig fostran genom vilken människor deltar, samarbetar och formar gemensamma värden (Essen & Svedberg, 2019; Wijkström & Lundström, 2002). Trots civilsamhällets betydelse för både social- och politisk förankring är barns position inom detta område mindre beforskad, särskilt vad gäller deras möjligheter till delaktighet (Holmqvist, 2019).

Inom civilsamhället utgör idrottsrörelsen den mest omfattande barn- och ungdomsverksamheten med över 18 000 ideella idrottsföreningar i Sverige och en majoritet av barn är någon gång involverade under uppväxten (von Essen & Wallman Lundåsen, 2016). Idrottsrörelsen har uttalade ambitioner att vara en demokratisk fostrande miljö och att bedriva verksamhet i linje med barnkonventionen, där barns bästa och delaktighet ska vara vägledande (Riksidrottsförbundet, 2009).

Samtidigt visar forskning att barns delaktighet inom idrotten ofta är begränsad (Messner & Musto, 2014; Redelius & Eliasson, 2022; Trondman, 2005, 2011). Barns röster ges inte tillräckligt utrymme och de framträder även som mindre uppmärksammade inom forskningen (Eliasson, 2011; Gracey, 2010; Messner & Musto, 2014; Stirling & Kerr, 2013). Den forskning som finns indikerar att barns egna mål med idrottsutövande, liksom hur hängivna de är i sin idrott, påverkar i vilken utsträckning de önskar vara delaktiga (Redelius & Eliasson, 2022; Trondman, 2005, 2011). Därtill präglas diskussionen om delaktighet i stor utsträckning av vuxnas perspektiv (Harcourt & Hägglund, 2013; Waerner, 2025).

Mer specifikt är kunskapen låg beträffande barns perspektiv på delaktighet när de idrottar, i synnerhet hur barn erfar och beskriver delaktighet inom idrott (Pavlogiannis et al., 2024). Därtill saknas även forskning gällande vuxnas ansvar för möjliggörande av barns delaktighet (Lang, 2021). Systematisering av kunskap rörande barns erfarenheter av delaktighet har efterfrågats men har inte ännu utvecklats (Redelius & Eliasson, 2022). För att komma framåt behövs mer forskning, i synnerhet från barns perspektiv eftersom de kan bidra med betydelsefulla insikter dels om hur de upplever delaktighet samt hur de vill göras delaktiga. Systematisering av uppfattningar och attityder kan göras genom att utveckla tillförlitliga metoder, exempelvis psykometriska skalor. Dessa har visat sig vara användbara för att mäta barns upplevda delaktighet i andra kontexter såsom sjukvård och skola (Anderson et al., 2019) och kan vara en väg framåt i arbetet med att synliggöra barns behov när det kommer till delaktighet inom ideella idrottsföreningar.

Mot denna bakgrund är det angeläget att utforska hur barn tolkar delaktighet inom civilsamhället, hur de erfar delaktighet och hur generaliseringar kan göras för att kunna föra underbyggda samtal om hur det ser ut och vad som eventuellt behöver göras för att främja barns delaktighet. I den här avhandlingen undersöks den största delen av barn- och ungdomsverksamheten i civilsamhället; ideella idrottsföreningar med sikte på barns egna berättelser om och erfarenheter av delaktighet. Barn ses i avhandlingen som människor i åldern 0–18 år, i enlighet med barnkonventionen.

Barn betraktas i avhandlingen inte enbart som rättighetsbärare, utan även som kunskapskällor med epistemisk legitimitet och de är därmed nyckelinformanter (Casas, 2011, s. 563) med unika kunskaper och insikter i sina idrottsliga erfarenheter. Detta synsätt innebär att barns perspektiv lyfts fram som ett nödvändigt bidrag för att vidga och nyansera förståelsen av delaktighet, särskilt eftersom diskussionen tidigare i hög grad har präglats av vuxnas perspektiv och prioriteringar.

Ett centralt utgångsläge för avhandlingen är att flera aspekter påverkar förutsättningar för barns delaktighet, såsom den idrottsliga kontexten, relationer, maktordningar och barns motivation till att idrotta. Barns perspektiv ses som en pusselbit vilken kan ge nya insikter till och fördjupad kunskap om hur delaktighet kan förstås inom ideella idrottsföreningar.

Avhandlingen tar därmed avstamp i rättighetsperspektiv och barndomssociologisk forskning om barns delaktighet men inkluderar också både civilsamhällesvetenskapliga- och psykologiska perspektiv för att förstå barns perspektiv på och erfarenheter av delaktighet.

1.4. Syfte

Syftet med avhandlingen är att problematisera barns erfarenheter av delaktighet inom ideella idrottsföreningar. Detta görs genom att diskutera den åldersordning som präglar idrotten, där barn är begränsade men till viss del kan utöva sitt aktörskap, samtidigt som barns syn på idrott samt idrottens sammanhang får betydelse.

1.5. Frågeställningar

För att uppnå avhandlingens syfte har två frågeställningar varit vägledande. Den första frågeställningen ämnar leda till en diskussion om barns perspektiv på delaktighet inom ideella idrottsföreningar och vad ett sådant perspektiv kan addera till befintlig forskning. Den andra frågeställningen ämnar rikta fokus mot ett psykometriskt instrument för att mäta barns upplevda delaktighet och vilka förtjänster detta medför men också vilka begränsningar som instrumentet har. Avhandlingens syfte kommer således att uppnås genom att besvara följande frågeställningar:

1. Hur kan barns beskrivningar av och perspektiv på delaktighet inom ideella idrottsföreningar förstås?
2. Hur kan barns perspektiv på delaktighet kvantifieras och integreras i psykometriska mätinstrument?

Frågeställningarna är inte kopplade till en specifik artikel i avhandlingen. Istället är tanken att de ska fungera som vägledande för den övergripande analys som görs och den diskussion som förs i kappan och som tar sin utgångspunkt i de empiriska resultat som presenteras i artiklarna. Artiklarna är organiserade efter den ordning som blir mest logisk givet frågeställningarna och avhandlingens syfte.

Avhandlingen bygger på fyra artiklar där varje artikel har sitt eget syfte och på olika sätt bidrar till att uppnå avhandlingens övergripande syfte. Artikel I (Vilgeus Loy & Kneck, 2025) och artikel II (Vilgeus Loy, 2023) har haft fokus på barns perspektiv på delaktighet och hur detta kan förstås genom kvalitativa metoder. Dessa två artiklar har, tillsammans med annan relevant forskning, legat till grund för den tredje kvantitativa artikeln (Vilgeus Loy & Kassman, 2025) där barns erfarenheter av delaktighet inom idrott begreppsliggörs och prövas genom en systematisk utveckling och testning av ett psykometriskt instrument som mäter barns erfarenheter av delaktighet inom lokala ideella idrottsföreningar. I den fjärde artikeln (Vilgeus Loy, under revidering) används det psykometriska instrumentet för att få ytterligare kunskap om barns erfarenheter av delaktighet inom ideella idrottsföreningar.

Totalt finns 206 barns syn på och erfarenheter av delaktighet representerade i den här avhandlingen.

1.6. Disposition

Denna sammanläggningsavhandling innehåller fyra artiklar och en kappan. Kappan har flera syften: att placera avhandlingen inom sitt forskningsområde och därmed ge artiklarna en kontext, att fördjupa de metodologiska och teoretiska överväganden som gjorts, samt att möjliggöra en vidare diskussion om de olika artiklarnas, och hela avhandlingens, betydelser.

Kappan består av nio kapitel. I det första kapitlet introduceras läsaren till ämnet och avhandlingens övergripande syfte och frågeställningar presenteras. Det andra kapitlet innefattar en generell beskrivning av barns engagemang i civilsamhället samt i ideella idrottsföreningar. Det tredje kapitlet diskuterar forskning som rör idrottsföreningars inriktningar samt hur barn ser på sitt idrottsutövande. Det fjärde kapitlet inbegriper tidigare forskning som berör barns delaktighet. I det femte kapitlet presenteras avhandlingens teoretiska utgångspunkter och i kapitel sex återfinns avhandlingens forskningsdesign och detaljerade tillvägagångssätt. Kapitel sju inbegriper resultatbeskrivningen, vilken består av summeringar av de fyra artiklarna som avhandlingen bygger på. Det åttonde kapitlet innefattar avhandlingens diskussion och kapitel nio, det sista kapitlet, omfattar avhandlingens slutsatser samt förslag för vidare forskning.

2. Bakgrund

I detta kapitel ges en översikt över den kontext där barns idrottande tar form. Först presenteras forskning om barns engagemang i ideella föreningar – som utgör den vanligaste juridiska formen i det organiserade civilsamhället i Sverige (SCB, 2025; Åberg, 2025) – med särskilt fokus på omfattningen av medlemskap och frågor om representation och inflytande. Därefter beskrivs de ideella idrottsföreningarnas struktur, organisation och finansiering, liksom de frivilliga krafter som bär upp verksamheten. Slutligen belyses hur idrotten är utformad i Sverige, med exempel på olika idrotters organisering och särskilda kännetecken. Tillsammans ger kapitlet en bakgrund till förståelsen av barns villkor inom ideella idrottsföreningar.

2.1. Barns medlemskap och representation i ideella föreningar

Barns engagemang i Sverige, i form av medlemskap i ideella föreningar, är omfattande. Drygt 1,9 miljoner barn och unga i åldrarna 6–25 år är medlemmar i en förening (Vamstad & Kassman, 2022). Av dessa medlemskap återfinns cirka 63 procent i idrottsföreningar. Utöver idrotten engagerar sig barn framför allt i Sveriges Elevers Centralorganisation och andra skolrelaterade organisationer (28 procent), medan politiska, kyrkliga, nykterhets- och scoutföreningar tillsammans utgör omkring 8,5 procent av alla medlemskap.

Trots omfattningen av barns medlemskap finns begränsad forskning om barns möjligheter till delaktighet och inflytande inom ideella föreningar. De studier som finns visar att barns utsikter att göra sin röst hörd är begränsade (Holmqvist, 2019). Ett exempel är barns representation i styrelser där barn sällan är representerade. En undersökning från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) visar att endast 1–2 procent av högstadie- och gymnasieelever innehar styrelseuppdrag i ideella föreningar (MUCF, 2014). Juridiskt sett finns emellertid inga hinder: föreningsfriheten i Sverige innebär att alla, oavsett

ålder, har rätt att delta i en ideell förening (Regeringsformen, 1974). Barns representation varierar dock mellan olika typer av organisationer. Skolidrottsföreningar uppvisar exempelvis en betydligt högre andel unga i styrelser än vad idrottsföreningar generellt gör (CIF, 2015).

I idrottsföreningar sköts organisation, styrning och administration i regel av vuxna, trots att barn utgör en stor del av medlemsbasen. Idrottsföreningars styrelser präglas också av ojämställdhet, där män är överrepresenterade (Vamstad et al., 2025).

Flera skäl har lyfts fram till barns låga representation i idrottsföreningars styrelser. Dels har rösträttsfrågan betydelse då långt ifrån alla föreningar medger rösträtt för medlemmar under 18 år (CIF, 2015). Medlemskapet ger alltså inte alltid barn samma möjligheter till engagemang i beslutsfattande organ som vuxna. Dels visar studier att barn utnyttjar den rätt de har i liten utsträckning, även i de fall där rösträtt tillåts (ibid).

2.2. Ideella idrottsföreningar

Barns deltagande i ideella idrottsföreningar är, som tidigare nämnts, omfattande. Denna form av idrottande har dessutom vuxit i förhållande till spontanidrott, som under de senaste decennierna minskat i Sverige liksom i övriga nordiska länder (Nordbakke, 2019). Ideella idrottsföreningar utgör därmed den huvudsakliga arenan för barns och ungas idrottande i Sverige.

Statistiken över medlemskap visar på en stark tillströmning av barn från 1980-talet och framåt, särskilt bland flickor inom idrotter som tidigare betraktades som ”pojksporter”, exempelvis basket och fotboll (Norberg, 2007). Under de senaste två decennierna har trenden med ökande medlemsantal emellertid brutits. Statistik från de senaste åren visar att 65 procent av alla barn mellan 12–15 år idrottar i en förening, något fler pojkar än flickor (idrottsstatistik.se, 2022). Av 16–18 åringarna så är siffran betydligt lägre, runt 45 procent av alla ungdomar är med i en förening och något fler flickor idrottar än pojkar. I åldersgruppen 16–25 år är cirka 25 procent medlemmar i en idrottsförening (MUCF, 2024). Statistik från Riksidrottsförbundet (RF) visar att pojkar i genomsnitt deltar oftare än

flickor mätt i antalet deltagartillfällen (RF, 2022). Medlemsantalen är emellertid fortfarande höga, men det kan konstateras att de sjunker, framförallt bland yngre barn (idrottsstatistik.se, 2022; Møllerløkken et al., 2015). Trots det är det fortfarande ett stort antal barn som deltar i organiserad idrott och som därmed påverkas av hur den bedrivs.

2.2.1. Struktur och policy

I Sverige finns cirka 18 000 idrottsföreningar, 72 oberoende specialidrottsförbund och över tre miljoner medlemmar (Bergsgård & Norberg, 2010). Idrottsföreningarna varierar betydligt i storlek, det finns allt från små föreningar med ett fåtal medlemmar till stora föreningar med tusentals medlemmar (Riksidrottsförbundet, 2024). Idrottsföreningarna i Sverige är icke-vinstdrivande och finansieras ofta genom medlemsavgifter, bidrag från kommuner och stat, sponsring och olika typer av insamlingar. Dessa medel används för att täcka kostnader för framförallt anläggningar, utrustning, löner och andra nödvändiga utgifter (Lindquist, 2004).

Idrottsföreningarna är i sig anslutna till ett eller flera av de 72 specialidrottsförbund som organiserar specifika sporter och aktiviteter. De specialiserade förbunden har i sin tur regionala förbund som organiserar sporten på lokal nivå. På en övergripande nivå ansvarar Riksidrottsförbundet för att stödja och företräda idrottsföreningar och förbund, och att fördela statliga anslag till idrottsföreningar enligt regeringens riktlinjer (RF, 2022).

En idrottsförening består av medlemmar som tillsammans bestämmer hur föreningen ska drivas. Här eftersträvas att stadgar överensstämmer på olika nivåer. Det innebär att en förenings stadgar på relevanta punkter ska överensstämma med specialidrottsförbundets stadgar och dessa ska på samma sätt överensstämma med Riksidrottsförbundets stadgar (Lindquist, 2004). Beslut fattas demokratiskt, ofta på årsmöten där medlemmarna har möjlighet att rösta om viktiga frågor som budget, verksamhetsplan och val av styrelse (Lindquist, 2004).

2.2.2. Det frivilliga arbetet

De ideella idrottsföreningarna bygger i stor utsträckning på frivilliga krafter. Här samlas människor med gemensamt intresse för en eller flera idrotter, och majoriteten av de tränare som leder barnens aktiviteter är ideella ledare som engagerar sig på sin fritid och utan ekonomisk ersättning (Cuskelly et al., 2006). Forskning har belyst flera faktorer som påverkar varför vissa väljer att arbeta ideellt. Demografiska faktorer som ålder, kön, familjesituation och föräldraskap spelar en central roll, liksom socioekonomiska faktorer som utbildning och inkomst (von Essen & Wallman Lundåsen, 2016). Olson (1992) visar att de som oftast engagerar sig ideellt är personer som är väletablerade på arbetsmarknaden, har högre utbildning, egna barn och tillgång till flera sociala arenor. Liknande resultat har framkommit i andra studier (Qvist et al., 2019; Seippel, 2010; Wollebæk et al., 2015). Forskning visar också att för ideella idrottsföreningar så har många tränare själva en bakgrund som aktiva idrottare, och att deras erfarenheter upplevs som en viktig resurs i rollen som ledare (Habermann, 2007; Kassman & Kneck, 2021). Samtidigt är inte engagemanget lika starkt bland alla. Föräldrar med utländsk bakgrund engagerar sig i lägre utsträckning ideellt, trots att många av deras barn är aktiva inom idrotten (Kassman & Kneck, 2021). Detta pekar på att det finns skillnader i vilka som ges eller upplever sig ha förutsättningar att delta i det frivilliga arbetet som bär upp de ideella idrottsföreningarna.

2.2.3. Idrottens utformning

Det finns ungefär 250 olika typer av idrotter, alltifrån traditionella sporter som ishockey, fotboll och basket till mindre kända sporter som issegling och draghundssport. Den mest populära sporten bland barn är fotboll, följt av ridsport och innebandy (idrottsstatistik.se, 2024).

Idrotterna kan delas in i två grupper, lagidrott och individuell idrott, vilka skiljer sig åt främst genom hur de utövas och tävlas i (Rylander, 2014). Den individuella idrotten kännetecknas av att fokus ligger på den enskilda utövarens prestation och utövaren får därmed också möjlighet att utveckla sina färdigheter i sin egen takt. Utövaren ansvarar själv för sin träning, tävling och utveckling. Detta innebär att individen måste ha en hög grad

av självdisciplin och motivation för att nå sina mål. Individuella idrottare har ofta mer frihet i sitt idrottsutövande och kan välja när de vill träna, vilket ger dem högre flexibilitet jämfört med lagsporter som har fasta träningstider och platser. Exempel på individuella idrotter är fröidrott, orientering och tennis. Lagsport kännetecknas av att man spelar tillsammans i ett lag för att uppnå ett gemensamt mål. Det krävs att spelarna samarbetar och kommunicerar för att lyckas och involverar ofta komplexa strategier och taktiker. Spelare har ofta en specifik roll och uppgift som bidrar till lagets prestation. Att delta i lagsport kan skapa sociala band och en känsla av gemenskap, men det finns också konkurrens mellan idrottare (Rylander, 2014). Exempel på lagsporter är fotboll, basket och handboll.

2.3. Summering

Sammantaget visar kapitlet att barns engagemang i ideella föreningar i Sverige är omfattande, där idrottsföreningar utgör den största delen av barns medlemskap. Trots högt engagemang är barns möjligheter till delaktighet och inflytande i föreningslivet begränsade, särskilt när det gäller representation i styrelser och formellt beslutsfattande. Idrottsföreningar organiseras huvudsakligen av vuxna och präglas av könsskillnader i ledarskapet, vilket ytterligare belyser ojämlikheter i föreningsdemokratin.

Vidare utgör ideella idrottsföreningar den huvudsakliga arenan för barns idrottande i Sverige, men medlemsutvecklingen visar en sjunkande trend, särskilt bland yngre barn. Föreningarna är icke-vinstdrivande och bygger i stor utsträckning på frivilligt arbete, där föräldrars engagemang och ledarerfarenheter är centrala resurser, även om engagemanget varierar mellan olika grupper i samhället. Slutligen framhålls att idrottens utformning i form av olika idrotter, lag- eller individorienterade, skapar olika förutsättningar för barns erfarenheter och möjligheter till delaktighet.

I nästa kapitel presenteras studier om ideella idrottsföreningars inriktningar och barns syn på sitt idrottsutövande, som tillsammans ska bidra till en djupare förståelse för hur barns delaktighet kan förstås inom ideella idrottsföreningar.

3. Barn och ungdomsidrott i ideella föreningar

Forskningen om barn- och ungdomsidrott i ideella föreningar är omfattande och tvärvetenskaplig, med bidrag från bland annat beteendevetenskap, historia, medicin, psykologi, pedagogik, sociologi, och statsvetenskap. I detta kapitel lyfts främst studier inom sociologi och psykologi fram, då dessa är mest relevanta för avhandlingens forskningsfrågor.

Som tidigare nämnts påverkar den idrottsliga kontext som barn befinner sig i deras förutsättningar, möjligheter och syn på delaktighet. Därtill har forskning visat att barns investeringsgrad i idrott påverkar i vilken utsträckning de önskar vara delaktiga. Mot denna bakgrund belyser kapitlet två centrala dimensioner av barn- och ungdomsidrotten: dels ideella föreningars ändamålsinriktningar, dels barns motiv och incitament för att idrotta. Tillsammans bidrar dessa perspektiv till en fördjupad förståelse av både hur föreningar organiserar sin verksamhet och hur barn själva uppfattar sitt idrottande.

3.1. Inriktningar i idrottsföreningar

I detta avsnitt presenteras litteratur som belyser hur idrottsföreningar, utifrån normer och värderingar, väljer att inrikta sin verksamhet av barn och ungdomsidrott. Främst diskuteras nationell, men också internationell, forskning om barnidrott som har beröring med hur ideella idrottsföreningar styr och organiserar sin verksamhet.

En förenings inriktning bidrar till att forma idrottsföreningens målsättningar och praxis och utgörs av både medvetna och omedvetna föreställningar om vad som är accepterat och inte accepterat (Sjöblom, 2006). I litteraturen framträder framförallt två olika typer av ändamålsinriktningar som präglar organiseringen av idrottsföreningar; där tävling är mest framträdande följt av idrott-för-alla.

3.1.1. Tävlning

I litteraturen framhålls att ideella idrottsföreningar framförallt präglas av tävling, att andra faktorer också påverkar men är underordnade (Karlsson, 2022; Norberg, 2010; Norberg & Redelius, 2012; Sjöblom, 2006). Som nämnts i föregående kapitel är tävling en grundläggande komponent inom idrott i ideella idrottsföreningar oavsett om det handlar om lagidrott eller individuell idrott. Enligt Skille (2011) är tävling och resultat aspekter som dominerar ideella idrottsföreningar vilket även har påpekats av andra (Dohlsten & Lindgren, 2015; Karlsson, 2022; Redelius & Eliasson, 2022; Sjöblom, 2006; Trondman, 2011). Även Stenling och Fahlén (2009) framhåller hur den ideellt drivna idrotten i Sverige i stor omfattning präglas av tävling och resultat. I deras empiriska studie framkommer att satsningar i föreningar främst rör sportkommittéer, talangprogram, marknadsföring och sponsorgrupper, medan det finns få som arbetar med frågor som inbegriper fostrande av demokratiska, sociala och moraliska synsätt bland medlemmarna. Författarna menar att det finns en hierarkisk ordning inom den ideellt drivna idrotten, där fokus på tävling premieras vilket resulterar i svårigheter att arbeta med andra värden.

Ytterligare forskning som pekar på idrottsföreningars fokus på tävling kan skönjas i utvärderingar av den statliga satsningen ”Handslaget”, som hade målsättningen att öppna idrottens dörrar för fler. Flera studier visar på hur pengarna främst användes för att utveckla den befintliga verksamheten (Engström, 2008; Karp et al., 2014). Fahlén och Karp (2010) menar att det tyder på att den ideellt drivna idrotten är mindre intresserad av statliga initiativ riktade mot till exempel ökad folkhälsa eller integration och mer intresserad av att reproducera den befintliga verksamheten och dess tävlingslogiker. Föreningars tävlingsfokus är således centralt men det finns också andra typer av inriktningar.

3.1.2. Idrott-för-alla

En annan inriktning som återfinns i litteraturen handlar om helt andra värden än tävling. Här finns flera olika begrepp som beskriver denna typ, bland annat breddidrott, motionsidrott, och idrott-för-alla (Alsarve, 2025). Jag kommer fortsättningsvis sätta likhetstecken mellan idrott-för-alla,

breddidrott och motionsidrott och använda idrott-för-alla för att beskriva denna inriktning.

Kännetecknande för den här inriktningen är att tävling inte styr verksamheten. I stället eftersträvas att alla som vill ska kunna bli medlemmar oavsett förmåga. Idrott-för-alla inriktningen fokuserar på värden som förbättrad hälsa, inkludering av människor med olika socioekonomiska bakgrunder, hantering av ungdomars fritid, att minska segregation och främja snabbare integration av nyanlända (Fahlén & Stenling, 2016; Flensner et al., 2021). Genom att varken exkludera eller selektera medlemmar kan föreningsidrottandet därmed lösa ett flertal sociala problem. Idrott-för-alla-inriktningen återfinns även i statens styrning av idrotten. Statliga stöd som Handslaget (2004-2007) och Idrottslyftet (2007-) syftar till att inkludera fler i idrottsrörelsen, i områden eller bland grupper där medlemsantalet anses vara lågt (Högman, 2021).

3.1.3. Variationer i föreningars inriktningar

Studier har visat att tävling inte alltid är överordnad och att idrottsföreningar kan präglas mer av den ena inriktningen än den andra. Sjöblom (2006) menar att ”skillnaderna mellan två föreningar kan vara mycket stora även om de bedriver samma idrott för personer i samma åldrar och till och med har lag med i samma serie eller tävling” (s. 50). Studier har också visat att i vissa föreningar anammas idrott-för-alla när barn är yngre men i takt med att barnen blir äldre övergår denna till en tävlingsinriktning (Trondman, 2005).

När det gäller barn och ungdomsidrott har speciella regler upprättats av RF som avser att dämpa tävlingsfokus för yngre barn. Från RF framhålls bland annat att barn- och ungdomsidrott är skilt från vuxenidrott och att barnrättsperspektivet gäller när barn idrottar (RF, 2022). I detta ingår att elitsatsning för barn under 13 år inte är tillåten.

Huruvida barn- och ungdomsidrotten i ideella idrottsföreningar präglas av idrott-för-alla eller tävling verkar variera inte bara mellan idrottsföreningar utan även inom föreningar. Men, den mesta av forskningen pekar mot att tävling även präglar barn- och ungdomsidrotten (Collins & Buller, 2003;

Fahlén & Karp, 2010; Gracey, 2010; Matthews et al., 2024; Trondman, 2011; Walters et al., 2015) även om det finns undantag (Lindgren, Hildingh, et al., 2017). Bland annat har forskning lyft fram att talangfulla spelare får mer speltid än andra (Gracey, 2010) samt att barn som är födda tidigt på året har större sannolikhet att bli selekterade och nå framgång inom sin sport (Cobley et al., 2009; Helsen et al., 2005). Även Eliasson (2009) visar att det grundläggande värdet för tränare av yngre barn är att se barns idrottsliga förmåga utvecklas och att de kan prestera så bra som möjligt så att de kan vinna. Denna värdegrund menar Eliasson (2009) påverkar ledarnas handlingar i interaktionerna med övriga ledare, barn och föräldrar. Verksamheten organiseras av ledarna utifrån det huvudsakliga syftet att barnen ska lära sig den specifika idrotten och tävlingsinslaget blir, ur ledarnas perspektiv, ett sätt att testa och utvärdera barnens prestationsförmåga i förhållande till vad ledarna förväntar sig efter genomförda träningar. Uppföljning och värdering av barnens prestationer är således centralt för ledarnas handlingar.

Hur barn uppfattar sin idrott och hur de anser att idrotten ska organiseras är temat för nästa del av kapitlet.

3.2. Barns perspektiv på idrott: Erfarenheter, värden och motivation

Då studier har visat att barn kan ha olika stort engagemang i sitt idrottsutövande och att det påverkar i vilken utsträckning de vill vara delaktiga, finns skäl att klarlägga barns inställning till idrott och vad de värdesätter. Eftersom utgångspunkten i avhandlingen är att barn är nyckelinformanter och därmed kan ha perspektiv som skiljer sig från vuxnas (Vanobaggen, 2015), inkluderas studier med barn som informanter.

Studier om barns syn på sitt idrottsutövande innefattar kunskap från flera discipliner bland annat filosofi, pedagogik, psykologi och sociologi. Tyngden i det här avsnittet ligger på motivationsforskning som framförallt återfinns i studier inom det psykologiska fältet.

I litteraturen pekats flera aspekter ut som viktiga för barns idrottande, bland annat lärande, vänner och föräldrars påverkan på barns idrottande. För avhandlingens fokus har jag valt att fokusera på framförallt två av dessa, dels lärande som handlar om att utveckla idrottslig kompetens (Clark, 2012; Thedin Jakobsson, 2014; Weiss & Weiss, 2007) samt vikten av sociala relationer, exempelvis att uppleva känslan av samhörighet och träffa kompisar (Eliasson, 2009; Gonçalves et al., 2011; Light et al., 2013; Ullrich-French & Smith, 2009; Walters et al., 2015).

3.2.1. Upplevd kompetens och idrottsutveckling

I mina egna studier är kompetensutveckling, dvs att bli duktig på en sport, den primära anledningen till att många barn utövar idrott (Vilgeus Loy & Kassman, 2025). Andra forskare har också visat att en grundläggande anledning till att barn vill fortsätta idrotta handlar om att de upplever att de är kompetenta (Weiss & Weiss, 2007). Clark (2012) har studerat unga flickors syn på idrott i England och menar att just prestation och förmåga är bärande för flickor att utöva idrott. Vidare finns forskning som visar att många tonåringar både uppskattar och klarar av konkurrenskraftiga miljöer samt att barn som har idrottat länge utvecklar en idrottsidentitet där kompetens inom den sport barn utövar är en viktig komponent (Thedin Jakobsson, 2014; Trondman, 2011). Även yngre barn har fokus på prestation, exempelvis visar Eliasson (2011) i sin studie med 12-åriga barn inom fotboll och ishockey att barn motiveras varandra och menar att det blir roligare när alla är koncentrerade och gör sitt bästa. Forskning visar också att när barn menar att idrott är roligt, åsyftas att de är duktiga. Att ha roligt inbegriper således att barn känner sig kompetenta och har möjlighet att öka sin kompetens inom den utförda idrotten. Vidare menar barn att vinna inte är lika viktigt som att känna att man gör sitt bästa och upplever att man gör bra ifrån sig (Jonsson et al., 2017).

3.2.2. Samhörighet och kompisar

Både nationell och internationell forskning visar att samhörighet och sociala relationer har en stark inverkan på barns idrottande (Smith et al., 2006; Ullrich-French & Smith, 2009). Detta innefattar relationer till både andra barn (Eliasson, 2009; Weiss et al., 1996) och en god relation till

tränaren (Gonçalves et al., 2011; Sheridan et al., 2014). Gonçalves et al. (2011) visar att båda dessa relationer medför att barn stannar i sin klubb och är en avgörande faktor för att fortsätta med idrott.

Walters et al. (2015) visar att barns relationer till andra barn är av stor betydelse för att barn vill delta i idrottssammanhang och att barn framhåller att deras idrottsutövande medför att de kan umgås med sina kompisar utanför skolan. Eliasson (2009) menar i sin avhandling att barn och vuxna inom idrotten befinner sig i olika idrottsvärldar, där idrottande barns perspektiv skiljer sig från vuxnas. Barn värdesätter framförallt de sociala relationerna med andra barn vilket för dem står högre i rang än att få lära sig en idrott, även om det också är betydelsefullt. Eliasson (2009) menar också att det sociala samspelet får betydelse för hur barnen betar sig och hur de upplever det som sker. Andra studier visar också att fungerande socialt samspel barnen emellan är en nyckel till glädje, motivation och meningsskapande för barn som idrottar (Augustsson, 2007; Ihrskog, 2006). Fungerande socialt samspel mellan barn skapas och yttrar sig exempelvis under träningar och matcher. Här menar barn att relationerna ska bygga på respekt och inkludering, exempelvis att barn hälsar på varandra och lyssnar till vad andra barn har att säga och inkluderar varandra i passningsspel under matcher och träningar (Gracey et al., 2010).

Relationen till tränare och hur tränare organiserar idrottsverksamheten påverkar också barns känsla av samhörighet. Framförallt yngre barn (under 12 år) framhåller att vuxna tar idrotten på betydligt större allvar än vad barn gör, att träningar och matcher ska vara roliga, innehålla uppmuntran, och organiseras så att alla får spela (Walters et al., 2015). Vidare menar barn att tränaren inte ska vara för sträng men inte heller för snäll samt inte skrika på barn om de är sena eller gör fel på matcher (Eliasson, 2009).

3.2.3. Skillnader i barns syn på idrott

Eliasson (2009) menar att barn (10–12 år) till stor del utgår från tankar och handlingar här och nu och att framtida idrottsliga mål inte har lika stort utrymme som i vuxnas perspektiv, vilket gör att det finns skilda intressen

mellan vuxna och barn. I min egen forskning framkommer, likt Eliasson (2009), att yngre barn inte har samma fokus på prestation som äldre, framförallt runt 15 år och uppåt. Äldre barn utgår mindre från tankar här och nu utan planerar för framtiden och har idrottsliga mål med sin träning (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Detta har också påpekats av andra (Clark, 2012).

Forskningen är även splittrad gällande vilken aspekt av prestation och samhörighet som är avhängigt den ena eller andra aspekten. Viss forskning menar att samhörighet och kompisar värderas högre av barn än upplevd kompetens och idrottsutveckling (Eliasson, 2009) och annan forskning visar att kompetens värderas högre än samhörighet (Clark, 2012; Vilgeus Loy & Kneck, 2025) Det tyder på att barn har olika incitament för att idrotta, där vissa barn framhåller idrottsutveckling medan andra vill idrotta för att kunna umgås med kompisar.

Dessa generella beskrivningar av hur barn ser på sitt idrottsutövande samt hur den ideellt drivna barn- och ungdomsidrotten drivs av olika typer av normer och värderingar är medvetet accentuerade. Givetvis är barns syn på, samt organiseringen av, barn- och ungdomsidrotten i alla de tusentals idrottsföreningar som finns i Sverige mångfacetterad. Avsikten med den här beskrivningen är att lyfta fram aspekter som jag menar kan påverka barns möjligheter till delaktighet för att på så sätt kunna problematisera barns delaktighet inom idrott. I nästa kapitel beskrivs hur barns delaktighet kan förstås utifrån litteraturen.

4. Barns delaktighet: Begrepp, modeller och empiriska resultat

Detta kapitel syftar till att beskriva forskningsläget rörande barns delaktighet, med särskilt fokus på barns delaktighet inom idrott.

Kapitlet fokuserar inte enbart på barns formella delaktighet i beslutsprocesser, utan även på hur delaktighet förstås och kan erfaras i relationer, i specifika kontexter och utifrån barns motivation till att delta i idrottsliga sammanhang. Denna utgångspunkt präglar kapitlets disposition.

4.1. Inledning

Det finns en omfattande litteratur om barns delaktighet inom en rad olika discipliner, där framförallt pedagogik, psykologi, sociologi, och statsvetenskap har bidragit till kunskap om barns delaktighet, men det finns även många fler (Percy-Smith & Thomas, 2010; Percy-Smith et al., 2023).

Denna mångvetenskaplighet har medfört att begreppet inte vilar på en enhetlig teoretisk grund utan snarare på en mångfald av perspektiv (Malone & Hartung, 2009). Det finns således flera sätt att förstå och definiera barns delaktighet vilket har resulterat i flera konceptualiseringar, typologier och modeller (Correia, Aguiar, et al., 2023; Hussey, 2020). Chawla (2001) betonar att det inte finns någon generell modell som kan tillämpas i alla sammanhang. Begreppet har dessutom en pluralistisk betydelse. Engelskans ”children’s participation” som är översättningen av barns delaktighet används i forskningen dels i syfte att beskriva barns deltagande i form av närvaro, dels som beskrivning för barns möjligheter till att kunna påverka beslutsprocesser (Percy-Smith & Thomas, 2010). I denna avhandling förstås delaktighet som både en rättighet, en upplevelse och en relationell process.

Mot denna bakgrund inleds kapitlet med en genomgång av tre modeller som har haft stor genomslagskraft inom forskning om barns delaktighet

och som syftar till att belysa beslutsprocesser. Därefter diskuteras forskning som har bäring på relationella perspektiv, kontextens betydelse och barns perspektiv på delaktighet.

4.2. Modeller med fokus på beslutsfattande

Som nämnts ovan finns åtskilliga modeller som beskriver barns delaktighet med inriktning på beslutsfattande. Det som generellt kan påpekas när det gäller modeller som beskriver delaktighet i form av beslutsfattande är att fokus för dessa är att synliggöra hur vuxna gör eller inte gör barn delaktiga (se exempelvis Shier, 2001, Hart, 1992, Lundy, 2007). För att exemplifiera modeller som berör beslutsfattande presenteras tre modeller som har haft stor spridning inom forskningen (Corney et al., 2022). Dessa är Hart (1992), Lundy (2007) och Lansdown (2018) vilka beskrivs nedan.

4.2.1. Harts (1992) modell

År 1992 publicerade Roger Hart modellen ”delaktighetsstegen” i syfte att bättre beskriva barns möjligheter till delaktighet och inflytande (Hart, 1992). Modellen är en modifiering av Sherry Arnsteins (1969) steg för medborgarmakt. Harts (1992) modell har haft stor spridning gällande forskning om barns delaktighet och har använts i många studier (se till exempel (Eriksson & Näsman, 2011; Lauri et al., 2021; Wetzelhütter & Bacher, 2015). I korthet kan Harts (1992) steg förstås som åtta nivåer av barns delaktighet där de lägsta nivåerna representerar icke-delaktighet och de högre olika former där barn är delaktiga. De olika nivåerna innefattar: (1) manipulation, (2) dekoration, (3) tokenism, (4) informerad, (5) konsulterad och informerad, (6) vuxenledd men delat ansvar med barn, (7) barnledd med barnbestämmande, (8) barnledd med delat beslutsfattande mellan barn och vuxna (Hart, 1992 min översättning).

Harts (1992) steg synliggör barns involvering i beslutsprocesser med vuxna på ett tydligt sätt, eftersom de olika nivåerna av delaktighet belyser att delaktighet kan ske på olika sätt. Modellen klarlägger även icke-delaktighet, vilket ger en djupare förståelse av begreppet. Samtidigt

reducerar modellen barns delaktighet till att enbart handla om delaktighet mellan vuxna och barn i beslutsprocesser.

4.2.2. Lundys (2007) modell

Lundys (2007) modell utgår från barnkonventionens artikel 12 och utvecklades för att konkretisera hur barns delaktighet kan realiseras. Modellen fokuserar på hur barns delaktighet kan förbättras av vuxna, och består av fyra distinkta men inbördes relaterade dimensioner med en rationell kronologisk ordning. Dessa är:

- Utrymme (Space). Genom att fokusera på utrymmet framhävs vuxnas ansvar att skapa en säker och inkluderande plats, fri från straff eller repressalier då barn uttrycker sin åsikt.
- Röst (Voice). Med röst menar Lundy att barn måste stöttas och vägledas i att uttrycka sin åsikt. Vidare ska åsikter få uttryckas fritt och tvåvägskommunikation föreligga. Sättet som barn uttrycker sin åsikt ska kunna variera beroende på vad som passar barnet.
- Publik (Audience). Med publik så menar Lundy att barn har rätt till att deras åsikter beaktas, därmed har barnet rätt till att höras utav de vuxna som fattar besluten. Således räcker det inte med att barn blir hörda, utan barn har rätt till att få sina åsikter beaktade av beslutsfattare.
- Påverkan (Influence). Påverkan innefattar att vikt ska ges till barns åsikter och att dessa ska tas på allvar. Barn och unga ska få veta vilket beslut som fattades, hur deras åsikter beaktades och skälen till att åtgärden har gått till på ett visst sätt.

Modellen belyser således vuxnas ansvar i möjliggörandet av delaktighet och riktar fokus mot processer som leder till inflytande.

4.2.3. Lansdowns (2018) modell

Lansdown (2018) modell innefattar barns delaktighet i termer av tre huvudsakliga former. Modellen inbegriper barns delaktighet i aktiviteter, processer och beslutsfattande på tre olika sätt:

- Konsultation – Vuxna frågar barn om deras åsikt, men barn är inte involverade mer än så.
- Samverkan – Vuxna och barn arbetar tillsammans, byter roller och ansvar i planering och genomförande av aktiviteter.
- Barnledd – Aktiviteter är initierade, organiserade och genomförda av barn (vuxna kan ge stöd och hjälp, men detta är inte nödvändigt).

Lansdown (2018) menar att dessa tre typer inte ska ses i hierarkiska termer, och de är alla legitima och lämpliga i olika typer av sammanhang.

I både Lundys (2007) och Lansdowns (2018) modeller betonas vuxnas roll i möjliggörandet av barns delaktighet och fokuset ligger huvudsakligen på beslutsfattande. Detta överensstämmer med resultaten i mina två första artiklar, där modellerna användes som analytiska verktyg för att studera barns perspektiv på delaktighet i idrottskontext (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Resultaten visar att modellerna inte fullt ut fångar barns upplevelser av delaktighet i en idrottslig kontext, särskilt vad gäller sociala och relationella dimensioner. Liknande resultat har framförts av andra forskare (Horgan et al., 2017).

4.3. Relationell delaktighet

Senare forskning har betonat att delaktighet inte enbart är en individuell förmåga eller ett resultat av strukturella villkor utan något som uppstår i interaktion, förtroende och stöd mellan människor. Det har alltså skett en förskjutning i litteraturen mot att inkludera fler aspekter som påverkar barns delaktighet. Åtskilliga studier visar att goda relationer är avgörande för barns möjlighet till delaktighet (Kosher & Gross-Manos, 2024; McCafferty & Mercado Garcia, 2024). Gal (2017) framhåller att rätten till delaktighet endast kan utövas meningsfullt i relationer med andra, eftersom delaktighet innebär att delta i dialog, tänkande och interaktion. Gallagher et al. (2012) visar vidare att barns delaktighet stärks när relationer präglas av tillit och respekt, stöd och uppmuntran samt tydlig kommunikation. Enligt Thomas (2012) behöver barn känna värme och

tillgivenhet, ömsesidig respekt, solidaritet och ett gemensamt syfte för att delaktighetsprocesser ska bli meningsfulla. Warming (2011) betonar också tillit som en central komponent, där delaktighet förutsätter att barnet känner trygghet och självförtroende.

Forskning som rör barns syn på delaktighet inom skolan och i hemmet visar att barns relationer är centrala (Geurts et al., 2024; Punch & Tisdall, 2012). Barn beskriver ofta att delaktighet inte handlar om att vara självständig utan om att bli sedd och behandlad som en jämbördig partner av vuxna (Bjerke, 2011). Inom skolan visar Horgan et al. (2017) att barn använder informella sociala utrymmen för att uttrycka åsikter och att dessa miljöer inte alltid upplevs som riskfria. Därför, menar Horgan et al (2017), behöver skolor skapa trygga och informella arenor för delaktighet och utveckla nya former av demokratiska processer som utgår från barnens egna praktiker.

Relationernas betydelse framträder även tydligt i studier inom familjekontexten. Här visar forskning att respektfulla och förtroendefulla familjerelationer utgör en nyckelfaktor för barns upplevelser av delaktighet (Horgan et al., 2017). Sociala faktorer såsom ömsesidigt lärande och hur barnet upplever familjelivet påverkar upplevelsen av delaktighet (González et al., 2015). Kutsar et al. (2019) visar också samband mellan barns erfarenheter av kvalitetstid med familjen, hur de interagerar med vänner och deras upplevelse av delaktighet både i skolan och i familjen.

Relationens betydelse för delaktighet verkar även gälla inom idrott. Här framträder särskilt relationen till tränaren och lagkamrater som viktig för barns delaktighet och fortsatta engagemang (Jonsson et al., 2017; Lindgren, Annerstedt, et al., 2017). Trygga relationer bidrar till tillhörighet, vilket är en central komponent för barns deltagande i idrott (Redelius & Eliasson, 2022). Samtidigt saknas fortfarande studier som specifikt undersöker hur dessa relationer påverkar barns upplevelser av delaktighet inom idrott, vilket utgör ett kunskapsgap som detta avhandlingsprojekt adresserar.

Relationell delaktighet har således visat sig vara betydelsefull inom flera olika kontexter, i synnerhet i familjelivet men även inom skolan. Forskning

visar emellertid att barns uppfattningar och erfarenheter av delaktighet varierar mellan olika kontexter, vilket leder vidare till nästa avsnitt om kontextens betydelse.

4.4. Kontextens betydelse för barns delaktighet

Forskning visar att barns upplevelser av delaktighet skiljer sig beroende på vilken kontext de befinner sig i. Oavsett kontext, undergrävs eller ignoreras barns rätt till delaktighet regelbundet (Gal & Duramy, 2015; Tisdall & Cuevas-Parra, 2022).

Flera jämförande studier visar att barn oftast upplever störst delaktighet i hemmet, följt av skolan och minst i samhället (Horgan et al., 2017; Kosher & Gross-Manos, 2024). Andra studier visar dock att barn i vissa fall kan vara mer delaktiga i skolan än i hemmet (Kutsar et al., 2019).

Skillnader i delaktighet påverkas också av ålder, kön, nationella kontexter och socioekonomiska villkor (Ben-Arieh & Attar-Schwartz, 2013; Perry-Hazan, 2021). Ben-Arieh och Attar-Schwartz (2013) genomförde en stor studie med 1753 15–17 åringar i Israel och fann att flickor rapporterar högre delaktighet än pojkar i familjen och skola, men fann inga könsskillnader i samhället. Vidare menar författarna att barn som bor med separerade föräldrar rapporterar högre delaktighet i hemmet men lägre delaktighet i samhället än jämnåriga med sammanboende föräldrar. Andra studier menar att skillnader finns mellan länder, men menar att dessa inte bör ses på makronivå utan istället förklaras utifrån kvaliteten på barns relationer med vuxna (Kosher & Gross-Manos, 2024).

Utifrån detta framstår det som avgörande att undersöka barns delaktighet i specifika kontexter, snarare än att utgå från generella antaganden. Varje sammanhang bär med sig egna villkor, sociala relationer och normer som formar vad delaktighet kan innebära för barn.

4.5. Barns perspektiv på delaktighet

Som tidigare nämnts är forskning om barns perspektiv på delaktighet inom idrottsföreningar och civilsamhället i stort fortfarande begränsad (Holmqvist, 2019). Bristen har påpekats i både nationell och internationell

forskning (Holmqvist, 2019; Lang, 2021; McMellon & Tisdall, 2020) och innefattar inte bara barns syn på begreppet utan även modeller för hur delaktighet ur barns perspektiv kan förstås och systematiseras, trots att det har efterfrågats (Harcourt & Hägglund, 2013; Malone & Hartung, 2009).

Det finns få studier som utreder hur barn ser på begreppet delaktighet inom idrott. Trondman (2011) berör och påpekar i sin studie att barn beskriver delaktighet på många olika sätt, exempelvis som ett gemensamt idrottsintresse, social gemenskap, bra sammanhållning genom att alla snackar i omklädningsrummet och ingen sitter tyst, att tillhöra en klubb, eller bestämmande i form av inflytande mellan tränare och barn. Det vittnar om att barns syn på begreppet inom idrott är mångfacetterat. För att få en mer nyanserad bild av hur barn beskriver begreppet inkluderas därför här forskning både inom idrott och inom andra områden där barn är aktiva.

Barns syn på begreppet är betydligt mer utforskad inom andra områden exempelvis socialtjänst och familjerätt. En metaanalys av Jørgensen et al. (2024) baserad på 25 kvalitativa studier visar att barn uppfattar delaktighet som ett partnerskap mellan barn och vuxna. Detta partnerskap vilar på två centrala aspekter. Den första innefattar ömsesidigt utbyte av information, där barn blir tillfrågade, får information om processer och beslut samt förklaringar varför beslut fattades. Den andra aspekten innefattar att barnet har en aktiv roll i dialog och beslut, vilket innefattar att bli lyssnad till och att åsikten tas på allvar. Detta innefattar alla barn oavsett ålder (Lauri et al., 2021). Fitzgerald och Graham (2011) visar liknande resultat i en familjerättslig kontext från Australien och identifierar fyra aspekter som barn värdesätter (1) respekt, (2) genuina möjligheter till inflytande, (3), tillgång till begriplig information, (4) att skilja mellan att påverka beslut och att bära ansvar för beslut. Respektfullhet innebär att barnens åsikter ska ses som åtskilda från familjens och andra vuxnas. Vidare vill barn bli lyssnade på, tillfrågade om deras åsikt, få välja, få dessa val respekterade och att beslut passar både barn och vuxna. Möjligheterna för barn att vara delaktiga ska också vara genuina, vilket inbegriper att samtalen baseras på ärlighet, öppna diskussioner och att det behöver framgå om det finns en möjlighet för barnen att kunna påverka beslut. Det tredje temat inkluderar

att barn vill ha tillgång till information för att kunna fatta välgrundade beslut. Det fjärde temat, att barn särskiljer mellan delaktighet i beslutsfattande och att vara ansvarig för fattade beslut, innefattar att de flesta av barnen som deltog i studien inte vill ta det fulla ansvaret för besluten. De barn som vill ha större möjlighet till inflytande i beslutsfattandet är de som upplever våld i hemmet och därmed vill att deras åsikt ska få större betydelse för utgången av beslut (se även Eriksson & Näsman 2011). Slutligen menar barn att begreppet delaktighet inte handlar om anspråk, utan snarare om ett ömsesidigt beroende¹, erkännande och respekt för barn och deras åsikter. Denna beskrivning av barns syn på delaktighet har även visat sig innefatta andra delar av socialtjänsten som den sociala barnavården, och har visat sig överensstämma över tid (K. Toros, 2021).

4.6. Barns erfarenheter av delaktighet inom idrott

Forskning om barns erfarenheter av delaktighet inom idrott är begränsad vilket har påpekats av flera (Lang, 2021; Pavlogiannis et al., 2024). Den forskning som finns visar att idrottsföreningar saknar arbetssätt för att säkerställa att barn upplever delaktighet (Eliasson, 2017) och att barn ofta erfar både begränsat och villkorat inflytande över sin idrottsutövning (Eliasson, 2011, 2017; Redelius & Eliasson, 2022; Trondman, 2005, 2011; Waerner, 2025; Waerner et al., 2024).

I en omfattande kvantitativ studie av 1300 barn och unga (13-20 år) visade Trondman (2005) att barn har litet inflytande över idrottens utformning men samtidigt är nöjda med detta. Trondman (2005) visar även att barn efterfrågar delaktighet i låg utsträckning. I en senare kvalitativ uppföljningsstudie av Trondman (2011) framkommer att vuxna sätter ramarna för idrottens organisering. Studien visar också att barns idrottsidentitet påverkar hur mycket inflytande de vill ha, där barn med stark idrottsidentitet vill ha mer inflytande och vara mer delaktiga än barn

¹ Det engelska uttrycket är interdependence

med svag idrottsidentitet. Vissa barn uttryckte också att de inte ville bestämma, eftersom tränaren ansågs ha större kompetens.

Eliasson (2011) visar liknande resultat. Barn uppger att de ibland får uttrycka sina åsikter, men att tränare i regel fattar besluten. Barn kan också avstå från att dela sina åsikter för att undvika obehagliga situationer eller riskera att gå emot tränaren. Liknande resultat visas av både Waerner (2025) och Eliasson och Redelius (2022), att idrotten är styrd av vuxna och villkorad för barn.

Studier som innefattar yngre barn visar emellertid på andra resultat. Exempelvis Lindgren, Annerstedt, et al. (2017) visar att barn både efterfrågar och vill vara delaktiga när de idrottar samt att vuxna tar barns delaktighet på allvar. Deras studie innefattar barn som idrottar och är i 10–12 års åldern. Det verkar således finnas idrottsföreningar där barns delaktighet både värdesätts och eftersträvas av både vuxna och barn.

Utöver forskning som berör barns erfarenheter av delaktighet finns även forskning inom det psykologiska fältet som rör barns motivation kopplad till delaktighet. Psykologiska och motivationsinriktade perspektiv kan erbjuda kompletterande insikter för att förstå barns erfarenheter av delaktighet inom idrotten. Exempelvis ger självbestämmandeteorin (SDT) en nyanserad förståelse av hur delaktighet är kopplad till barns motivation, välbefinnande och långsiktiga engagemang (Ryan & Deci, 2000). Enligt teorin uppstår optimal motivation och psykologisk utveckling när tre grundläggande psykologiska behov tillgodoses: autonomi (känslan av att ha kontroll och handlingsutrymme), kompetens (att känna sig kapabel och effektiv) samt samhörighet (att känna sig förankrad, uppskattad och inkluderad av andra). När dessa behov tillgodoses upplevs delaktighet som självvald och meningsfull; när de inte gör det kan barn uppleva att de kontrolleras, utesluts eller tappar engagemang.

Inom barn- och ungdomsidrott har SDT tillämpats brett för att förstå delaktighet, avhopp och upplevelsen av glädje i idrottsutövande (Vallerand, 2007). Det finns även motivationspsykologiska ledarskapsramverk som kan ge förståelse för relationen mellan tränare och barn (Mageau & Vallerand, 2003). Ramverket framhåller att barns

motivation inte enbart påverkas av möjligheter att uttrycka sig, utan även av kvaliteten på deras erfarenheter – om de blir lyssnade på, stöttade och uppmuntrade att bidra på ett meningsfullt sätt. Tränare som arbetar autonomistödjande, exempelvis genom att erbjuda valmöjligheter, bekräfta barns perspektiv och ge konstruktiv återkoppling, stärker barns inre motivation och engagemang. Motsatt kan kontrollerande eller starkt utvärderande ledarskap undergräva dessa processer (Harwood et al., 2015; Mageau & Vallerand, 2003).

4.7. Systematisering av barns delaktighet – psykometriska instrument

Som tidigare har nämnts saknas ett systematiskt arbete för att barn och ungas rätt till delaktighet ska uppfyllas när de idrottar och det saknas även konkretisering kring hur meningsfull delaktighet ska uppnås (Eliasson et al., 2017). Avsaknaden av kunskap är genomgående. Det finns exempelvis inga modeller som avspeglar barns delaktighet i en idrottsmiljö (Lang, 2021). Vidare finns inte heller några metoder för hur barn ska göras delaktiga (jfr exempelvis Bergman et al. (2025)). Även barns perspektiv på delaktighet saknas inom idrott vilket har påpekats av forskare (Redelius & Eliasson, 2022). För den här avhandlingen har fokus riktats på barns erfarenheter av delaktighet, där psykometri som metod kan användas för att mäta barns erfarenheter. Det finns, enligt min kännedom inga psykometriska instrument som kan mäta barns erfarenheter av delaktighet inom idrott.

De psykometriska mätinstrument som finns, vilka kan mäta barns delaktighet är utvecklade för att mäta ett specifikt område där barn är aktiva exempelvis skola och hälso- och sjukvård (Anderson et al., 2019; Correia, Carvalho, et al., 2023; Cytera et al., 2024; Emerson & Lloyd, 2017; Maciver et al., 2020; Tuffrey et al., 2013; Wetzelhütter & Bacher, 2015). Dessa instrument bygger dessutom på olika definitioner och teoretiska utgångspunkter, vilket försvårar överföring till idrottskontexten. För att mäta barns delaktighet inom idrottsföreningar behövs en begreppsbestämning utifrån idrottens egna organisatoriska villkor, relationella dynamiker och barnens perspektiv.

4.8. Summering av forskningsläget

Sammantaget visar kapitlet att forskning som rör barns delaktighet i idrottsföreningar fortfarande är begränsad och att mer forskning behövs (Pavlogiannis et al., 2024). Bristen på forskning innefattar dels barns erfarenheter av delaktighet i organiserad idrott, dels barns perspektiv på delaktighet. Bristen rör också vuxnas ansvar och möjliggörande av barns delaktighet (Lang, 2021; Pavlogiannis et al., 2024; Redelius, 2012).

De studier som finns vittnar om att barn har begränsat inflytande inom vissa föreningar men erbjuds och eftersträvar delaktighet i andra (Lindgren, Annerstedt, et al., 2017; Redelius & Eliasson, 2022). Dessutom kan delaktighet stärka barns motivation och engagemang. Barn värderar även delaktighet olika beroende på identitet, relationer och idrottens organisering (Trondman, 2005, 2011). Ett centralt hinder är den vuxenstyrda normen för vad idrott är och hur den ska bedrivas (Redelius & Eliasson, 2022; Waerner et al., 2024).

Barn uppfattar sin rätt till delaktighet olika beroende på kontext. Perry-Hazan (2021) och Ben-Arieh & Attar-Schwartz (2013) menar att det är av betydelse att se till sammanhanget som barn befinner sig i då delaktighet studeras. Därmed är idrottens kontext av relevans för att förstå barns delaktighet när de utövar idrott. Forskning visar att den idrottsliga kontexten skiljer sig åt när det gäller barns idrottande där tävling och idrott-för-alla är två dominerande inriktningar som verksamheter kan ha. Därtill visar forskning att barn har olika syn på vad idrott betyder för dem där kamratskap och prestation framkommer som två viktiga aspekter för barn när de idrottar.

Det råder stora skillnader avseende forskning om barns delaktighet mellan områden där barn är aktiva, och det gäller inte bara kunskapsmässigt utan även hur man praktiskt arbetar med att stärka barns delaktighet. Än så länge vet vi lite om hur barn uppfattar delaktighet när de idrottar och lite om vad de värdesätter när det kommer till delaktighet. Inom andra områden, exempelvis social välfärd, skola och familj finns betydligt mer forskning. Inom dessa områden framhåller barn att respekt, genuina möjligheter att påverka, få information och ansvar samt förtroendefulla

och nära relationer mellan vuxna och barn är avgörande för att delaktighet ska komma till stånd (Bjerke, 2011; Fitzgerald & Graham, 2011; González et al., 2015; Gurdal & Sorbring, 2018; Kosher & Gross-Manos, 2024). Vidare menar barn att när relationer bygger på tillit och respekt kan dialog komma till stånd vilket i sin tur leder till reell delaktighet och inte tokenism.

Dessutom saknas kunskap om hur barn upplever delaktighet när de idrottar samt systematiserat arbete för att undersöka barns rätt till delaktighet. De få studier som finns framhåller att idrottande barn har lite att säga till om, att idrotten är villkorad utifrån vuxnas principer och att vuxna styr verksamheten i stor utsträckning men barn är nöjda med att det är på det sättet (Eliasson, 2017; Redelius & Eliasson, 2022; Trondman, 2005, 2011; Waerner, 2025).

Ett sätt att systematisera kunskap om barns delaktighet är genom psykometriska instrument. Det finns emellertid inga utvecklade mätinstrument som kan mäta barns erfarenheter av delaktighet inom idrott. En splittrad teoretisering av begreppet delaktighet har medfört att många mätinstrument har olika utgångspunkter, vilket blir problematiskt då test ska valideras.

Den här avhandlingen bidrar till att fylla flera tomrum i forskningen. För det första lyfts barns perspektiv på delaktighet fram inom en specifik kontext – idrottsrörelsen – vilket tidigare har uppmärksammats i begränsad utsträckning. För det andra adresserar avhandlingen det forskningsgap som tidigare påpekats gällande bristen på en systematisering av barns delaktighet i idrottslig verksamhet. Dessutom bidrar avhandlingen med en problematiserande diskussion om barns erfarenheter av delaktighet inom idrottsrörelsen och hur skillnader mellan erfarenheter kan förstås.

5. Teoretisk ram och analytiskt grepp

I det här kapitlet redogörs för avhandlingens teoretiska ramverk. Avhandlingen grundar sig på flera teoretiska ingångar där åldersordning, barns aktörskap, barns perspektiv och institutionella logiker används för att förstå barns delaktighet inom ideella idrottsföreningar. Begreppen förklaras ingående, följt av en förklaring av hur de används i avhandlingen.

Det barndomssociologiska perspektivet utgör avhandlingens teoretiska ram. Det har funnits med i stort sett genom hela forskningsprocessen i alltifrån forskningsfrågor till metodval men också i analysarbetet. I avhandlingens startpunkt har barndomssociologiska teorier fått särskilt stor påverkan, i synnerhet i arbetet med att förstå barns perspektiv på delaktighet. I takt med avhandlingsarbetets fortskridande har sedermera andra utgångspunkter adderats där teorier om institutionella logiker har vuxit fram, framförallt utifrån de empiriska resultaten, och de används som ett analytiskt verktyg i avhandlingen för att kunna problematisera och föra en fördjupad diskussion om skillnader i barns erfarenheter av delaktighet. Detta analytiska grepp kan ses som ett av avhandlingens resultat, där ram och analysredskap har integrerats genom en abduktiv process.

5.1. Barndomsforskning och åldersordning

Med avstamp i barndomsforskning blir en utgångspunkt i avhandlingen att i den sociala ordning som präglar samhällen såsom det svenska, bildar barndom och vuxenliv varandras motsatspar. Att vara vuxen är att inte vara barn. Barn föds in i barndomen och spenderar, beroende på tid och rum, ett varierande antal år i den tills inträde sker till nästa livsfas. När så sker beror på bland annat på lagstiftning, normer och värderingar. Således görs ålder i ett samhälle i en given historisk tid, till exempel som grund för att skapa likheter och åtskillnader, i fördelning av rättigheter och skyldigheter och för att definiera och tolka individers och gruppers handlingsmöjligheter (Närvänen & Näsman, 2007). Ålder kan således ses som en social praktik som framträder i vardagen och skapas i och genom interaktion och samspel där människor, mellanmännsliga relationer och

kulturella, institutionella och strukturella faktorer används för att göra ålder tillsammans med normer och roller genom vilka individer positionerar sig (Laz, 1998). Därmed upprätthålls sociala positioner i interaktion (Berger & Luckmann, 2016). Krekula (2021) menar att

vi gör ålder bland annat genom att försöka anpassa oss till åldersnormer och åldersförväntningar, genom att bedöma våra egna och andras ageranden med utgångspunkt i ålder eller genom att försöka dra fördelar eller begränsa oss själva och andra utifrån föreställningar om vad som antas vara passande för olika åldersgrupper (s.61).

Mer tydligt inriktade barnforskare har även visat på likande resonemang (Alanen, 2002; Närvänen & Näsman, 2004). I perspektivet ligger även att ålder interagerar med andra sociala ordningar kopplade till etnicitet, kön, klass och så vidare, vilket gör att barn ses som olika och barnpositionen överlappar andra sociala positioner (James et al., 1998). Detta får bland annat till följd att när barn gör ålder kan de samtidigt göra något annat, som exempelvis kön (James et al., 1998; Kassman & Kneck, 2022). Med det sagt är det dock åldersordningen som står i fokus i avhandlingen.

I utgångspunkten för görandet av ålder finns alltså förväntningar och normer för hur människor bör se ut och bete sig. Det kan handla om utseende, kläder, aktiviteter, och genom att följa normerna upprätthålls också dessa. Ett grundläggande antagande är att det finns grupperingar baserade på ålder, det vill säga åldersgrupper som både är och bör vara olika (Krekula, 2021). Åldersgrupper är även förenade med delning av makt, och därmed en grund för social ordning och ordningsskapande i ett samhälle (Bourdieu, 1985). Åldersordningar kan alltså ses som särskiljande av grupper där vissa grupper även är överordnade andra. Åldersordningar positionerar således människor och när vi gör gällande att en aktivitet eller ett sammanhang endast passar för avgränsade åldersgrupper så gör vi ålder, både språkligt och rumsligt. För avhandlingen och dess fokus på makt och beslutsfattande, förutsätts barn ha en underordnad position gentemot vuxna, samt att denna ordning ses som legitim (se även Acker, (2006)).

5.2. Barns aktörskap, barns perspektiv och barnfokuserad tolkning

Att barn har en underordnad social position gentemot vuxna betyder emellertid inte att barn saknar handlingsförmåga eller handlingsutrymme. Istället menar jag att barn har ett utrymme att både handla och uttrycka sina åsikter. Denna handlingsförmåga som barn besitter brukar inom barndomssociologin kallas för aktörskap (Bergnehr, 2019).

Denna teoretiska förståelse av barn som aktörer är hämtad från barndomssociologin, en del av barndomsforskningen som under slutet av 1990-talet genomgick ett paradigmskifte i synen på barn (James et al., 1998). Tidigare forskning dominerades av socialisationsteori och utvecklingspsykologiska perspektiv, där exempelvis Piaget och Inhelders (1969) kognitiva utvecklingsteori länge varit inflytelserik. Denna teori kritiserades för att bidra till bilden av barn som ofullständiga individer, en föreställning som hade etablerats i samhället och som till viss del lever kvar (Archard, 1993; Holmqvist, 2019).

Även begreppet socialisation utsattes för kritik. Traditionellt hade socialisation beskrivits som en process där barn gradvis lär sig tillämpa befintliga normer (Denzin, 1977; Goslin, 1969) och anpassa sitt beteende till det som betraktas som passande i den aktuella kulturen (Parsons, 1951). Inom utvecklingspsykologin framställdes denna process som enkelriktad, barn sågs som passiva mottagare som formades av omgivningen. Kritiker framhöll att vuxna betraktades som fullvärdiga människor (human beings) medan barn sågs som blivande människor (human becomings) (James et al., 1998). En konsekvens av detta synsätt var att forskare ofta tolkade barns beteenden och utveckling utifrån ett begränsat perspektiv. Synsättet gjorde också att barns perspektiv sågs som ointressant att utforska, något som kom att förändras i och med paradigmskiftet. Det kan dock tilläggas att kritiken som framfördes mot att utvecklingspsykologin såg socialiseringsprocessen som enkelriktad till viss del är missvisande då det finns ett relationellt perspektiv inbyggt i teorin.

Inom det barndomssociologiska fältet återfinns flera olika inriktningar som undersöker hur barndom konstrueras, både på en strukturell nivå, där barn betraktas som en social kategori, och på en individuell nivå, där barns aktörskap står i centrum (Qvortrup et al., 2011). James och Prout (2015) menar att sex nyckelfaktorer sammanfattar barndomssociologin:

1. Barndom förstås som en social konstruktion och en tolkningsram för att kontextualisera människans tidiga år. Barndom är varken en naturlig eller allmängiltig del av livet utan en specifik strukturell och kulturell komponent i många samhällen.
2. Barndom är en variabel och kan inte skiljas från andra variabler såsom klass, kön, etnicitet.
3. Barns sociala relationer och kulturer är värda att studeras för sin egen skull oberoende av vuxnas perspektiv.
4. Barn är och måste ses som aktiva i konstruktionen och bestämningen av sina egna sociala liv, livet för dem, omkring dem och de samhällen de lever i. Barn är inte bara de passiva subjekt som sociala strukturer och processer påverkar.
5. Etnografi är en synnerligen användbar metodologi för studerandet av barndom. Det möjliggör barns röst och delaktighet i produktionen av sociologiska data i högre grad än vad som är möjligt genom experimentell eller enkät driven forskning.
6. Barndom är ett fenomen i vilken den dubbla hermeneutiken inom samhällsvetenskaperna är påtaglig. Det vill säga, att tillkännage ett nytt paradigm för barndomssociologi innebär också att delta i och agera i processen att rekonstruera barndomen i samhället.

Ur James och Prout, 2015, s 8, min översättning.

För avhandlingen ses barndom som ett väsentligt fenomen som kan uppfattas, erfaras och dokumenteras (Alanen & Mayall, 2001; Prout & James, 2015; Wyness, 2019). Barns liv och livsvärldar har ett värde i sig och behöver därför studeras (Qvortrup, 2002). Barndom ses också, i likhet med James och Prout (2015), som socialt konstruerad och formad av

kulturella, sociala, politiska och moraliska kontexter. I socialiseringsprocesser ser jag barn som sociala och kompetenta aktörer, med kunskap om sig själva och samhället. Barn ses därmed inte som passiva mottagare utan har möjlighet att själva påverka och interagera med sin omgivning (James et al., 1998; Tisdall & Punch, 2012). Socialiseringsprocesser innefattar inte bara barn och vuxna, utan andra barn har också en betydelse för det enskilda barnets socialisationsprocess (Corsaro & Eder, 1990). Det gäller inte bara äldre barn utan även yngre (ibid).

Därmed ses barns aktörskap i relation till deras sociala och kulturella kontexter vilket innebär att barns handlingar och handlingsförmåga ses i ljuset av de relationer och strukturer de är en del av (Esser, 2016). Att barn är aktörer förutsätter också att barn kan välja att initiera en handling eller att låta bli.

Genom att se barns handlingsförmåga i ljuset av de relationer och strukturer som de är en del av menar jag att de både kan påverka och påverkas av sin omgivning. Följaktligen så kan barn påverkas av existerande normer och värderingar. Giddens (1979) menar att struktur och aktörskap kompletterar varandra i den bemärkelsen att varje handling bidrar till reproduktionen av strukturen, samtidigt som en handling producerar något, vilket kan initiera förändring genom att ändra strukturen på samma gång som den reproduceras. Givet barndomssociologins syn på aktörskap och Giddens (1979) argumentation om struktur och aktörskap så menar jag att både barn och vuxna kan vara medskapare och medåterskapare av strukturella normer och värderingar - och de kan genom sina tolkningar och handlingar bidra till förändring av dem.

James och Prout (2015) menar att etnografiska metoder är särskilt användbara för att förstå barndom och framhålla barns perspektiv samt möjliggöra för barn att vara medproducenter i sociologiska data. Här menar jag att flera metoder är framkomliga än bara etnografiska studier. När det gäller barns möjligheter att vara medproducenter (eller att inkludera barns syn eller perspektiv), är det ofta otydligt vad som åsyftas

och kan betyda olika beroende på vilka metodologiska val som har gjorts (Nilsson et al., 2015). I grunden menar jag att otydligheten handlar om hur stor del av forskningsprocessen som bygger på ett vuxenperspektiv och hur stor del som bygger på barns perspektiv. Nilsson et al. (2015) menar att forskningsprocesser som involverar barns perspektiv kan ses som ett kontinuum, ett spektrum som innebär olika förhållningssätt beroende på vad som studeras och vilka forskningsfrågor som ska besvaras (Nilsson et al., 2015). För att få en uppfattning om i vilken del av spektretumet som forskningen har bedrivits menar Nilsson et al. (2015) att det i ena änden av spektretumet finns forskning där barn själva får möjlighet att uttrycka sina egna åsikter och erfarenheter, vilket Nilsson menar innebär att forskningen tar barnets perspektiv. I den andra änden av spektretumet finns forskning där vuxna uttrycker åsikter om eller bedömer barns beteende och känslor, vilket innebär att forskningen har ett (vuxet) barnperspektiv. Kleye et al. (2021) menar att ett barns perspektiv bara kan erfaras från barnet självt medan exempelvis uttrycket ”barns bästa” ses som ett barnperspektiv då utifrån ett vuxenperspektiv, vilket i sig är utmanande att fånga och kan vara felaktigt tolkat. För min del använder jag begreppet *barns perspektiv* i avhandlingen, såtillvida att jag så långt det nu är möjligt som forskare låter barns tankar, känslor och uppfattningar komma till uttryck (Halldén, 2003; Sommer et al., 2011). Istället för barnperspektiv som Kleye (2021) beskriver, använder jag *barnfokuserad tolkning* för att rikta uppmärksamhet mot att jag genom tolkning försöker skapa en förståelse av barns uppfattningar, erfarenheter och handlingar. Det handlar således om att lyssna till, tolka och förstå barns berättelser (Eriksson et al., 2023).

I avhandlingen har jag använt mig av både barnfokuserad tolkning och barns perspektiv. I alla mina studier har barn varit informanter, det vill säga barns perspektiv har studerats. För analysprocessen har jag använt mig av barnfokuserad tolkning vilket innebär att jag har tolkat och försökt att förstå barns berättelser och uttryck som på gruppnivå ska kunna fånga och förklara hur barn erfar och ser på delaktighet inom idrott. I praktiken innebär barnfokuserad tolkning att jag inte endast presenterar barns uttryck, utan analyserar dem i relation till den sociala och organisatoriska kontext de befinner sig i.

Med hjälp av barns perspektiv menar jag att det således är möjligt att tolka och försöka förstå hur barn upplever delaktighet i de idrottsföreningar som de är en del av. Med hjälp av barns berättelser och tidigare forskning om ideella idrottsföreningar, kommer jag att konstruera, på ett teoretisk plan, barns perspektiv på delaktighet.

För att kunna problematisera barns erfarenheter av delaktighet menar jag dock att det inte räcker med barndomssociologiska perspektiv och åldersordning som teoretisk ram. Jag behöver även förstå den kontext som barn befinner sig i samt hur barn relaterar till idrott. Därmed används ytterligare en teoretisk utgångspunkt, närmare bestämt institutionella logiker. Utifrån denna blick kan barns erfarenheter av delaktighet förstås på ett teoretiskt plan; i mötet mellan barns perspektiv och idrottens olika inriktningar; och det är i detta möte som möjligheter respektive begränsningar för delaktighet kan analyseras.

5.3. Institutionella logiker

I mitt empiriska material framkommer att barns syn på idrott skiljer sig åt och att såväl barns ålder som inställningen till idrott kan ha betydelse för förståelsen av barns delaktighet (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Därmed antas att barns egna idrottsliga uppfattningar, tillsammans med organisatoriska normer, värderingar och strukturer får betydelse både för barns syn på delaktighet och möjligheterna till densamma. Mot den bakgrunden tar avhandlingen också avstamp i teorier om institutionella logiker vilka har använts som ett analytiskt ramverk för att förstå de sociala normsystem som kommer till uttryck i samspelet mellan institutioner och individer (Thornton & Ocasio, 1999). Barn som idrottar i ideella föreningar befinner sig i en specifik social kontext (Waerner et al., 2024). Denna kontext menar jag drivs och påverkas av övergripande strukturer som är mer eller mindre uttalade. Strukturerna är socialt konstruerade, de är historiska mönster, antaganden, värderingar, övertygelser och regler, det som också kan benämnas sociala institutioner (Ahrne, 1993). Det handlar således om invanda föreställningar och mönster av mänsklig aktivitet som individer och organisationer producerar och reproducerar.

Institutionella logiker används inom sociologisk teori och organisationsstudier som fokuserar på hur bredare trossystem formar aktörers kognition och beteende. Begreppet institution ses i avhandlingen som något som är inrättat eller har organiserats för en viss uppgift. Det är en produkt av interaktion och anpassning, som är svår, men inte omöjlig att förändra (Selznick, 2011). Därmed är institution något mer än bara en organisation. Uttrycket att något är institutionaliserat för tanken bort från handling och mot ett sätt att tänka och förstå världen. Det handlar således mer om invanda mönster och föreställningar av mänsklig aktivitet som individer och organisationer producerar och reproducerar. De institutionella logikerna blir då socialt konstruerade historiska mönster av antaganden, värderingar, övertygelser och regler och något som aktörer förhåller sig till och återskapar (Thornton & Ocasio, 1999).

Institutionella logiker kan identifieras på olika sätt, exempelvis genom att utgå från redan konstruerade logiker eller induktivt, utifrån det empiriska materialet, konstruera logiker. Jag har valt att både ta avstamp i logiker beskrivna i tidigare forskning om idrott, och göra det senare, det vill säga att induktivt arbeta fram logiker utifrån mitt empiriska material. Med utgångspunkt i barndomssociologiska teorier antas barn ha perspektiv på de sociala sammanhang där de befinner sig som kan skilja sig från vuxnas perspektiv (Qvortrup et al., 2011). Därmed förutsätter jag inte att barn och vuxna har samma syn på idrott. Jag utgår ifrån att det kan finnas olika typer av idrottslogiker, dels vuxenorienterade logiker dels barnorienterade. Från tidigare forskning och min egen empiri framkommer att barns och vuxnas logiker till viss del skiljer sig åt men är ganska närliggande. Nedan följer en beskrivning av de olika logikerna.

5.3.1. Barns idrottslogiker

I mitt empiriska material som innefattar barns perspektiv på idrott kommer framförallt två typer av strukturer till uttryck som jag menar får betydelse för barns delaktighet. Utifrån teorier om institutionella logiker menar jag att dessa kan benämnas som logiker. Det handlar dels om en prestationslogik som innefattar barns syn på utveckling av idrottsliga

förmågor, dels om en kamratlogik som innefattar barns syn på hur man beter sig mot varandra. Dessa två logiker beskrivs mer ingående nedan.

5.3.1.1. Prestationslogiken

I mitt empiriska material framträder barns beskrivningar av prestationsbaserad idrott på flera olika sätt, och prestation finns närvarande i många moment av barns idrottande. Logiken framträder exempelvis i diskussioner om speltid under matcherna, samt att fokus på träningarna är att utvecklas. Logiken framträder tydligt i de lagsporter som undersöktes men finns också i de individuella idrotterna. Exempelvis pratar barn om att ”sitta på bänken” vilket betyder att inte vara en del av spelet på planen. En flicka beskrev sin situation med:

Ja men jag kan också känna så här... nån som sitter på bänken ganska mycket (hon pekar på sig själv) är att man hinner ju observera spelet väldigt mycket så jag känner mig delaktig när jag får så här ge extra tips. Om jag sitter på bänken länge så märker jag något som inte funkar så “ah men fixa det här”.

Prestationslogiken finns även närvarande i diskussioner om träningar där barn uttrycker att de vill förbättras och att träningskompisar behöver bli bättre. Barnen menar att tränaren har kapacitet att bestämma vad det är som de ska fokusera på för att blir bättre idrottare. Följande citat får illustrera resonemanget: “Jag litar på att tränaren vet vad vi behöver förbättra” och citatet:

Vi hade inte kunnat göra så bra ifrån oss om vi hade haft mer inflytande, för då hade vi inte valt vissa saker eller gjort fel saker eller något sådant, så jag tycker att det är bra att vi inte har så mycket inflytande.

Ytterligare exempel är att barnen utför övningar som de egentligen inte vill göra men gör det för att kunna prestera bättre i framtiden.

Jag tycker inte det är så kul med fys, men det finns en anledning till att vi kör fys även om jag inte känner för det nu så är det liksom bra för oss i framtiden.

Det är viktigt att en träning är planerad och inte bara blir spontan för då känner man inte riktigt att det är så bra uttänkt och anpassat till oss och det vi behöver utveckla.

Prestationslogiken innefattar också att bidra med sin kompetens till gruppen och att göra sitt bästa. Det ses inte som acceptabelt beteende att snylta på andra utan att själv bistå med kunskap. Även Eliasson (2009) menar att barn framhåller vikten av att göra sitt bästa när de idrottar.

5.3.1.2. Kamratlogiken

I mitt empiriska material framträder även en kamratlogik på flera olika sätt, exempelvis i barns diskussioner om att alla ska få vara med, barn ska känna sig inkluderade både socialt och i aktiviteterna som genomförs, gemenskapsbyggande aktiviteter är viktiga, man hälsar på varandra, respekterar och lyssnar på varandras åsikter, och man försöker bidra till gruppen efter bästa förmåga (Vilgeus Loy, 2023). På flera sätt påminner barnens uttalanden om idrottsföreningar med en idrott-för-alla inriktning där alla ska ha möjlighet att idrotta, oavsett bakgrund eller förmåga (Collins & Buller, 2003). Men för barn som redan är en del av idrotten handlar barns uppfattningar om idrotten här och nu och hur laget eller träningsgruppen ska agera eller inte agera. Att alla ska få vara med innefattar enligt barn bland annat att alla som är med i laget blir kallade till matcher. Att inte kalla alla till exempelvis en match likställs med att inte bli bjuden på kalas. Här är det inte idrott som barnen drar sina liknelser med, utan hur barn uppfattar att man betar sig i livet i övrigt. Det kan också innefatta att barn inte är taskiga mot andra utan istället betar sig juste, exempelvis att barnen hälsar på varandra, pratar med varandra, lyssnar på vad andra har att säga på ett respektfullt sätt, att alla står tillsammans och ingen står vid sidan om gruppen. Många barn menar att det är allas ansvar, både barns och tränares, att främja detta beteende, dels hur man adresserar andra i form av att visa respekt när andra framhåller sin åsikt, dels hur man betar sig under träningar för att inkludera alla exempelvis genom att passa varandra eller bidra med sin kunskap för att gruppen ska nå bästa möjliga resultat. När det gäller tränare menar barnen

att de exempelvis bör se till att alla har någon att vara med under träningen och samla ihop gruppen för gemensamma samtal.

Så kanske... Innan träningen pratar vi, och om någon står utanför... Det måste finnas en tränare som säger att "du ska vara med den här spelaren" eftersom hon kanske inte känner att hon är en del av laget.

Att barn värdesätter relationer och kamratskap har framhållits av flera, liksom att ett fungerande socialt samspel barnen emellan är en nyckel till glädje, motivation och meningsskapande för barn (Augustsson, 2007; Eliasson, 2009; Ihrskog, 2006). I vissa fall värdesätter barn de sociala relationerna framför att få lära sig en idrott, även om det också är betydelsefullt (Eliasson, 2009).

5.3.2. Föreningslogiker

I föregående kapitel har jag pekat på att ideella idrottsföreningar har olika inriktningar där tävling och idrott-för-alla kan ses som två dominerande inriktningar. I avhandlingen har jag valt att betrakta dessa inriktningar som logiker, det vill säga en tävlingslogik respektive en inkluderingslogik. Dessa två logiker har även påvisats i annan forskning om idrott (Alsarve, 2025; Coakley, 2010; Fahlén & Karp, 2010; Stenling & Fahlén, 2009). Dessa logiker kan även relateras till tidigare diskussioner om institutionella logiker och civilsamhället (exempelvis Thornton & Ocasio, 1999), till exempel när det gäller förståelse av logiker som motiverar idrottens plats i samhället. Det ligger dock utanför avhandlingens syfte att närmare diskutera hur de logiker som jag inkluderar i den analytiska ramen förhåller sig till mer övergripande samhälleliga logiker. För mina syften är det fullt tillräckligt att ta avstamp i tidigare forskning om olika inriktningar inom idrotten.

5.3.2.1. Inkluderingslogiken

Inkluderingslogiken kan beskrivas som en logik som inte är tävlingsorienterad. Istället finns andra aspekter som värderas högt såsom att alla som vill ska få vara med oavsett förmåga. Utifrån en inkluderingslogik kan syftet med att idrotta vara att lösa olika typer av sociala problem, exempelvis att främja hälsa, integrera människor med

olika socioekonomiska bakgrunder, social gemenskap, eller att sysselsätta ungdomar (Dahlstedt & Ekholm, 2021; Sjöblom, 2006). Målet med verksamheten är således inte att vinna tävlingar och turneringar utan andra sociala mål eftersträvas. I fokus finns föreställningar om ett aktivt liv och deltagande snarare än att vinna eller prestera på hög nivå. Aktiviteter är därför anpassade för att vara tillgängliga och roliga för alla deltagare. I en praktik som följer denna logik finns därför inga selektionsprocesser eftersom alla som vill får vara med och tävling och prestationer inte styr verksamheten.

5.3.2.2. Tävlingslogiken

I litteraturen innefattar tävlingslogiken de normer och värderingar som styr hur individer och grupper agerar i framförallt tävlingssituationer men också under träningar (Matthews et al., 2024). Praktik utifrån denna logik betonar utveckling, konkurrens och att uppnå framgång genom att överträffa andra vilket påverkar beteenden och beslut. Tävlingslogiken innefattar också uppfattningar om selektivt urval, vilket innebär att tränare väljer ut barn som har en större idrottslig förmåga framför de med sämre förmåga (Lindgren, Hildingh, et al., 2017). Detta kan ske på olika sätt, exempelvis att vissa barn får komma till matcherna men inte andra, alternativt att barn får vara med under matcher i högre eller lägre utsträckning. Det kan också innebära att barn inte får vara med alls (Fahlén & Karp, 2010). Syftet med selektionen är att vinna, vilket medför att det uppstår konkurrens.

5.4. Summering

Det barndomssociologiska perspektivet används som ett övergripande teoretiskt ramverk, vilket innebär fokus på barns perspektiv utifrån barns meningsskapande och aktörskap, deras upplevelser av livsvärlden samt deras kunskaper och erfarenheter. För att tolka och förstå barns erfarenheter, vilja och möjlighet till delaktighet inom idrottsrörelsen anläggs ett teoretiskt perspektiv där barn betraktas som aktörer och aktiva deltagare i den miljö de befinner sig i. Detta synsätt innebär att jag utgår ifrån att barn inte bara formas av sin omgivning utan också aktivt påverkar sin omvärld och därmed är skapare till sin sociala värld. Barn ses som

kompetenta individer med egna perspektiv och förmågor att påverka sina liv och omgivningar (Prout & James, 2015). Därtill har jag även tagit intryck av barns egna socialiseringsprocesser i den bemärkelse Corsaro och Eder (1990) menar att barn påverkar andra barn. Barn ses därmed som en separat social grupp med egna intressen, vilket ger dem möjlighet att uttrycka sina egna synpunkter och erfarenheter, som kan skilja sig från vuxnas. Till följd därav ses inte barn som enbart passiva mottagare av vuxnas kunskap och värderingar, utan istället betonas barns aktiva roll i att forma och påverka sin egen verklighet (Thorne, 1987; Vanobaggen, 2015).

I idrottens praktik finns föreställningar, normer, strukturer och värderingar som både begränsar och möjliggör handlande. Mot bakgrund av det, för att problematisera barns erfarenheter av delaktighet inom idrottsföreningar anläggs en ytterligare teoretisk blick som innefattar institutionella logiker som, med dels ett organisatoriskt fokus och ett barnfokus, kan fördjupa diskussionen om hur avhandlingens resultat kan förstås. Beskrivningen av olika institutionella logiker ska förstås som en förenkling av hur idrottsföreningar organiserar sig och hur barn uppfattar sin idrottsliga värld. Medan vissa av de institutionella logiker som utgör analysverktyget i avhandlingen är hämtade från tidigare forskning och bygger på ett utifrånperspektiv är andra logiker utvecklade induktivt och bygger på ett inifrånperspektiv: de är utvecklade genom min tolkning av barns beskrivningar av sin syn på och erfarenheter av att delta i idrott.

6. Metod, material och forskningsprocess

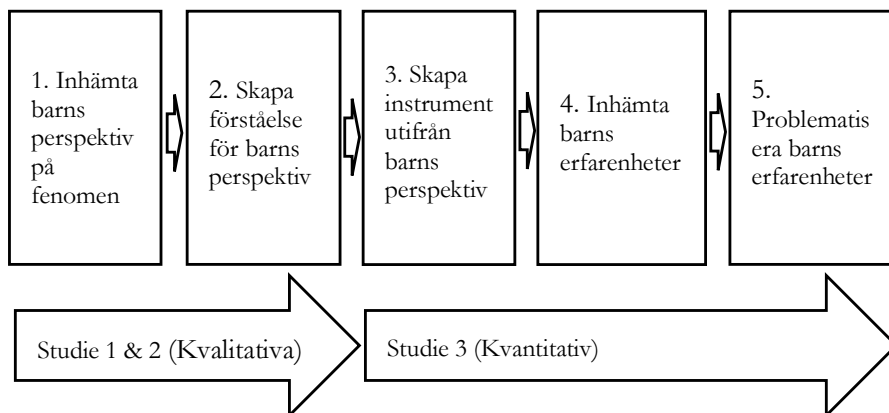
I det här kapitlet presenteras de metoder och strategier som använts i avhandlingen. Inledningsvis beskrivs avhandlingens forskningsprocess samt detaljer för genomförandet av avhandlingens delstudier. Kapitlet innefattar även en metoddiskussion som belyser konsekvenser av användandet av modeller, reflektioner kring insamling av data med barn samt en fördjupad diskussion om vilka val som gjorts vid utvecklingen av det psykometriska instrumentet. Sist i kapitlet diskuteras de etiska överväganden som har aktualiserats under avhandlingsarbetet.

6.1. Forskningsprocessen

Tre genomförda studier ingår i avhandlingen, vilka bygger kronologiskt på varandra (Tabell 5.1). De första två studierna är genomförda med kvalitativ metod och den tredje studien är genomförd med kvantitativ metod. De två första kvalitativa studierna (1 och 2) utforskar barns perspektiv på delaktighet, det vill säga hur barn förstår, beskriver och värderar delaktighet inom idrott. Studie 3 bygger vidare på kunskapen från studie 1 och 2 och med utgångspunkt i barns perspektiv på delaktighet när de idrottar utvecklas ett instrument för att mäta skillnader i barns erfarenheter av delaktighet när de idrottar (Figur 5.1). På ett övergripande plan innebär processen användning av mixade metoder, det vill säga att utgå från kvalitativ metod för att sedan byta till ett kvantitativt tillvägagångssätt (Ivankova et al., 2006). I detalj innebär processen att först inhämta empirisk data från barn med hjälp av intervjuer och sedan tolka barns berättelser (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Tolkningarna tillsammans med tidigare forskning om barns delaktighet ligger sedan till grund för ett begreppsliggörande av idrottande barns perspektiv på delaktighet som har använts för att skapa ett psykometriskt instrument (CERSPS). Instrumentet har prövats med hjälp av kvantitativ metod med idrottande barn som informanter (Vilgeus Loy & Kassman, 2025). Med hjälp av det utvecklade instrumentet har sedan ytterligare kunskap om barns delaktighet inom idrott genererats (Vilgeus Loy, under

revidering) vilken sedermera har använts för att problematisera barns erfarenheter.

Avhandlingens forskningsprocess och studier

Figur 5.1. Forskningsprocessen för avhandlingen

I tabellen nedan beskrivs respektive delstudie innefattande information om deltagare, datainsamlingsmetod och dataanalys.

Tabell 5.1: Översikt av delstudierna

Studier	Artikel	Strategi	Informanter	Datainsamlingsmetod	Dataanalys
Delstudie 1	I	Kvalitativ	Flickor 10–15 år (n=12)	Gruppintervjuer	Tematisk analys
Delstudie 2	II	Kvalitativ	Flickor och pojkar 10–15 år (n=32)	Gruppintervjuer	Tematisk analys
Delstudie 3	III	Kvantitativ	Flickor och pojkar 13–17 år (n=152+10)	Enkäter	Item analys, faktoranalys regressionsanalys
	IV	Kvantitativ	Flickor och pojkar 13–17 år (n=152)	Enkäter	Regressionsanalys, korstabeller, deskriptiv analys

6.1.1. Inhämta barns perspektiv på fenomen

För att inhämta barns perspektiv på delaktighet inom idrott valdes kvalitativ metod med gruppintervjuer som datainsamlingsmetod. Två olika tillvägagångssätt användes vid gruppintervjuerna. För studie 1 valdes insamling av data via dator, Ipad och mobiltelefon och för studie 2 valdes insamling av data genom fysiska möten med informanterna före eller efter en träningssammankomst. Materialet till studie 1 är baserat på data från tre gruppintervjuer med 12 idrottande flickor 10–15 år från Stockholmsområdet och materialet till delstudie II är baserat på sex gruppintervjuer med 32 barn i åldrarna 10–15 år varav 14 pojkar och 18 flickor. Rekryteringsförfarandet är baserat på ett bekvämligheturval för studie 1 och ett strategiskt urval med idrottsföreningar i Stockholmsområdet som arbetade aktivt med barns delaktighet för studie 2.

Intervjudesignen för första studien grundades på en semistrukturerad intervjumetod, där utgångspunkten var öppna frågor som sedan följdes upp med följdfrågor (appendix 6) vilket gav utrymme för varje deltagare att ge sin syn på verkligheten (Brinkmann & Kvale, 2015). Barnen uppmuntrades att ge sin bild av världen utan att bli styrda av mig eller andra barn. Detta gjordes med hjälp av följdfrågor, försök att uppmuntra barnens svar och att inte ha för bråttom. Fokusområden för intervjuerna var delaktighet, bestämmande, samt uttrycka åsikter när barnen idrottade. Uppföljningsfrågorna skilde sig mellan intervjuerna och formulerades med syftet att skapa individuella berättelser om idrottande som täckte in intervjuguidens teman. I de fall som barnen gav exempel utanför idrotten uppmuntrades barnen att försöka hitta liknande exempel inom deras idrott. Barnen fick även fylla i en kort enkät med frågor om deras idrottande och allmänna frågor om deras bakgrund. För den andra studien användes också en semistrukturerad intervjuguide, men med tillägg så att materialet som framkommit i den första studien testades (appendix 7). Här efterfrågades barns syn på delaktighet samt hur olika typer av delaktighet värderades av barnen.

6.1.2. Skapa förståelse för barns perspektiv

För att skapa förståelse av barns perspektiv på delaktighet när de idrottar genomfördes en abduktiv tematisk analys för både studie 1 och 2. Analyserna baseras på allmänna principer för kvalitativ abduktiv tematisk analys (Graneheim & Lundman, 2004; Thompson, 2022). Det innefattar noggrann läsning av de transkriberade texterna och ett sökande efter mening och förståelse bakom berättelser och sammanhang (Braun & Clarke, 2006). Materialet kodades baserat på “ett ord eller en kort fras som symboliskt tilldelar ett summerande, framträdande, essensfångande attribut” (Saldana & Miles, 2014, s 3). Detta innebär att jag försökt framhäva specifika meningar och stycken i koder. Nästa steg var utveckling av teman, där Lundy’s modell (2007) – utrymme, röst, publik och inflytande - användes som etiketter för första studien och Lansdowns (2018) modell användes som etiketter i den andra studien. Därmed var utvecklingen av teman styrd men inte bestämd av den befintliga teoretiska förståelsen (Atkinson et al., 2003; Kelle, 1997). I detta förfarande utkristalliserades barns perspektiv på delaktighet när de idrottar vilket sedan användes för att konstruera det psykometriska instrumentet.

6.1.3. Skapa instrument utifrån barns perspektiv

Det psykometriska instrumentet har skapats för att kunna mäta barns erfarenheter av delaktighet (delstudie 3). Instrumentet är utformat som en enkät med påståenden, och är baserat på barns perspektiv på delaktighet, en teoretisk förståelse av barns delaktighet och utifrån psykometriska principer i syfte att kunna mäta barns erfarenheter av delaktighet när de idrottar. Då psykometri inbegriper differentiering utifrån differentialteori och bygger på att det finns skillnader mellan individer (Mårdberg & Carlstedt, 2019) var syftet att kunna mäta om och på vilka sätt det finns skillnader i barns erfarenheter av delaktighet när de idrottar. Vid konstruktionen av items utgick jag från barns beskrivningar av delaktighet som framkom i studie 1 och 2. Enkäten innehöll även 25 bakgrundsfrågor om sociodemografisk bakgrund och idrottsrelaterade frågor vilket möjliggjorde ytterligare analyser av datamaterialet. Rigorösa reliabilitets- och validitetstester genomfördes för att säkerställa instrumentets kvalitet (Vilgeus Loy & Kassman, 2025). För en detaljerad beskrivning av

instrumentets konstruktion hänvisas läsaren till kapitel 6.2.3 samt artikel III (Vilgeus Loy & Kassman, 2025).

6.1.4. Inhämta barns erfarenheter

För att inhämta barns erfarenheter av delaktighet när de idrottar genomfördes en datainsamling med 152 barn från 16 olika träningsgrupper i 10 olika föreningar. Rekryteringsförfarandet baserades på ett slumpmässigt urval med tilläggsurval med idrottsföreningar i Stockholmsområdet. Insamlingen av data föregicks av en pilot, där enkäten prövades på 10 idrottande barn. Det större insamlingsförfarandet genomfördes genom enkäter i pappersform där jag var på plats för alla 16 insamlingstillfällen dels för att utvärdera enkätens utformning, dels för att finnas tillgänglig ifall det uppstod funderingar och frågor.

6.1.5. Problematisera barns erfarenheter av delaktighet

För att problematisera barns erfarenheter av delaktighet när de idrottar analyserades först datamaterialet från delstudie 3 med olika metoder bland annat regressionsanalyser och frekvensanalyser (Vilgeus Loy, under revidering). Resultaten har sedermera syntetiserats med hjälp av tidigare forskning (kapitel 3) och teoretiska perspektiv såsom institutionella logiker och barndomssociologi (kapitel 4) för att problematisera barns erfarenheter av delaktighet när de idrottar.

6.2. Metoddiskussion

I denna del diskuteras fyra aspekter som jag menar har haft betydelse att reflektera över under avhandlingsarbetet. Först diskuteras metodval som har gjorts i avhandlingen och dess implikationer. Sedan diskuteras konsekvenser av att modeller och teorier används i forskningen. Frågan aktualiserades framförallt i samband med de kvalitativa intervjuerna men även i samband med att instrumentet skapades. Sedan diskuteras intervjuer med barn och därefter metodval vid utvecklingen av det psykometriska instrumentet. Sist förs en diskussion om reliabilitet, validitet och generaliserbarhet.

6.2.1 Mixade metoder som design och dess implikationer

Att kombinera kvalitativa och kvantitativa metoder innebär att två olika forskningsansatser – tolkande och mätande – får samspela i samma avhandlingsprojekt. Mixade metoder valdes eftersom forskningsfrågorna både rör barns syn på delaktighet och behovet av att utveckla ett instrument som kan mäta variationer i deras erfarenheter. Detta innebär att avhandlingen vilar på antagandet att olika metodologiska traditioner kan bidra med kompletterande förståelser av samma fenomen.

Designen medför dock metodologiska utmaningar. De kvalitativa studierna formade den teoretiska förståelsen av barns delaktighet, vilket i sin tur låg till grund för konstruktionen av det psykometriska instrumentet. Samtidigt kräver den kvantitativa studien att fenomenet reduceras till mätbara dimensioner, vilket riskerar att stå i konflikt med den komplexitet som framkom i de kvalitativa analyserna. Detta försökte jag lösa genom att använda mig av abduktiv analys i alla studier. Trots detta tillvägagångssätt var det en utmaning att försöka undvika att den kvantitativa delen reducerar bort viktiga aspekter av barns erfarenheter.

Designen aktualiserar också frågor om integration. För denna avhandling har jag valt en sekventiell design där de kvalitativa delstudierna föregick instrumentutvecklingen (Ivankova et al., 2006). Det innebär att barnens egna utsagor inte bara analyserades för sin egen skull, utan även fungerade som kunskapsunderlag för operationalisering och begreppsvalidering. Samtidigt innebär detta att de två delarna aldrig helt kan integreras—de svarar på delvis olika typer av frågor och producerar olika typer av kunskap. Det därför centralt att påpeka att dessa kunskapsgenererande former kompletterar snarare än speglar varandra fullt ut.

6.2.1. Komplexa eller reducerande modeller samt klassificeringskonsekvenser

För att förstå komplexa fenomen används ofta teorier och modeller som analytiska redskap eller ”glasögon” som gör det möjligt att tolka och strukturera en annars komplex värld. Därmed kan teorier och modeller bidra till struktur åt forskningen och möjliggöra nya insikter. Teorins

klassificering kan således kasta ljus på aspekter som annars skulle riskera att vara dolda eller osynliga.

Men denna process medför också konsekvenser. Klassificeringar kan sträcka sig bortom forskningspraktiken och få samhälleliga konsekvenser. Said (1985) visar hur forskarens position och perspektiv påverkar såväl forskningen som de grupper som studeras, och hur stereotypa kategoriseringar kan reproducera marginalisering och stigmatisering. När forskare, i sina försök att beskriva ojämlikheter eller orättvisor, kategoriserar människor på ett förenklat sätt, kan detta snarare förstärka de mönster som avsågs att utmanas.

Mot denna bakgrund är det centralt att reflektera över risken att avhandlingen bidrar till stereotypisering. Eftersom jag studerar barn är det nödvändigt att beakta om min avhandling riskerar att reproducera föreställningar om barn. Som vuxen forskare finns alltid risken att mina analyser präglas av vuxnas perspektiv snarare än barns. För att motverka detta har jag genomgående i mitt avhandlingsarbete strävat efter att låta barns egna berättelser stå i centrum. Jag har också aktivt tillämpat barnfokuserad tolkning (se kapitel 4) vilket har präglat forskningsprocessen.

Användning av teorier och modeller aktualiserar också frågan om balansen mellan komplexitet och reduktion. När teorier beskriver ett fenomen på ett snävt eller för förenklat sätt kan viktig information förbli osedd (se exempelvis Bruun et al., 2011). Å andra sidan: om en teori är för vidlyftig finns risk för att detaljer av ett fenomen inte förstås. Beroende på forskningsfrågor behöver vi också, när teorier är för komplexa, reducera komplexiteten exempelvis för att kunna operationalisera en teori. Vilka modeller eller teorier jag använder mig av får således betydelse för min avhandling och dess resultat. Hur världen beskrivs och vilka förklaringsmodeller som används kan öppna upp för nya forskningsrön men kan också marginalisera, exkludera och osynliggöra. I de kvalitativa delstudierna har jag använt typologier som analytiska verktyg, baserade på modeller hämtade från Lundy (2007) och Lansdown (2018). Dessa modeller har blivit kritiserade för att vara reducerande (Corney et al.,

2022), vilket blev tydligt i mötet med mitt empiriska material där barns perspektiv visade sig överskrida de kategoriseringar som modellerna innehöll. Detta illustrerar den dubbla karaktären av teoretiska modeller: de kan skapa struktur och synliggöra viktiga dimensioner, men riskerar samtidigt att osynliggöra andra.

6.2.2. Reflektioner kring datainsamling med barn

De kvalitativa delstudierna bygger helt på gruppintervjuer med barn, vilket är en metod som lämpar sig väl när syftet är att fånga barns perspektiv och främja samtal där barn kan bygga vidare på varandras utsagor (Johansson & Karlsson, 2013; Øvreide, 2010). Gruppintervjuer kan möjliggöra rika och dynamiska data, särskilt i kontexter där barn är vana vid att interagera i grupp, såsom idrottsverksamheter. Metoden kan också bidra till en mer avslappnad situation än individuella intervjuer, då barn kan känna sig tryggare i ett gemensamt sammanhang.

Samtidigt innebär gruppintervjuer metodologiska begränsningar. En viktig utmaning är gruppdynamiken. Barn kan påverkas av varandras svar, anpassa sig till sociala normer inom gruppen eller låta mer dominanta deltagare ta större utrymme. Detta kan leda till att vissa erfarenheter tystas eller aldrig uttrycks. En annan risk är att barn tenderar att reproducera det de tror förväntas av dem – från andra barn, från tränare eller från forskaren. Trots att intervjuguiden och forskarens förhållningssätt utformats för att minimera dessa effekter kan de aldrig helt elimineras.

Ytterligare en begränsning är att gruppintervjuer ger en ögonblicksbild av kollektiva uttryck, men inte nödvändigtvis tillåter fördjupning i individuella variationer i erfarenheter av delaktighet. Detta kompenseras delvis av den kvantitativa delstudien, men det innebär att de kvalitativa analyserna framför allt fångar grupperns gemensamma förståelser – inte varje barns enskilda upplevelser.

Ytterligare begränsningar som bör påpekas när det gäller kvalitativ datainsamling är maktobalansen mellan mig som forskare och barnen (Creswell & Poth, 2017; Kvale & Brinkmann, 2014). Att bedriva forskning med barn kräver särskild uppmärksamhet kring makt, trygghet och

frivillighet. I denna studie har etiska riktlinjer följts (se 6.3), men det är viktigt att erkänna att maktobalansen mellan forskare och barn aldrig kan reduceras helt. Trots ansträngningar att skapa en dialogbaserad och barncentrerad intervjusituation finns en risk att barn deltar för att de upplever att tränare eller vuxna förväntar det, eller att de anpassar sina utsagor efter vad de tror är ”rätt svar”. En annan begränsning är barns varierande verbala förmågor och skillnader i hur vana de är att uttrycka abstrakta begrepp som ”delaktighet”. Även om forskningsprocessen anpassats efter barns kommunikativa förutsättningar kan vissa barn ha haft lättare än andra att formulera sina upplevelser. Detta kan påverka vilken typ av data som genererats.

Maktobalansen kan inte helt överbryggas, men medveten reflektion över forskarrollen kan medföra att den reduceras. Flera strategier användes under datainsamlingen som innefattade att skapa förtroende, att inta en tillbakadragen position i intervjuerna samt skapa en frågeguide där barnen främjades att prata och diskutera.

6.2.2.1. Att skapa trygghet och förtroende

För att barnen skulle känna sig trygga och villiga att dela sina åsikter användes flera strategier. En central del var att tidigt etablera kontakt med deras tränare och säkerställa att denne var positivt inställd till studien. När tränaren kunde ”gå i god” för mig underlättade det kontakten med barnen. Vid ett tillfälle då en ersättande tränare inte kände till att jag skulle närvara hade jag svårare att skapa kontakt, och rekryteringen av informanter misslyckades helt. Det krävdes då en ny kontaktperson inom organisationen för att komma vidare.

Jag träffade även barnen innan intervjutillfällena, där de fick möjlighet att ställa frågor om studien och där jag kunde förklara syftet med studien och betona varför deras åsikter var viktiga. Min egen erfarenhet av idrott bidrog också till att skapa förtroende, eftersom jag kunde tala med barnen om deras idrott på ett sätt som signalerade förståelse och kunskap. Under själva intervjuerna betonade jag att det inte fanns några rätt eller fel svar och att jag var genuint intresserad av deras perspektiv. Detta försökte jag förstärka genom att bekräfta barnens utsagor och ställa följdfrågor.

6.2.2.2. Att inta en tillbakadragen position

En annan viktig ambition var att jag skulle ta så lite plats som möjligt i intervjuerna, så att barnen kunde diskutera sinsemellan. Detta fungerade bättre i vissa grupper än i andra. När barnen var tystare försökte jag stödja samtalet genom att ställa inkluderande frågor, till exempel: ”Vad tycker ni andra?”. I vissa intervjuer var detta nödvändigt för att få igång diskussionen, men ambitionen var alltid att hålla mitt eget deltagande på en minimal nivå.

6.2.2.3. Intervjuguide och frågeteknik

Vid utformningen av intervjuguiden och under intervjuerna gjorde jag flera metodologiska överväganden. Forskning har visat att för öppna frågor kan vara svåra för barn att hantera (Øvreeide, 2010). Trots detta valde jag att använda relativt öppna frågor eftersom alternativet riskerade att bli ledande frågor, vilket jag bedömde som mer problematiskt (appendix 6). I de flesta intervjuer fungerade detta väl. När barn bad mig ge min egen syn motsatte jag mig detta och betonade att deras perspektiv var det viktiga. Jag var också noga med att inte stressa på svaren utan att ge barnen tid att fundera, vilket då möjliggjorde att samtalen utvecklades på ett fruktbart sätt.

6.2.2.4. Forskarens roll och reflexivitet

Slutligen reflekterade jag kontinuerligt över min egen bakgrund och hur den kunde påverka både datainsamlingen och analysen. Eftersom de första två delstudierna handlade om belysning av barns perspektiv på delaktighet var det viktigt att inte låta min förförståelse ta för mycket plats. Även om fullständig objektivitet är omöjlig försökte jag vara uppmärksam på att undvika ledande frågor och stimulera barnens diskussioner med varandra snarare än med mig.

Dessa strategier var centrala för att skapa ett material som i så hög grad som möjligt representerar barnens egna röster och perspektiv.

6.2.3. Reflektioner kring det psykometriska instrumentet

I denna sektion utvecklas resonemang och val ytterligare för att ge läsaren en mer underbyggd beskrivning av hur det psykometriska instrumentet konstruerades och utvecklades.

Att utveckla ett psykometriskt instrument involverar teoretiska, metodologiska och statistiska avväganden och många ställningstaganden behöver göras för att instrumentet ska erhålla kvalitet och stabilitet. Forskning om bästa möjliga sätt att utveckla instrument har fortskridit i långsam takt (Carpenter, 2018). I utvecklingen av ett nytt instrument behöver ett flertal steg både beaktas, avvägas och genomföras vilket i mitt fall innefattar: 1) begreppsliggörande eller teoretisering av det fenomen jag vill mäta, 2) skapande av items, 3) fatta beslut om urvalsstorlek, 4) undersöka datakvalitet, inklusive verifiering av faktorbarhet, 5) bestämma antal faktorer (genom rigorösa analyser) och 6) validera skalan. Teoretisering diskuteras i 6.2.3.1 och reliabiliteten och validiteten diskuteras mer ingående i ett avsnitt som följer längre fram i kapitlet.

6.2.3.1. Teoretisering av barns delaktighet

För att kunna systematisera och mäta barns erfarenheter av delaktighet inom idrott behövs framförallt två saker: en förståelse av den idrottsliga kontexten samt av begreppet delaktighet. Teoretisering innefattar en begreppsutredning för att på så sätt säkerställa att instrumentet mäter det som avses att mätas (Neff, 2003). Då kontext har visat sig vara viktigt för barns delaktighet bedömdes att barns beskrivningar av delaktighet var avgörande för att få kunskap om hur barn pratar om delaktighet i en idrottslig kontext (Pett, 2003). Vidare var även teoretisk förståelse av begreppet viktig (Carpenter, 2018), vilket föranledde en utredning av hur begreppet tidigare har teoretiserats. Därmed användes både en teoretisk förståelse av begreppet och kunskap från intervjuer med idrottande barn när begreppet teoretiserades.

Vid utveckling av skalor behöver items vara konkret utformade och det ska inte råda några tvivel för respondenten vad som avses (Carpenter, 2018). Detta gör att items ofta konstrueras med specifikt innehåll som kan

göra dem svåra att överföra till andra kontexter (se till exempel (Khetani et al., 2015; Maciver et al., 2020)). Så var även fallet då jag konstruerade items till instrumentet. De blev enligt min uppfattning kontextbundna till barn och till idrott (appendix 8).

6.2.3.2. Välgval under utvecklingsprocessen

Psykometri handlar som tidigare nämnts om differentiering, utifrån differentialteori och bygger således på att det finns skillnader mellan individer (Mårdberg & Carlstedt, 2019). Då instrumentet utvecklades var det således skillnader i datamaterialet som var i fokus. Alla reliabilitetstester som gjordes utgick följaktligen ifrån att hitta items som hade tillräcklig diskrepans för att kunna visa på statistiskt signifikanta skillnader i materialet. I den initiala bedömningen handlade det om att bedöma kvaliteten på materialet, exempelvis om hela Likertskalan hade använts eller om items var normalfördelade (Nemoto & Beglar, 2014). Den initiala bedömningen resulterade i att flera items fick sällas bort, vilket på ett sätt kan tolkas som att många barn erfar delaktighet inom idrott på liknande sätt. I synnerhet innefattade det dimensionen som handlade om barns relationer med andra barn, vilka många respondenter hade en positiv bild av. Detta har uppmärksammats av andra när det gäller forskning som rör välmående, att det finns en tendens till att svaren har stor skevhet (Casas, 2011).

Hur items förhåller sig till varandra handlar rent statistiskt om korrelationer och varianser i materialet. Här gjordes ett antal tester, dels hur items korrelerade med varandra, samt hur grupperade items (dimensioner) förhåller sig till andra grupper. I dessa bedömningar var det tydligt att forskning om vilka statistiska metoder som bör användas går isär, där exempelvis faktoranalyser kan genomföras på olika sätt, vilket får betydelse för resultatet (Carpenter, 2018; Fabrigar et al., 1999). Här finns det alltså ingen ”best practice” för hur analyser ska göras. Mot bakgrund av detta gjordes bedömningar baserat på logiska resonemang om vad som skulle resultera i bästa möjliga resultat.

Dessa logiska resonemang handlade till största del om att förstå vilka olika typer av faktoranalyser som finns att tillgå, hur de är uppbyggda och vad

det får för konsekvenser för mitt material att jag använder en viss typ eller väljer en annan. Faktoranalys är inte ett statistiskt förfarande, utan snarare en grupp olika statistiska och metodologiska val (Beavers et al., 2013). Vid utförande av faktoranalys finns även olika tekniker som kan användas. Jag kommer fördjupa mig ett kort tag i hur jag resonerade vid mitt val av faktoranalys, samt de val jag gjorde av extraktions- och rotationstekniker.

Faktoranalys används för att identifiera latent konstruktioner, och här kommer jag fortsättningsvis diskutera allmän faktoranalys och Principal komponentanalys (PCA) (Carpenter, 2018). Dessa två typer av faktoranalys skiljer sig åt både begreppsmässigt och matematiskt. Allmän faktoranalys fokuserar inte på att förklara mängden varians, utan den bedömer snarare källorna till vanlig variation. Det innebär att felvariansen exkluderas, vilket leder till lägre förklaringsvärden och färre komponenter. PCA inkluderar istället felvariansen vilket innebär att förklaringsvärdet blir högre och även antalet komponenter som tillsammans förklarar variansen. Vissa menar att resultaten blir uppblåsta (Goldberg & Velicer, 2006; Reise et al., 2000). Det kan då leda till att man tror att sambanden är starkare än vad de egentligen är, vilket kan leda till att man behåller för många komponenter (Conway & Huffcutt, 2003; Costello & Osborne, 2005; Preacher & MacCallum, 2003; Snook & Gorsuch, 1989). Givet detta fattade jag beslut om att använda allmän faktoranalys, där jag även valde principal axis factoring (PAF) då det ska vara att föredra vid utvecklandet av psykometriska instrument (Haig, 2005; Worthington & Whittaker, 2006).

Att genomföra rotationer är nödvändigt vid utvecklingen av psykometriska instrument (och säkerligen för annan typ av forskning också) framförallt eftersom det underlättar identifieringen av skalans dimensioner. Två typer av rotationsmetoder som ofta används är Oblique och ortogonal metod. Dessa två metoder utgår från två helt olika utgångspunkter där Ortogonal metod producerar okorrelerade faktorer, medan Oblique tillåter faktorer att korrelera. Inom samhällsvetenskap är det ovanligt att faktorer inte korrelerar med varandra (DeVellis & Thorpe, 2021; McCroskey & Young, 1979) och det föreföll därför inte som ett lämpligt val för min data, i synnerhet som den i sin helhet hade uppvisat

ett högt Chronbach's alpha. Därför valdes Oblique rotation som rotationsmetod.

Under hela processen med analyserna av materialet behövdes även den teoretiska förankringen finnas närvarande. Den teoretiska förankringen handlar om att de items som i slutändan finns kvar ska kunna representera det som testet initialt har ambitionen att testa. I detta fall rörde det sig om hur barns delaktighet initialt hade teoretiserats, det vill säga idrottande barns relationer med tränare och med andra barn. Därmed behövde items från båda dessa dimensioner finnas representerade för att skalan ska anses kunna mäta det som den initialt är tänkt att mäta (Carpenter, 2018).

Det behöver också göras bedömningar huruvida items inte korrelerar för mycket med andra dimensioner (Tabachnick & Fidell, 2007) samt att antalet items är tillräckligt många för att kunna avspegla en dimension (Mårdberg & Carlstedt, 2019). Givet dessa riktlinjer resulterade skalan i slutändan i sju items som visade på skillnader mellan barnens erfarenheter av delaktighet när de utövade sin idrott, dels mellan vuxna och barn samt mellan barn och andra barn. Det som var slående var att de två dimensionerna som låg till grund för barns delaktighet inom idrott var tydliga i faktoranalyserna. I annan forskning har relationer setts som viktiga aspekter av delaktighet (Horgan et al., 2017). För det här instrumentet är det just relationerna som står i centrum för barns upplevelse av delaktighet inom idrott, vilket kan ses som ett viktigt fynd.

6.2.4. Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

6.2.4.1. Reliabilitet

Reliabilitetsfrågor hanteras olika beroende på om studien bygger på kvalitativa eller kvantitativa metoder. I kvalitativa studier avser reliabilitet främst forskningens tillförlitlighet, det vill säga om resultaten kan förstås som trovärdiga och rimliga, snarare än om de kan replikeras exakt (Kvale & Brinkmann, 2014). Eftersom sociala miljöer är föränderliga menar Bryman (2016) att krav på replikering är svåra att uppfylla. I stället kan reliabilitet diskuteras i termer av intern reliabilitet (samstämmighet i

tolkningen) och extern reliabilitet (i vilken grad studien skulle kunna upprepas av andra forskare i liknande kontext).

I de kvalitativa studierna i denna avhandling har den interna reliabiliteten hanterats genom noggrann dokumentation av analysprocessen och kontinuerlig prövning av tolkningar mot data. Den externa reliabiliteten har stärkts genom att samma intervjuguide användes i flera intervjuer, samt att datainsamlingen följde en konsekvent struktur. En särskild omständighet var att datainsamlingen i delstudie 1 genomfördes under covid-19-pandemin med digitala intervjuer, medan delstudie 2 genomfördes efter pandemin. Det är möjligt att detta påverkar barns erfarenheter eller uttryckssätt, vilket bör beaktas vid tolkning av resultaten. Samtidigt minskade frånvaron av fysiska möten störningsmoment i delstudie 1, vilket kan ha bidragit till en mer fokuserad intervjusituation. Det är även rimligt att beakta att barns sätt att tala om idrott och delaktighet kan förändras över tid, vilket är ett generellt villkor för forskning med barn och inte nödvändigtvis ett tecken på bristande reliabilitet.

För den kvantitativa studien genomfördes reliabilitetstester enligt etablerade psykometriska procedurer. Dessa redogörs för i avsnitt 6.2.3.2.

6.2.4.2. Validitet

Validitet handlar om trovärdighet och betyder i grunden om studien har studerat det den var tänkt att studera. Validiteten för de olika studierna i avhandlingen kontrollerades på olika sätt beroende på om det var kvalitativa eller kvantitativa studier som utfördes.

I de kvalitativa studierna (studie 1 och 2) sågs validering som ett hantverk och var inbäddat i hela forskningsprocessen, inklusive kontroll, ifrågasättande och teoretisering av intervjuresultaten (Brinkmann (Kvale & Brinkmann, 2014). Kontroll innefattade att mina forskningsfrågor var logiskt härledda från de teorier som studien byggde på samt att intervjuguiderna planerades så att de var adekvata i förhållande till de forskningsfrågor som skulle besvaras. Validering skedde också under intervjuerna genom att jag såg till att jag förstod intervjupersonerna

korrekt, genom att fråga barnen om jag hade förstått rätt. Strikt transkribering har även gjorts av materialet och jag har försökt beskriva så ingående det är möjligt hur mina analyser av materialet har gått till.

I den kvantitativa studien används flera olika typer av valideringsstrategier framförallt innehållsvalidering och begreppsvalidering (Creswell & Poth, 2017). I ett optimalt förfarande ska validering ske mot ett befintligt test och begreppsvalidering kan då användas med hjälp av regressionsanalyser med andra liknande test (Mårdberg & Carlstedt, 2019). Här förutsätts att det finns linjära samband mellan testet (beroendevariabeln) och andra test (oberoendevariabler). Då inga sådana befintliga test fanns att tillgå valdes istället validering mot datavariabler i det insamlade datamaterialet. De regressionsanalyser som utfördes gjordes följaktligen genom att testa skalan mot variabler i samma datamaterial. Det kan givetvis ses som en svaghet, men min bedömning var att det var bättre att testa mot befintliga variabler än att inte testa skalan alls. Fortsatt validering i andra kontexter och populationer rekommenderas.

6.2.4.3. Generalisering

I forskningsstudier är ambitionen ofta att kunna dra slutsatser som sträcker sig bortom det specifika urvalet, det vill säga att resultaten ska vara generaliserbara till en större population (Bryman, 2016). Generaliserbarhet förutsätter dock flera metodologiska överväganden, däribland hur urvalet har gjorts, i vilken utsträckning urvalet kan anses representativt, och hur datainsamlingen har organiserats.

När det gäller kvalitativa studier har kritik framförts mot dessa typer av forskningsstudier främst för att de inte anses vara generaliserbara till andra situationer (Bryman, 2016) utan snarare till enskildheter (Dahler-Larsen, 2018). Emellertid finns det en mellanväg mellan särart och formell generalisering, plus att det finns olika sätt att hantera de potentiella problem som kvalitativa studier har när det gäller generalisering. Bryman (2016) framför till exempel att kvalitativ forskning inte bör generaliseras till populationer utan istället till teorier. Ett annat sätt att hantera generalisering, är att anta de så kallade moderata generaliseringarna, vilket innebär att identifiera studiens fokus som ett exempel på en bredare

mängd (ibid). Kvale och Brinkmann (2014) menar att vi inte ska ställa frågan om intervjumaterialet kan generaliseras utan istället hur generaliseringen går till. Med det sagt, har jag valt en värderingsmetod som Kvale och Brinkmann kallar ”analytisk generalisering” (s. 312), vilket innebär att forskaren gör en väl avvägd bedömning i vilken utsträckning resultaten är relevanta för och kan replikeras i liknande situationer.

I denna avhandling bygger den kvantitativa studien på ett slumpmässigt urval med tilläggsurval av föreningar och barn inom den ideella idrottsrörelsen. Tilläggsurvalet är emellertid stort, vilket innebär att resultaten bör beaktas med försiktighet och inte generaliseras statistiskt till alla barn i svensk idrott på befolkningsnivå. Detta är en central begränsning som bör tydliggöras. Samtidigt möjliggör urvalet att variation fångas i fråga om kön, ålder, idrotter och organisatoriska förutsättningar, vilket stärker överförbarhet och kontextuell generaliserbarhet inom civilsamhälleliga idrottsföreningar med liknande strukturer.

En styrka i den kvantitativa studien är att skalan som utvecklades prövades på ett relativt stort antal barn, vilket skapar goda förutsättningar för att identifiera mönster och relationer mellan variabler snarare än enbart unika fall. Det innebär att resultaten kan bidra till generalisering, där slutsatserna inte överförs till en population i statistisk mening, men kan tillämpas i andra liknande idrottskontexter (Bryman, 2016). Denna typ av generalisering är särskilt relevant i forskning om civilsamhället, där lokala variationer är stora och där standardiserade nationella mätningar saknas.

Det är även viktigt att notera att möjligheten till generalisering är beroende av begreppsvaliditet. Om de psykometriska testerna visar att skalan mäter samma fenomen i olika grupper ökar möjligheten att resultaten kan generaliseras vidare. I denna studie utgör utvecklingen och prövningen av delaktighetsskalan därför en grund för framtida generaliseringsarbete. För att ytterligare stärka generaliserbarheten krävs fortsatta prövningar av skalan i andra regioner, idrotter och åldersgrupper, samt eventuellt i internationella kontexter.

Sammanfattningsvis kan generaliserbarheten i avhandlingen förstås som villkorad och flernivåbaserad. Resultaten är inte generaliserbara till en

nationell population i strikt statistisk mening, men de kan bidra till analytisk generalisering och kontextuell överförbarhet inom civilsamhälleliga idrottsföreningar med liknande villkor. Detta kan i sin tur stödja vidare kunskapsutveckling, metodutveckling och arbete med barns delaktighet inom ideell idrott.

6.3. Etiska överväganden

De flesta samhällsvetenskapliga studier kräver noggrann övervägning av potentiella problem som forskning kan orsaka, och detta avser hela forskningsprocessen. För den här avhandlingen hämtas det empiriska materialet in från barn, där vissa dessutom är under 15 år, vilket gör att jag som forskare behöver vara extra noggrann med mina överväganden.

Ett första steg i att säkerställa att etiska principer upprätthålls är att pröva etiska förutsättningar för studier som inhämtar data från barn. Detta har också gjorts och alla tre delstudier som ingår i avhandlingen är godkända av Etikprövningsmyndigheten Delstudie 1: Dnr 2019-06100 och delstudie 2 och 3: Dnr 2021-03850.

Mina utgångspunkter avseende etiska aspekter i avhandlingsarbetet är att min forskning ska göra gott, producera kunskap som är användbar för människor och inte orsaka skador. Det inkluderar även överväganden om risker och fördelar med att genomföra studierna. Tidigare forskning har visat att kunskapen om barns delaktighet i organiserad idrott är begränsad. Att söka mer kunskap om hur barn upplever delaktighet i frivillig idrott menar jag därför är till nytta för de barn som är aktiva i organiserad idrott.

Vidare följer delstudierna i avhandlingen Vetenskapsrådets fyra huvudkrav gällande informationskrav, samtyckeskrav, nyttjandekrav och krav på konfidentialitet. Dessutom har ytterligare aspekter beaktats i och med att barn har varit informanter.

6.3.1. Skriftlig och muntlig information till barn

Vid empiriinsamlingen kontaktades först klubbar och sedermera sedan tränare för barnen där de inledningsvis fick muntlig information om studien, och senare även skriftlig (appendix 3). Skriftlig information gavs

senare även till både barn och deras vårdnadshavare (appendix 2). Den skriftliga informationen till barnen var åldersanpassad i syfte att ge så tydlig information som möjligt till barnen om att studien var frivillig (appendix 1). För den första studien delade tränarna ut den skriftliga informationen och rekryterade barn till studien utan att barnen inledningsvis hade träffat mig. För resterande studier fick barnen träffa mig vid ett tillfälle innan datainsamlingen, där jag berättade om studien, gav dem skriftlig information och de hade möjlighet att ställa frågor om studien.

6.3.2. Inhämtat samtycke

Samtycke att delta i en forskningsstudie innebär att en forskningsdeltagare, efter att ha fått tydlig och fullständig information om studiens syfte, genomförande, risker och förväntade fördelar, skriftligen bekräftar sitt frivilliga deltagande (Johansson & Karlsson, 2013). Processen säkerställer att deltagaren har haft möjlighet att ställa frågor, förstå informationen och fatta ett informerat beslut. Skriftligt samtycke är en grundläggande etisk och juridisk förutsättning för att skydda deltagarens autonomi och integritet. I alla genomförda delstudier inhämtades samtycke från både barn och vårdnadshavare (om barnen var under 15 år) (appendix 5). Samtycke inhämtades i skriftlig form från vårdnadshavare och i både skriftlig och muntlig form från barnen som deltog i studien (appendix 4). Att deltagande i studien var frivilligt var viktigt att poängtera, både för tränarna och för barnen, eftersom jag inte ville att barn skulle känna sig pressade att delta. Jag informerade även om möjligheterna att dra sig ur.

6.3.3. Konfidentialitet

Konfidentialitet handlar om skyddandet av information mot obehörig åtkomst, insyn och spridning, och utgör en central princip inom forskning och professionell praktik. I forskningssammanhang innebär detta att personuppgifter och annan känslig information behandlas på ett sätt som säkerställer deltagarnas integritet, i enlighet med gällande lagstiftning, etiska riktlinjer och eventuella avtal (Johansson & Karlsson, 2013). Upprätthållandet av konfidentialitet är avgörande för att bevara förtroendet mellan forskare och deltagare samt för att främja etiskt hållbar kunskapsproduktion. För mina kvalitativa studier aktualiserades

konfidentialitetskravet under flera delar av forskningsprocessen, bland annat vid rekryteringsförfarandet av respondenter, hanteringen av insamlad data och i hur jag valt att presentera denna data. Vid rekryteringsförfarandet av respondenter valde jag att inte ta en aktiv del i rekryteringen av barn, då det kunde innebära att jag tog del av personuppgifter. Istället lät jag tränare hantera kontakter med barn och föräldrar. Vidare var jag noga med var jag förvarade data så att inte någon oberoende kunde ta del av denna. Under mina intervjuer informerade jag även barnen om hur jag hanterade insamlade data och att jag inte kommer att lämna ut namn på barnen om vad de har sagt. De informerades om att den information som de uppger inte kommer att kunna spåras till en viss person samt att materialet kommer förvaras på så sätt att inga personliga uppgifter kommer spridas till obehöriga. Alla namn i publicerade artiklar är ändrade och inte heller finns några idrottsföreningar namngivna. Vissa av barnen var besvikna över att de inte skulle finnas med i studien med namn, de var stolta över att vara med i en forskningsstudie!

Under flera tillfällen under datainsamlingen var tränare intresserade av resultatet och ville att jag skulle återkoppla till dem vad barnen hade svarat. Här var jag tydlig med att jag gärna kom och pratade om resultatet för studien men att det skulle ske på gruppnivå, dvs jag ville inte lämna ut information om vad just barnen i tränarens grupp hade svarat, då jag ansåg att det stred mot både nyttjandekravet och konfidentialitetskravet då det kan påverka barnet personligen (Johansson & Karlsson, 2013).

7. Sammanfattning av artiklarna

7.1. Artikel I

Titel: Lundy's model and beyond - Exploring a Girl's Perspective on Participation in Voluntary Sports Organizations

Studiens syfte var att utforska flickors perspektiv på delaktighet i organiserad idrott. Studien genomfördes med en kvalitativ ansats med gruppintervjuer. Totalt 12 flickor intervjuades i tre olika grupper. Flickorna var 10–15 år gamla och aktiva inom fotboll, basket och fröidrott. Som analytiskt verktyg valdes Lundys (2007) modell för delaktighet.

Resultatet visade att barn behöver en trygg plats för att våga uttrycka sina åsikter. Lundys (2007) modell var emellertid otillräcklig som analytiskt verktyg för att förstå barns perspektiv på delaktighet inom idrott där såväl sociala aspekter som delaktighet med andra barn visade sig ha betydelse för barns delaktighet.

Idrottande barns beskrivningar av begreppet delaktighet innefattade en varierad bild av hur delaktighet kan komma till stånd när barn idrottar. Exempelvis utgör barns beskrivningar av delaktighet när de idrottar att våga uttrycka sin åsikt, få välja, komma överens, kompromissa, rösta, vara med och bestämma, bli tillfrågad, få förklaringar, ge feedback, ge förslag och önskemål samt säga vad man tycker. Resultatet visar även att idrottande barns beskrivningar av delaktighet går utöver beskrivningar av själva beslutsprocessen och innefattar ett socialt perspektiv, där att känna sig utanför, att vara utesluten, utgjorde beskrivningar av att inte vara delaktig, medan beskrivningar av att man är med i ett gäng, alla får vara med och att man upplever att man blir sedd, lyftes fram som viktiga komponenter för att beskriva delaktighet.

Resultatet ligger i linje med tidigare forskning som har indikerat att barn uppfattar begreppet delaktighet som något mer än att bara vara en del av en beslutsprocess.

Resultatet visade också att barn, beroende på ålder, uppfattade vikten av delaktighet olika, där yngre barn ansåg att delaktighet var betydligt viktigare än äldre barn, som prioriterade utveckling och prestation före att få bestämma.

7.2. Artikel II

Titel: Hälsa och inflytande för barn inom idrott – Hinder, möjligheter, makt och sociala relationer

Studiens syfte var att få fördjupad kunskap om barns perspektiv på delaktighet, både inom lagsport och inom individuella idrotter. Studien genomfördes med gruppintervjuer av 32 barn i åldrarna 10–15 år från idrottsföreningar i Stockholm, valda för deras engagemang i delaktighet och jämlikhet. Intervjuerna omfattade barn aktiva inom ridsport, fröidrott, orientering, basket, handboll och fotboll. Kvalitativ innehållsanalys användes för att analysera datan och resultatet presenterades utifrån Lansdowns (2018) modell för delaktighet.

Studiens resultat pekar på framförallt tre angelägenheter: konsekvenser av reducerande modeller, barns incitament till inflytande och hinder och möjligheter för barn att vara delaktiga.

Till att börja med visar studien att barns upplevelser av delaktighet är komplexa och innefattar såväl beslutsfattande som sociala aspekter. Lansdowns (2018) modell är därmed otillräcklig som analytiskt verktyg för att förstå barns perspektiv på delaktighet inom idrott.

Därtill visar studien att barn har varierande incitament till inflytande där de äldre barnen i studien inom lagsport är nöjda med att tränaren bestämmer, medan de yngre barnen i studien vill ha mer inflytande och fokus på att ha roligt. Barn i studien som utövar fröidrott betonar även vikten av att ha roligt, vilket visar på att det kan finnas skillnader i vad som är viktigt för barn beroende på både ålder och idrott. Dessutom verkar individuella idrotter ha mer utrymme för delaktighet än lagidrotter.

Slutligen visar studien att det finns både hinder och möjligheter för barns delaktighet inom idrott där ledare, idrottsföreningens struktur och

idrottens karaktär påverkar barns upplevelse av delaktighet. När tränare beslutar hur barn ska göras delaktiga utan att tillfråga barnen verkar det få motsatt effekt. Studien framhåller även att strukturella hinder förekommer, i form av stora barngrupper, vilket gör att barn upplever att deras möjlighet till att vara delaktiga minskar. Slutligen framhåller studien att idrottens karaktär också har betydelse där individuell idrott kännetecknas av att barn idrottar mer självständigt än vad som är fallet i lagidrotter där tränaren har en mer central roll.

7.3. Artikel III

Titel: CERSPS – Children’s Experience of Relational Sport Participation Scale – The construction of a scale to measure children's experiences of participation in voluntary sport organizations in Sweden

I denna artikel har ett psykometriskt instrument utvecklats för att kunna mäta barns erfarenheter av relationell delaktighet i idrottsföreningar. Metoden följde psykometriska principer för mätkonstruktion och innefattade följande sex steg: 1) Definiering av barns delaktighet i idrott, 2) Konstruktion av items, 3) Fastställande av korrekt urvalsstorlek, 4) Undersökning av datakvalitet, inklusive verifiering av faktorbarhet, 5) Fastställande av antalet faktorer 6) Validering av skalan.

Studiens resultat visar att barns delaktighet i idrottsföreningar består av två bärande dimensioner och kan förstås som ett relationellt begrepp innefattande relationen mellan barn och deras tränare samt mellan barn och deras träningskompisar. 44 items konstruerades baserat på begreppsliggörandet av delaktighet där 24 items konstruerades för den första relationen och 20 items för den andra. Instrumentet genomgick två tester med totalt 162 idrottande barn (10+152) mellan 13 och 17 år. Reliabilitetstestning utfördes med hjälp av item analys med Cronbach’s alfa, följt av common faktoranalys med Principal Axis Factoring, och inter-item analys. Sju items återstod i två bekräftade dimensioner: delaktighet mellan barn och tränare (CPIT) och delaktighet mellan kamrater (CPIP).

Tabell 7:1: CERSPS skalan

Dimension	Item
CPIT	Min tränare frågar mig vad jag tycker.
	Min tränare lyssnar på mina förslag
	Jag kan ge förslag till tränaren om vad vi ska göra på träningarna.
	Jag får förklarat av tränaren varför han/hon fattar vissa beslut.
CPIP	Jag känner mig behövd i min träningsgrupp.
	Jag vågar säga vad jag tycker till mina lagkamrater.
	Jag känner mig utanför i min träningsgrupp.

Ytterligare validitetsanalys med linjära regressioner visade att CERSPS-instrumentet delvis kunde förklara barns tillfredsställelse med hur deras sport var organiserad.

7.4. Artikel IV

Titel: Who stays in the game? - A Quantitative Study of Children's Experiences of Relational Participation in Voluntary Sports Organizations in Sweden

Denna studie undersöker barns erfarenheter av delaktighet i idrottsföreningar och hur detta hänger samman med deras vilja att fortsätta med sin idrott. Bakgrunden är den höga avhopsfrekvensen inom barn- och ungdomsidrott, där tidigare forskning visat att upplevelsen av delaktighet kan vara avgörande för om barn stannar kvar.

Studien har en kvantitativ ansats och genomfördes med hjälp av ett enkätförfarande. Metoden för rekrytering av deltagare var ett slumpmässigt urval tillsammans med ett fyllnadsurval. Sporter som finns representerade i studien är cheerleading, handboll, volleyboll, orientering, innebandy, fotboll, friidrott och basket. 152 barn, i åldern 13–17 år, har besvarat enkäten. För att mäta barns delaktighet användes det psykometriska instrumentet CERSPS. Regressionsanalyser, korstabeller och frekvensanalyser användes som analytiska verktyg.

Resultaten visar att de flesta barn i studien upplever en tillfredsställande grad av delaktighet, men att drygt var femte barn inte gör det. Framför allt gäller detta relationen till tränaren, där nästan en tredjedel inte känner sig delaktiga. Analysen visar även att det finns betydande variationer mellan klubbar, åldrar och idrottstyper. Yngre barn rapporterar högre grad av delaktighet än äldre, särskilt i relation till tränare, och barn i individuella idrotter upplever mer delaktighet än barn i lagidrotter. Däremot finns inga tydliga skillnader mellan pojkar och flickor.

Regressionsanalyser visar att barn som upplever tillfredsställande delaktighet också i högre grad vill fortsätta med idrott. Självskattad idrottslig förmåga är en stark positiv faktor, medan ålder har en negativ effekt – äldre barn upplever mindre delaktighet. Socioekonomiska faktorer och bakgrund spelar mindre roll i dessa modeller men antyder vissa trender.

Studien understryker vikten av strukturerade strategier för att öka barns delaktighet i idrotten, som ett sätt att minska avhopp och skapa en mer inkluderande idrottsrörelse.

8. Diskussion

Diskussionskapitlet är uppdelat i fyra delar. I den första delen av kapitlet diskuteras barns syn på delaktighet inom ideella idrottsföreningar. Diskussionen tar sin utgångspunkt i barns beskrivningar av delaktighet utifrån min empiri och utvecklas sedan till en diskussion om hur befintliga teoretiska modeller förhåller sig till denna. Denna diskussion mynnar sedermera ut i en teoretisk diskussion om hur barns perspektiv på delaktighet kan förstås och begreppsliggöras inom ideella idrottsföreningar. I den andra delen av kapitlet diskuteras barns erfarenheter av delaktighet. Med utgångspunkt i barns perspektiv på delaktighet diskuteras barns erfarenheter dels utifrån relationen med tränaren, dels utifrån relationer till andra barn. I detta avsnitt diskuteras även vikten av att vara delaktig samt vilka förutsättningar barn menar att de behöver för att delaktighet ska uppnås. I den tredje delen av kapitlet diskuteras hur barns erfarenheter av delaktighet kan mätas och analyseras psykometriskt – givet att processen inte bara inkluderar psykometriska principer utan även teoretisk förankring och barncentrerad tolkning. Diskussionen lyfter också fram instrumentets bidrag och begränsningar. I den fjärde delen av kapitlet problematiseras barns erfarenheter av delaktighet genom att belysa skillnader i erfarenheter mot bakgrund av barns ålder, föreningslogiker och barns idrottslogiker.

8.1. Barns perspektiv på delaktighet

Begreppet delaktighet rymmer, som tidigare nämnts, flera betydelser och kan förstås som deltagande, en normativ princip, formellt beslutsfattande, en relationell och erfarenhetsbaserad process eller som en dimension av tillfredsställda psykologiska grundbehov. Etablerade modeller för barns delaktighet – såsom Harts (1992) delaktighetsstege, Shiers (2001) nivåer av möjligheter för vuxna att skapa delaktighet för barn samt de modeller som utvecklats av Lundy (2007) och Lansdown (2018) – utgår huvudsakligen från beslutsfattande processer där vuxnas ansvar betonas. I dessa modeller framstår vuxna som centrala möjliggörare av barns delaktighet genom att skapa strukturer som ger barn möjlighet att uttrycka sig, bli lyssnade på och involveras i beslut. Utöver dessa ansatser finns sociologiska perspektiv

som framhåller delaktighet som en fråga om relationer, nätverk och social gemenskap, samt psykologiska perspektiv som framhåller delaktighet som ett grundläggande mänskligt behov.

Resultaten från avhandlingen visar att barns perspektiv på delaktighet inom idrott i vissa avseenden överensstämmer med modeller som fokuserar på beslut, särskilt i synen på vuxnas betydelse för att möjliggöra och upprätthålla delaktighet. Barn framhåller dock även sin egen aktiva roll i skapandet av delaktighet. De beskriver hur de i samspelet med tränare och i interaktionen med andra barn bidrar till att forma delaktighetsprocesser, exempelvis genom att inkludera andra, ge stöd och ta ansvar för gruppens sammanhållning. Delaktighet framträder därmed inte som något som ensidigt tilldelas av vuxna, utan som en ömsesidigt skapad process där barn agerar som aktiva aktörer. Barns perspektiv skiljer sig därmed från flera av de etablerade modellerna som primärt fokuserar på vuxnas ansvar och i högre grad framställer barn som mottagare än som medskapare (Hart, 1992; Lundy, 2007; Lansdown, 2018; Shier, 2001). I likhet med barndomssociologiska perspektiv som ser barn som kompetenta sociala aktörer (Qvortrup et al., 2009) framträder barn i denna avhandling som aktiva medskapare av sin egen delaktighet. Därmed behövs även barndomssociologiska perspektiv för att studera barns perspektiv på delaktighet inom idrott.

Vidare visar resultaten att barns relationer spelar en central roll i hur delaktighet förstås och erfars i idrottens vardag. Delaktighet skapas både i relationer mellan barn och vuxna och i relationer mellan barn, där de sistnämnda ges en betydande vikt av barnen själva. Relationer till andra barn framträder som lika avgörande som relationer till tränare för att barn ska känna sig delaktiga. Detta framkommer särskilt tydligt i lagidrotter, men även i individuella idrotter beskriver barn vikten av att dela kunskap och utveckla kamratrelationer. Resultatet visar därmed att etablerade modeller inte fullt ut fångar barns perspektiv på delaktighet i en idrottslig kontext, eftersom relationer mellan barn inte ryms i dessa modeller. Detta motiverar ett bredare analytiskt perspektiv där delaktighet förstås som relationell, i linje med tidigare forskning som betonat delaktighetens relationella dimensioner (Horgan et al., 2017).

I detta relationella perspektiv visar mina resultat att barns förståelse av delaktighet omfattar både beslutsprocesser och sociala processer som tillsammans formar deras upplevelser av att vara delaktiga i idrotten. I beslutsrelaterade sammanhang beskriver barnen i mina studier hur delaktighet skapas i informella situationer – exempelvis under träningar och matcher – där barn tillsammans med andra barn, samt barn och vuxna gemensamt använder strategier såsom att fråga, ge återkoppling, kompromissa eller uttrycka sina åsikter (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Denna förståelse överensstämmer med tidigare forskning som visat att barn betraktar delaktighet som ett partnerskap mellan barn och vuxna, där ett ömsesidigt utbyte av information och delat ansvar för beslut är centralt (Jørgensen et al., 2024). Mina studier visar också att partnerskapet även innefattar andra barn och inte bara relationen med vuxna.

Den sociala dimensionen av delaktighet handlar till skillnad från beslutsfattande om vardagliga handlingar som skapar känslor av inkludering, tillhörighet och gemenskap. I mina studier beskriver barn exempelvis betydelsen av att bli hälsade på, få passningar, att tränare organiserar grupper på ett inkluderande sätt samt att barn stöttar varandra och delar med sig av kunskap (Vilgeus Loy, 2023). Dessa sociala aspekter värderas högt och utgör en central del av barns delaktighetserfarenheter, vilket framträder i båda de kvalitativa studier som ingår i avhandlingen (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). De sociala aspekterna som har framkommit i avhandlingen ligger väl i linje med tidigare forskning där exempelvis Trondman (2011) har visat på liknande resultat.

Sammantaget visar resultaten från avhandlingens två kvalitativa studier att barns förståelse av delaktighet inom idrott inte kan reduceras till ett ensidigt fokus på beslutsprocesser, vilket länge dominerat forskningsfältet (jfr Hart, 1992; Lundy, 2007; Lansdown, 2018). Mina studier indikerar att barns perspektiv även innefattar en social dimension där delaktighet handlar om att känna sig inkluderad, uppleva samhörighet och ingå i trygga relationer. Detta ligger i linje med Thomas (2007), som argumenterar för att delaktighet bör förstås som både en politisk och en social process. Avhandlingens resultat visar också att relationer mellan barn utgör en

grundläggande del av delaktighet i idrottens vardag, vilket ytterligare understryker behovet av ett vidgat teoretiskt perspektiv som rymmer både beslutsrelaterade och sociala dimensioner av barns delaktighet. Dessutom visar resultaten att barndomssociologiska perspektiv kan användas för att förstå barns syn på delaktighet, i synnerhet gällande hur barn själva skapar möjligheter till delaktighet både för sig själva och för andra (Qvortrup et al., 2009).

8.2. Barns erfarenheter av delaktighet

Denna del om barns erfarenheter utgår från den teoretiska förståelse som tidigare presenterats rörande barns perspektiv på delaktighet inom idrott – det vill säga att barns perspektiv på delaktighet är relationell och består av två relationer: barn-barn relationen och barn-vuxen relationen.

För att förstå barns erfarenheter av delaktighet tar jag avstamp i barns berättelser om förutsättningar för att skapa delaktighet vilket jag menar får betydelse för hur barns erfarenheter kan förstås. Därefter diskuteras barns erfarenheter av delaktighet utifrån relationen med tränaren och utifrån relationen med andra barn.

8.2.1. Förutsättningar för delaktighet

I mina resultat framkommer att barn behöver rätt förutsättningar för att delaktighet ska kunna skapas och utan dessa förutsättningar begränsas barns möjligheter till delaktighet. För att barn ska kunna uppleva delaktighet är det främst två aspekter som har framkommit i mina studier som behövs och som bygger på dels relationernas kvalitet och dels på idrottens organisering.

8.2.1.1. Valfungerande relationer

Gällande delaktighet mellan andra barn, så framkommer i min första studie att en förutsättning för att skapa delaktighet är – både i sociala och i beslutsprocesser – att relationerna är valfungerande och trygga (Vilgeus Loy & Kneck, 2025). En valfungerande, trygg relation kännetecknas av omtanke och respekt för att kunna skapa delaktighet och det gäller både med andra barn och med tränare (Vilgeus Loy & Kneck, 2025).

I relationen med tränaren visar mina studier att om tränaren är ovillig till att barn ska få bestämma, för sträng eller inte agerar om barn hamnar utanför socialt i gruppen, minskar möjligheten för barns delaktighet. Mina resultat tyder därmed på att barns delaktighet kan vara beroende av tränarens inställning och roll, ett resultat som ligger i linje med andra studier (Eliasson et al., 2017; Redelius & Eliasson, 2022).

Dessutom visar mina resultat att idrottande barns relationen med andra barn behöver kännetecknas av omtanke, respekt och kompromissande för att kunna skapa delaktighet (Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Att barn lyssnar på vad andra har att säga och inte himlar med ögonen eller suckar, tar turer mellan vilka positioner barnen vill spela på samt hälsar och pratar med varandra innan och efter träning är alla aspekter som barn menar är förutsättningar för delaktighet. Forskning inom andra områden visar på liknande mönster: delaktighet stärks när relationer bygger på respekt, ömsesidighet och lyssnande (Fitzgerald & Graham, 2011).

Sammantaget visar resultaten att kvaliteten i relationerna – både med tränare och med andra barn – är central för barns förutsättningar för delaktighet. Barns erfarenheter av delaktighet kan således förstås utifrån kvaliteten på relationen mellan tränare och barn, men också hur relationen till andra barn fungerar.

8.2.1.2. Idrottens karaktär och organisering

I mina studier framkommer även att barn anser att idrottens organisering påverkar deras förutsättningar för delaktighet, både i sociala och i beslutsfattande processer. Resultaten pekar främst på att idrottens karaktär och träningsgruppens organisering är områden där barns förutsättningar för delaktighet kan variera.

Mina resultat gällande idrottens karaktär visar att då idrotter i grunden är olika och genomförs på olika sätt, innebär detta olika förutsättningar för hur delaktighet kan skapas. Exempelvis menar barn i min andra studie som utövade individuella idrotter att beslut ofta fattas gemensamt mellan barn, medan barn från samma studie som utövar lagsporter beskriver att de är mer tränarstyrda (Vilgeus Loy, 2023).

Mina resultat pekar också på att idrottsföreningars sätt att organisera sina träningsgrupper får betydelse för barns förutsättningar för delaktighet. Barn från min andra studie menar att storleken på träningsgruppen får betydelse för hur delaktiga de kan och vill vara (Vilgeus Loy, 2023). Framförallt stora träningsgrupper inom lagidrotter ger sämre förutsättningar för barn att vara delaktiga, både i sociala och i beslutsfattande processer. Mina resultat pekar på att barn upplever att då det är många barn i gruppen innebär det fler röster att ta hänsyn till och att deras egna åsikter därför inte bör yttras.

8.2.2. Erfarenheter av delaktighet med tränare

I det här avsnittet diskuteras barns erfarenheter av delaktighet med sin tränare. Fokus för diskussionen handlar om barns i vissa fall begränsade och reducerade former för delaktighet, men även de fall där barns delaktighet fungerar och blomstrar. Diskussionen tar också upp barn som en heterogen grupp och vad det får för konsekvenser när det gäller delaktighet med tränare.

8.2.2.1. Begränsad och obegränsad delaktighet

Tidigare studier har visat att barn har begränsade möjligheter att påverka beslutsfattande inom idrotten (Redelius & Eliasson, 2022; Trondman, 2011; Waerner, 2025; Waerner et al., 2024). Resultaten från mina studier både bekräftar och nyanserar denna bild. Resultatet från min fjärde artikel visar att en tredjedel av barnen inte upplever tillfredsställande delaktighet i relationen till sin tränare (Vilgeus Loy, under revidering). I min tredje artikel framträder dock en annan bild, där barnen uttrycker nöjdhet med hur deras idrott organiseras (Vilgeus Loy & Kassman, 2025). Denna till synes motsägelsefulla bild menar jag behöver fördjupad diskussion. En möjlig förklaring kan finnas i Trondmans (2011) resultat som visar att många barn är nöjda med att ha ett begränsat inflytande. Att barn både kan uttrycka bristande delaktighet i relationen med tränaren och samtidigt vara nöjda med den övergripande organiseringen av idrotten kan därför förstås som att barn accepterar – och till och med uppskattar – att tränaren har det övergripande ansvaret.

Men här behöver även ålder beaktas i sammanhanget. Min kvantitativa studie bygger i huvudsak på data från barn över 15 år, medan de kvalitativa studierna som ingår i avhandlingen inkluderar både yngre och äldre barn. I de kvalitativa studierna framträder en tydlig skillnad: yngre barn uttrycker både en vilja och en möjlighet eller förmåga att påverka, medan äldre barn i mindre utsträckning både efterfrågar och upplever denna möjlighet (Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Sammantaget tyder detta på att yngre barn upplever och uppskattar delaktighet i högre utsträckning, medan äldre barn inte är delaktiga i samma utsträckning – men samtidigt är nöjda med att tränaren tar beslutet.

Denna åldersrelaterade skillnad väcker frågor om hur barns vilja till inflytande förändras över tid och vad som ligger bakom denna utveckling. Är det så att barn med stigande ålder förändrar sin syn på vad idrott är och ska vara, eller förändras idrottens organisering och förutsättningar för barn, något som i så fall kan påverka barns syn på delaktighet när de idrottar. Dessa frågor kommer att behandlas mer utförligt i avsnitt 8.3.

8.2.2.2. Att våga uttrycka åsikter

Tidigare forskning visar att barn och unga kan ha svårt att uttrycka sina åsikter när de väl tillfrågas (Eliasson, 2017). Även i mina studier framkommer att vissa barn inte vågar säga vad de tycker till sin tränare (Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Här finns skäl att problematisera varför barn inte vågar säga vad de tycker, då jag menar att det kan botten i flera skäl.

Gallagher et al. (2012) menar att barns delaktighet blir mer effektiv när relationer bygger på tillit och respekt och när barn får stöd och uppmuntran för att vara delaktiga samt när det finns tydlig kommunikation och information. I min första studie om flickors syn på delaktighet finns tydliga exempel på att barn inte alltid ges de rätta förutsättningarna och att det i dessa fall är tränaren som inte skapar förutsättningar för att barn ska våga. Snarare anammar tränare en inställning innefattande envägskommunikation där barn ska lyssna på tränaren och inte tvärtom (Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Här finns även stöd i forskningen som visar att tränares inställning påverkar barn och får

betydelse för om de vågar uttrycka sin åsikt eller inte (Eliasson, 2009). I mina studier framgår också att alla barn inte vågar säga vad de tycker, även om förutsättningar som fungerar för andra barn finns. Mina studier pekar dessutom på att barn har idéer om hur de ska kunna bli delaktiga även om de inte vågar prata inför tränare eller gruppen. Frågan blir därför, givet resultatet, vilka strategier fungerar för att barn ska våga uttrycka sina åsikter och hur säkerställs det att dessa strategier implementeras? Här behövs mer forskning kring dessa strategier och vad som fungerar och inte fungerar. De studier som finns vittnar om att tränare har låg kunskap kring hur de ska ge barn förutsättningar att vara delaktiga (Redelius, 2012). Därför menar jag att barn kan vara tillförlitliga informanter om hur och på vilka sätt de kan involveras i beslutsfattande. I kombination med ökad kunskapsnivå hos tränare för möjliggörande av barns delaktighet skulle det kunna innebära att barns möjligheter till delaktighet höjs avsevärt.

8.2.3. Erfarenheter av delaktighet med andra barn

I min fjärde artikel framkommer att de flesta barn upplever tillfredsställande delaktighet med sina träningskamrater, 85 procent upplever delaktighet med andra barn (Vilgeus Loy, under revidering). Thomas (2012) menar att barn behöver känna värme, tillgivenhet, ömsesidig respekt, solidaritet och ett gemensamt syfte för att en delaktighetsprocess ska lyckas. Att barn i mina studier upplever delaktighet i sin relation med andra barn i så hög utsträckning tolkar jag, utifrån Thomas (2012), som att barns relationer är välfungerande när de idrottar. Idrottande barn kan således i stor utsträckning skapa fungerande miljöer ur ett delaktighetsperspektiv. Det innebär att det i relationen mellan barn finns ett fungerande partnerskap där barn vågar uttrycka sina åsikter, förhandla och kompromissa (Jørgensen et al., 2024). Att barn upplever tillfredsställande delaktighet i hög utsträckning med varandra tolkar jag som att relationerna är mer jämbördiga än i relationen med vuxna (Bjerke, 2011).

8.3. Att mäta skillnader

Att utveckla ett psykometriskt instrument för att mäta barns upplevelser av delaktighet innebär en gedigen utmaning som innefattar att översätta

ett relationellt, kontextbundet och mångdimensionellt fenomen till en uppsättning mätbara indikatorer (Carpenter, 2018). Delaktighet, så som den framträder i denna avhandling, är inte en statisk egenskap hos individen, utan något som skapas i samspel mellan barn och vuxna samt mellan barn. Detta ställer krav på både den teoretiska och begreppsliga förankringen och den empiriska precisionen i ett mätinstrument (Pett, 2003). Utvecklingen av ett psykometriskt instrument kräver därför en tydlig definition av vilka dimensioner av delaktighet som ska mätas och på vilken nivå fenomenet analyseras.

Resultaten i denna avhandling visar att barns upplevelser av delaktighet rymmer två sammanvävda dimensioner – dels relationer till tränare dels relationer till andra barn (Vilgeus Loy & Kassman, 2025). Därtill handlar barns delaktighet utifrån barns perspektiv om sociala aspekter samt om beslutsfattande. Dessa dimensioner har fungerat som teoretiska byggstenar vid konstruktionen av mätinstrumentet, där varje dimension översätts till indikatorer (items) som operationaliseras i en skattningsskala.

Ett centralt metodologiskt övervägande som har gjorts för mätinstrumentet handlar om att bevara barns röst i operationaliseringen. Eftersom barns perspektiv har visat sig skilja sig från vuxnas antaganden om vad delaktighet innebär, har utvecklingen av det psykometriska instrumentet baserats på empiriskt grundade beskrivningar av hur barn själva uppfattar och uttrycker delaktighet. Det innebär att kvalitativa data – i detta fall gruppintervjuer – har använts initialt för att identifiera centrala teman och begrepp som sedan har testats kvantitativt. En sådan mixad metoddesign, menar jag, har bidragit till att instrumentet inte enbart fångar vuxenperspektiv på delaktighet, utan också speglar barns egna erfarenhetsvärldar.

Ett psykometriskt instrument behöver genomgå systematisk validering (se kapitel 6.2). Kortfattat innebär det analyser av både begreppsvaliditet (att indikatorerna representerar det begrepp man vill mäta), konstruktionsvaliditet (att instrumentet mäter teoretiskt förväntade samband) och reliabilitet (att mätningen är stabil och konsekvent). Statistiska metoder som faktoranalys har använts för att undersöka om de

olika dimensionerna av delaktighet framträder som separata men relaterade faktorer. Ett välfungerande instrument bör kunna skilja mellan de dimensioner som nämnts ovan samtidigt som det kan visa på hur dessa dimensioner tillsammans mäter barns delaktighet, något som detta instrument gör (Mårdberg & Carlstedt, 2019).

Det är dock viktigt att betona att mätning av barns delaktighet alltid innebär en reduktion av komplexitet (se kapitel 6.2.1 om reducering). Psykometriska instrument kan aldrig fullt ut fånga de relationella och kontextuella aspekter som präglar barns erfarenheter. De kan däremot ge en systematisk och jämförbar bild av hur barn i olika åldrar, idrotter och organisatoriska sammanhang upplever sin delaktighet. Instrumentet kan därmed fungera som ett komplement till andra metoder, snarare än en ersättning.

Jag har också visat att ett psykometriskt instrument kan bidra till att synliggöra mönster i barns delaktighet, exempelvis genom att identifiera skillnader mellan grupper av barn eller mellan olika typer av idrottsföreningar (Vilgeus Loy, under revidering). Här behövs emellertid fler empiriska studier och fortsatt forskning. Mot bakgrund av de resultat som visats i artiklarna III och IV så kan psykometriska mätningar bidra till praktisk utveckling inom barn- och ungdomsidrotten genom att erbjuda ett underlag för att utvärdera och förbättra föreningars arbete med delaktighet. Samtidigt behövs också en medvetenhet om vad instrumentet mäter och vad som inbegrips i begreppet delaktighet då det styr hur delaktighet förstås och praktiseras i organisationerna.

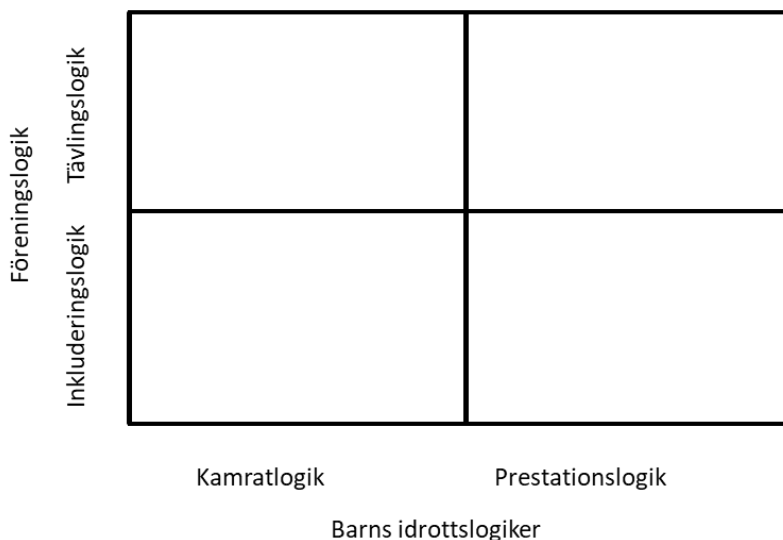
Sammanfattningsvis visar diskussionen att barns erfarenheter av delaktighet kan mätas och analyseras psykometriskt – givet att processen inte bara inkluderar psykometriska principer utan även teoretisk förankring och barncentrerad tolkning. Instrumentet ger därmed kunskap om mönster och variationer och erbjuder ett sätt att empiriskt synliggöra relationella villkor för delaktighet som annars riskerar att förbli osynliga i både forskning och praktik.

8.4. Skillnader mellan barn

För att problematisera barns erfarenheter av delaktighet inom ideella idrottsföreningar – utgår jag från både kvalitativa och kvantitativa resultat som berör barns uppfattningar om delaktighet i relation till ålder. Till denna diskussion adderas det teoretiska perspektivet presenterat i kapitel 4, där olika logiker bidrar till en djupare förståelse av resultaten.

Barn navigerar i en idrottskontext som kan se olika ut beroende på föreningens normer och värderingar. Vissa föreningar präglas av en tävlingslogik, medan andra i högre grad vilar på en inkluderingslogik. Samtidigt har barn egna normer och värderingar, vilka kan förstås genom en kamratlogik respektive en prestationslogik. Mötet mellan dessa logiker – föreningens och barnens – får konsekvenser för barns delaktighet (Figur 7.1).

Barnlogiker och föreningslogiker

Figur 7.1 Barnlogiker och föreningslogiker

8.4.1. Skillnader i perspektiv

8.4.1.1. Barns perspektiv

Barnen i mina studier har inte en gemensam uppfattning om hur delaktiga de vill vara i beslutsfattande med tränare, utan det kan skilja sig åt (Trondman, 2005, 2011; Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Yngre barn framhåller vikten av kompisar (Eliasson, 2009; Walters et al., 2015) och att det blir roligare när de får vara med och bestämma, medan äldre barn i högre grad prioriterar utveckling och därför inte vill påverka träningsupplägg eftersom de anser att tränaren vet bäst (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025).

Jag tolkar detta som att barns syn på idrottens syfte är olika beroende på ålder. De yngre barnen i studierna drivs främst av gemenskap och glädje, medan de äldre barnen i större utsträckning drivs av prestation. Det innebär att ålder blir en betydelsefull faktor för vilken grad av delaktighet barn efterfrågar, i synnerhet när det gäller beslutsfattande med tränare. Delaktighet har därmed också en tidsdimension som behöver beaktas.

8.4.1.2. Föreningars perspektiv

Tidigare forskning har visat att tävlingsfokus ökar i takt med att barn blir äldre, vilket innebär att föreningar tenderar att överge idrott-för-alla-logiken till förmån för tävlingslogiken (Thedin Jakobsson, 2014; Trondman, 2011). Studier har visat att yngre barn både efterfrågar och upplever delaktighet (Lindgren, Annerstedt, et al., 2017). Studier har också visat att äldre barn har lite att säga till om (Redelius & Eliasson, 2022; Trondman, 2011). Mina resultat visar att det finns en skillnad mellan yngre och äldre barn där yngre barn både upplever och vill ha mer delaktighet än äldre barn (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy, under revidering). Därmed tolkar jag resultaten som att ett ökat organisatoriskt tävlingsfokus minskar barns möjligheter att påverka.

Sammantaget blir både barns och föreningars logiker centrala för barns delaktighet. Barn som drivs av prestationslogik vill påverka i mindre grad och föredrar att tränaren bestämmer (Vilgeus Loy & Kneck, 2025). Yngre barn, som i större utsträckning drivs av kamratlogik, värderar däremot

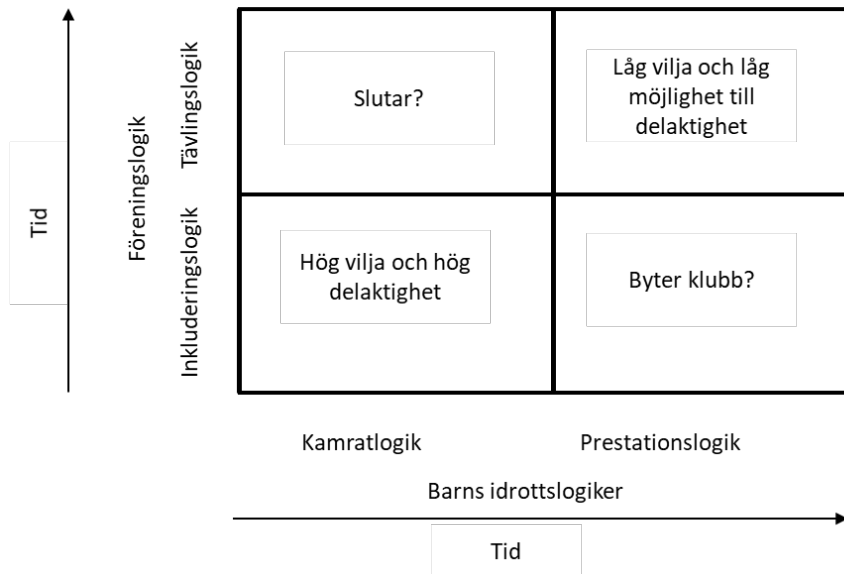
inflytande och delaktighet både i relationer med andra barn och med tränare (Eliasson, 2009; Lindgren et al., 2017; Walters et al., 2015).

8.4.2. Modell för att förklara skillnader i ålder

För att ytterligare förklara de skillnader mellan barns erfarenheter av delaktighet som jag sett i mina studier - i synnerhet när det gäller beslutsfattande med tränare - har jag utvecklat fyrfältsmodellen från figur 7.1. Modellen nedan, Figur 7.2, illustrerar samspelet mellan barns vilja till delaktighet – kopplad till barnlogikerna – och deras faktiska möjligheter till delaktighet – kopplad till föreningslogikerna.

Inom en inkluderingslogik antas barn ges större utrymme för inflytande och att gemenskap prioriteras framför prestation, medan en tävlingslogik i högre grad fokuserar på vinster och resultat och nedprioriterar inkludering och barns inflytande. Barns vilja till delaktighet kan förstås genom kamratlogiken (gemenskap och inkludering) respektive prestationslogiken (individuell utveckling och resultat).

Barns vilja och erfarenheter av delaktighet i ideella föreningar

Figur 7.2 Barnlogiker, föreningslogiker och barns delaktighet

X-axeln visar barns vilja till delaktighet (hög-låg) och Y-axeln visar de möjligheter som föreningen erbjuder (hög-låg). Tid markeras på båda axlarna för att visa att både vilja och möjlighet är olika beroende på barns ålder.

I det övre vänstra hörnet drivs barn av kamratlogik men möter en förening präglad av tävlingslogik. Det finns en vilja från barnet att påverka, men inga reella möjligheter. Här visar min egen studie att brist på delaktighet ökar sannolikheten att barn lämnar idrotten (Vilgeus Loy, under revidering) vilket överensstämmer med forskning som rör barns delaktighet inom skolan (Andersson & Sandgren, 2015) såväl med forskning som rör motivation (Vallerand, 2007). Här behövs emellertid mer forskning, exempelvis i form av longitudinella studier som kan fördjupa dessa resultat.

I det övre högra hörnet drivs barn av prestationslogik i en förening som präglas av tävlingslogik. Här saknas både vilja och möjlighet till delaktighet. Barnen upplever dock detta som i linje med deras förväntningar, vilket liknar Trondmans (2011) iakttagelser. Dessa barn är nöjda med att ha lite att säga till om.

I det nedre vänstra hörnet drivs barn av kamratlogik och möter en förening präglad av inkluderingslogik. Här sammanfaller hög vilja till delaktighet med stora möjligheter, vilket medför att dessa barn är nöjda med hur idrotten bedrivs (jfr Lindgren et al., 2017).

I det nedre högra hörnet drivs barn av prestationslogik men möter en förening präglad av inkluderingslogik. Här kan en krock uppstå eftersom barn inte efterfrågar delaktighet, medan föreningen vill erbjuda det. Detta kan leda till att barnet byter klubb eller idrott för att finna en miljö som bättre speglar den egna logiken. Det kan också leda till att barn blir mindre engagerade i sin idrott, något som framkom i min andra studie då barn beskrev vad som händer när vuxna bestämmer att barn ska bestämma (Vilgeus Loy, 2023).

8.4.2.1. Idealpositioner och riskzoner

Modellen synliggör att det finns två idealpositioner för barns delaktighet i beslutsfattande med tränare – när barns vilja och möjligheter sammanfaller (övre högra hörnet och nedre vänstra hörnet). I dessa positioner antas barns motivation stärkas och sannolikheten att de stannar kvar i idrotten öka. De övriga två positionerna kan däremot betraktas som riskzoner där risken för avhopp är stor, särskilt det övre vänstra hörnet.

Resultatet i avhandlingen visar att yngre och äldre barn har olika incitament för delaktighet och vill påverka olika mycket (Vilgeus Loy, 2023; Vilgeus Loy & Kneck, 2025).

Detta aktualiserar frågan: hur kan idrottsföreningar utforma idrott som både tar hänsyn till och främjar det som driver barn att delta? Alltså, hur kan ideella föreningar erbjuda delaktighet för de barn som efterfrågar delaktighet och samtidigt erbjuda barn som inte vill vara delaktiga i samma utsträckning möjligheten att avstå från delaktighet i beslutsfattande med tränare – utan att det leder till exkludering eller minskat engagemang?

8.4.2.2. Ögonblicksbilder och kunskapsluckor

Mina resultat tillsammans med andras bygger på tvärsnittsstudier och är därmed ögonblicksbilder, vilket gör att det inte går att fastställa om barn som drivs av kamratlogik och vill vara delaktiga i högre grad försvinner ur idrotten när tävlingslogiken tar över. Det finns dock forskning som pekar på att så är fallet, parallellt till forskning i skolan visar att delaktighet medför ökat engagemang, välmående och stärkt självuppfattning (Anderson et al., 2022; Andersson & Sandgren, 2015; Correia, Carvalho, et al., 2023; Mageau & Vallerand, 2003) Min egen forskning har också visat att yngre barn menar att de skulle sluta om de inte fick vara med och bestämma (Vilgeus Loy, 2023). I min fjärde artikel framkommer dessutom att barns delaktighet korrelerar med fortsatt idrottsengagemang: barn som vill fortsätta idrotta skattar sin delaktighet högre än de som vill sluta eller är osäkra (Vilgeus Loy, under revidering). Detta gäller både i relationen till tränare och till andra barn. Men mer forskning skulle behövas, exempelvis i form av longitudinella studier.

8.5. Sammanfattning

För det första visar resultaten att barns perspektiv på delaktighet skiljer sig från flera etablerade modeller som främst betonar beslut och vuxnas ansvar. Ur barns perspektiv är delaktighet ett relationellt fenomen som växer fram i samspelet med både tränare och andra barn. Barn framträder inte i avhandlingen som passiva mottagare av delaktighet, utan som aktiva medskapare. De betonar både beslutsfattande och social delaktighet, där inkluderande handlingar och känslan av gemenskap är centrala. Detta innebär ett vidgat perspektiv på delaktighet som kompletterar och delvis utmanar etablerade teoretiska modeller.

För det andra visar resultaten att barns erfarenheter av delaktighet är beroende av två huvudsakliga förutsättningar: kvaliteten i relationerna och idrottens organisering. Trygga och respektfulla relationer med både tränare och kamrater är avgörande för att barn ska uppleva delaktighet. Samtidigt påverkas möjligheterna av organisatoriska faktorer, såsom idrottens karaktär och träningsgruppens struktur.

För det tredje framträder skillnader mellan barn baserat på ålder. Yngre barn beskriver delaktighet som viktigt för glädje och engagemang, medan äldre barn i högre grad fokuserar på prestation och därför inte efterfrågar samma grad av inflytande. På föreningsnivå ökar tävlingslogiken med stigande ålder, vilket minskar barns möjligheter till delaktighet. För att förklara samspelet mellan barns vilja och möjlighet till delaktighet presenteras en fyrfältsmodell, där två idealpositioner identifieras (när vilja och möjlighet sammanfaller) och särskilda riskzoner synliggörs (framför allt när barn vill vara delaktiga men inte ges möjlighet).

Sammantaget pekar diskussionen på att barns perspektiv på delaktighet i idrott bör förstås som innefattande både en social och en beslutsfattande dimension som formas i relationer med tränare och andra barn och varierar över tid. Diskussionen pekar också på behovet av att utforma idrottsmiljöer som kan rymma barns olika drivkrafter och intressen, där både barns rätt till inflytande och rätt att avstå finns representerade.

9. Slutsatser

Det avslutande kapitlet innefattar avhandlingens slutsatser och dess implikationer för fortsatt forskning om barns delaktighet inom idrott. Kapitlet innefattar även en diskussion rörande avhandlingens resultat i en bredare kontext som syftar till att belysa barns möjlighet till delaktighet och engagemang i civilsamhället givet barns möjligheter att påverka både på ett formellt och informellt plan.

9.1. Barns perspektiv på delaktighet inom idrott

Den här avhandlingen har haft fokus på barns perspektiv på delaktighet inom ideella idrottsföreningar. Genom barns perspektiv har jag visat att när barn får komma till tals och uttrycka och beskriva sin livsvärld kan ytterligare perspektiv synliggöras utöver vuxnas perspektiv. Barnen i den här avhandlingen har varit nyckelinformanter och visat hur vi kan förstå barns perspektiv på delaktighet när de idrottar. Detta har medfört att barns syn på innehåll, förutsättningar och erfarenheter av delaktighet har belysts, begreppsliggjorts och systematiserats, vilket jag menar kan bidra till ett mer nyanserat samtal om hur barn ska göras delaktiga, eller inte göras delaktiga, när de idrottar.

Avhandlingen visar att barns delaktighet inom ideella idrottsföreningar är ett mångfacetterat och relationellt fenomen. Genom att analysera barns beskrivningar, erfarenheter och skillnader i delaktighet vill jag lyfta fram tre övergripande slutsatser.

För det första visar resultaten att barns perspektiv på delaktighet skiljer sig från etablerade vuxenorienterade modeller. Barn beskriver delaktighet som något som skapas i relationer – både med tränare och med andra barn – och betonar sin egen aktiva roll som medskapare. Delaktighet handlar inte enbart om formella beslutsprocesser, utan också om vardagliga handlingar som bygger inkludering, gemenskap och ömsesidighet. Därmed framträder en social dimension av delaktighet som hittills inte har uppmärksamrats tillräckligt i forskningen.

För det andra visar barns erfarenheter att förutsättningarna för delaktighet är starkt beroende av relationernas kvalitet och idrottens organisering. Trygga och respektfulla relationer med tränare och kamrater utgör en grundläggande förutsättning för att delaktighet ska uppstå. Idrottens struktur – såsom gruppstorlek och idrottens karaktär – påverkar också barns möjligheter att vara delaktiga. Resultaten nyanserar tidigare forskning genom att visa att barn både kan uttrycka bristande inflytande och samtidigt uppskatta en tränarledd organisering, vilket tyder på att delaktighet inte är ett entydigt värde för alla barn.

För det tredje framkommer tydliga skillnader mellan barn. Yngre barn uttrycker en starkare vilja till inflytande än äldre, som i större utsträckning accepterar tränarens auktoritet. Detta kan förstås i ljuset av samspelet mellan barns egna idrottslogiker (kamratlogik respektive prestationslogik) och föreningarnas organisering (idrott-för-alla kontra tävlingslogik). När tävlingslogiken får ökat genomslag tycks barns möjligheter och vilja till delaktighet minska. Detta väcker frågor om vilka barn som inkluderas respektive exkluderas i idrottens fortsatta verksamhet.

Sammantaget visar avhandlingen att barns delaktighet i idrott inte kan reduceras till en fråga om formellt inflytande, utan måste förstås som en dynamisk process som formas i samspelet mellan barn och vuxna, mellan barn sinsemellan och i relation till idrottens organisatoriska ramar. Resultaten utmanar etablerade modeller genom att synliggöra barns aktiva medskapande och genom att betona betydelsen av den sociala dimensionen. För att stärka barns delaktighet krävs därför inte bara strukturella förändringar, utan även en ökad medvetenhet hos tränare och ledare om barns perspektiv och kompetens att själva bidra till delaktighet.

9.2. Barns idrottande i civilsamhället

Barns idrottande i ideella föreningar kan förstås som en del av civilsamhället, en samhällssfär som ofta definieras i kontrast till stat, marknad och familj (Wijkström & Lundström, 2002). Civilsamhället har traditionellt analyserats som en arena för frivilligt engagemang, folkrörelser och demokratiskt deltagande (Trägårdh et al., 2013; von Essen & Svedberg, 2020). Idrottsrörelsen är en av de största aktörerna inom

denna sfär, men dess organisering bär spår av påverkan från både staten, som under lång tid stöttat med bidrag och regleringar (Norberg, 2010), familjen, där föräldrar engagerar sig ideellt (Olson, 1992) och marknaden, genom exempelvis sponsring och professionalisering (Norberg & Redelius, 2012; Redelius & Svensson, 2017). Idrotten kan därför beskrivas som en slags hybridform inom civilsamhället, där gränserna mellan de olika sfärerna delvis är flytande.

Med den här avhandlingen, som rör barns delaktighet inom ideella idrottsföreningar, menar jag att frågor om civilsamhällets dimensioner aktualiseras. En vanlig analytisk uppdelning av civilsamhällesorganisationer är mellan de som fungerar som röst och de som främst erbjuder service (Lundström & Wijkström, 2012). Idrottsrörelsen omfattar båda dessa dimensioner, då den både främjar fysisk aktivitet och demokratiska värden, samtidigt som den erbjuder omsorg och fritidsaktiviteter. Men för barn är denna uppdelning problematisk. Som avhandlingens resultat visar blir barns roll i praktiken i hög grad reducerad till att vara servicemottagare – de tränas, fostras och socialiseras av vuxna (Olson, 1992; Putnam, 2000). Deras röst är formellt begränsad genom avsaknaden av rösträtt och inflytande i beslutsorgan och informellt beroende av relationer till tränare och kamrater.

Här menar jag att en teoretisk spänning exponeras, då civilsamhället ofta har framställts som en arena för delaktighet, demokrati och medborgarskap. Barns position inom idrotten visar att detta inte gäller alla grupper på samma villkor. Ur ett rättighetsbaserat perspektiv blir barns begränsade röst särskilt problematisk, eftersom barn enligt barnkonventionen har rätt till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Samtidigt visar avhandlingen en annan dimension av barns position, vilken innefattar deras möjlighet att i vardagliga interaktioner skapa former för delaktighet och påverkan som inte alltid syns i formella strukturer, men som är avgörande för hur de upplever sin plats i idrotten.

Barns idrottande i civilsamhället kan därför förstås som dubbelbottnad. Å ena sidan illustrerar avhandlingen civilsamhällets begränsningar – barns röst marginaliseras i organisationer som bygger på demokratiskt

deltagande. Å andra sidan synliggör avhandlingen alternativa former av delaktighet, där inflytande utövas genom relationer och gemensamma praktiker snarare än genom formella processer och beslutskanaler. Detta öppnar för en teoretisk omprövning av civilsamhället som begrepp där jag menar att även barns perspektiv ska ingå. Med det menar jag att istället för att begreppet enbart analyseras genom vuxnas organisering och formella deltagande bör civilsamhället förstås som en sfär där även barns perspektiv, villkor och rättigheter ingår och där delaktighet kan anta andra uttryck än de traditionellt erkända.

9.3. Fortsatt forskning

Avhandlingen synliggör flera områden som motiverar vidare forskning. För det första behövs longitudinella studier som kan följa barns delaktighet över tid för att undersöka hur vilja och möjligheter förändras i takt med ålder, idrottens organisering och skiftande logiker. En sådan ansats kan också klargöra orsakssamband mellan delaktighet, engagemang och långsiktigt idrottande.

För det andra finns behov av studier som undersöker barns delaktighet i olika idrotter och organisatoriska kontexter, exempelvis genom observationsstudier. Det kan bidra med kunskap om hur olika idrottslogiker – exempelvis mer eller mindre tävlingspräglade miljöer – påverkar barns upplevelser och möjligheter.

Vidare vore det värdefullt att fördjupa förståelsen av relationell delaktighet, det vill säga hur samspelet mellan barn, tränare och kamrater formar barns erfarenheter. Här kan såväl barns egna berättelser som tränarens viktiga perspektiv.

Därutöver behövs fortsatt forskning om barns erfarenheter av delaktighet inom idrott. Även om denna avhandling har bidragit till mer kunskap så finns fortsatt behov av att undersöka barns förutsättningar och erfarenheter av delaktighet. Den här avhandlingen har enbart informanter i åldern 10–15 år, andra åldersgrupper behöver också undersökas tillsammans med fler föreningar från andra orter och även från andra nationella kontexter.

Mätinstrumentet som utvecklats i avhandlingen behöver även fortsatt validering, exempelvis genom bekräftande faktoranalys, andra grupper och större urval. Således kan instrumentet bidra till värdefull kunskap för klubbar, förbund och idrottsrörelsen i stort och kan bistå som underlag för vidare studier av hur barn uppfattar sitt idrottsutövande. I och med det skulle mätinstrumentet troligtvis också, med viss modifikation, kunna användas i andra kontexter med vuxenledda aktiviteter där barn är aktiva tillsammans med andra barn.

Summary

Children's participation in voluntary sport organizations: Understanding children's perspectives and measuring differences in experiences

This dissertation is situated within the Nordic welfare state tradition, grounded in principles of equality, citizenship, and universal rights, in which participation in social life is understood as a foundational condition for a good life. While universal welfare models formally guarantee political, civil, and social rights, the realization of human rights remains uneven, particularly for groups in structurally subordinate positions. Children constitute one such group. Historically framed as incomplete future citizens in need of protection, care, and socialization, children have often been excluded from full civic recognition. Over the past three decades, however, research and policy developments, particularly within childhood sociology and children's rights scholarship, have fundamentally challenged this view, reconceptualizing children as competent social actors and legitimate rights-holders.

A central normative and legal foundation for this shift is the UN Convention on the Rights of the Child, which establishes children's rights to protection, development, and participation. In particular, Article 12 affirms children's right to express their views in matters affecting them and to have those views taken seriously. Participation is thus understood not merely as voice or presence but as a democratic principle that requires adults and institutions to create real opportunities for children to influence decisions. This dissertation adopts this rights-based and democratic understanding of participation, linking it to broader values of inclusion, recognition, and respect.

Conceptually, the dissertation addresses the theoretical fragmentation surrounding the notion of children's participation. Across disciplines, participation is understood in various ways: as attendance, formal

decision-making, a normative rights principle, a relational process, or the satisfaction of psychological needs. Drawing on the sociology of childhood, political theory, and psychology, the dissertation conceptualizes children's participation as a multidimensional phenomenon encompassing relational, experiential, and motivational dimensions. In particular, sociological and psychological perspectives on motivation, competence, and relatedness frame participation as a lived experience shaped by children's motivation, agency, and sense of belonging.

Empirically, the dissertation focuses on civil society as a key arena in children's everyday lives, with particular attention to voluntary sports associations—the largest organized youth context in Sweden. Although the sports movement formally embraces democratic values and the principles of the Convention on the Rights of the Child, research consistently shows that children's participation in sport is limited, adult-dominated, and often defined from adult perspectives. Children's voices remain underrepresented in both practice and research, and systematic knowledge of how children understand and experience participation in sport is scarce.

Against this background, the dissertation explores children's perspectives on participation in voluntary sport associations, treating children not only as rights-holders but also as epistemically legitimate knowledge producers. Children are positioned as key informants with unique insight into their sporting experiences, motivations, and social relations. The research integrates qualitative and quantitative approaches, including qualitative interviews with children on what constitutes participation according to them, and the development and use of a psychometric instrument designed to measure children's perceived participation in local sport clubs.

The overall aim of the dissertation is to problematize and deepen the understanding of children's participation in voluntary sport associations by analyzing age-based power relations, contextual conditions, and children's own interpretations of participation. Through four interconnected articles, the thesis contributes conceptual clarification,

empirical knowledge, and methodological tools for studying children's participation.

The dissertation shows that children's perspectives on participation differ from dominant adult-oriented models that emphasize formal decision-making and adult responsibility. Children in this dissertation describe participation as a relational process, shaped through everyday interactions with coaches and peers. Moreover, children are not passive recipients of participation but active co-creators of participatory processes, shaping inclusion, cohesion, and belonging through social practices such as support, negotiation, and shared responsibility. Participation, therefore, appears to be both a decisional and a social process, in which everyday acts of recognition, inclusion, and community-building are as important as formal influence.

The dissertation also shows that children's experiences of participation depend on two central conditions: the quality of relationships and the organization of sport. Trustful, respectful, and caring relationships with both coaches and peers constitute a fundamental prerequisite for participation. At the same time, organizational factors, such as group size, sport type (individual vs. team sports), and training structures, shape children's opportunities to participate both socially and in decision-making. Also, the results show age-related differences: younger children tend to value influence and shared decision-making as part of enjoyment and belonging, while older children more often prioritize performance and accept coach-led authority. These differences are analytically understood through the interaction between children's own sport logics (peer-oriented vs. performance-oriented) and club logics (inclusion-oriented vs. competition-oriented).

Methodologically, the dissertation demonstrates that children's participation can be measured psychometrically, provided that measurement is theoretically grounded and child-centered. The developed instrument captures the relational and social dimensions of participation and enables the identification of patterns and inequalities across groups and organizational contexts. At the same time, the dissertation emphasizes

that psychometric measurement necessarily reduces complexity and must complement, rather than replace, qualitative and relational approaches.

In conclusion, the dissertation argues that children's participation in voluntary sport associations must be understood as a dynamic, relational, and context-dependent process rather than as formal influence alone. Participation is produced through everyday interactions among children and adults, among children themselves, and within organizational structures. The findings challenge established models of participation by foregrounding children's active agency and making visible the social dimension as a core component of participation. The thesis further situates children's participation within civil society, showing how children's roles are often reduced to those of service recipients rather than democratic actors, while also highlighting children's informal, relational forms of influence that fall outside formal decision-making structures.

Overall, the dissertation provides a theoretically integrated, empirically grounded, and conceptually refined framework for understanding children's participation in sport. It contributes analytical tools, empirical knowledge, and methodological approaches that support the development of sport environments that foster not only access and inclusion, but also children's agency, recognition, belonging, and meaningful democratic participation.

Tack

Det är många som jag vill tacka för hjälp med den här avhandlingen. Först och främst vill jag rikta ett stort tack till alla 206 barn som har valt att ställa upp och delta i mina studier. Utan er hade det inte blivit någon avhandling. Jag vill också tacka alla tränare, sportchefer, ledande befattningshavare och föräldrar i de klubbar som jag har besökt för att ni har ställt upp och hjälpt till med er tid. Ett särskilt tack till ”mina” baskettjejer som jag coachar för att ni har ställt upp med kommentarer och synpunkter när jag har behövt.

En avhandling skrivs inte i en silo. Jag har fått ovärderlig guidning och stöttning av mina handledare, Pelle, Anders och Åsa – TACK. Därtill har flera andra stöttat och hjälpt till och ett särskilt tack vill jag rikta till Maria Eriksson som har fått ansträngande uppgifter att verka enkla. Jag vill också rikta ett stort tack till Hélène för positiva ord och pepp. Jag vill också tacka mina doktorandkollegor för alla våra tillfällen att ses och prata. Ett särskilt tack till Louise för värdefull stöttning och kloka råd.

Sist men inte minst vill jag tacka min familj och mina vänner, först och främst maken, Gareth, för att du alltid är så positivt inställd till det jag gör och visar förståelse för att jag otaliga kvällar bara försvinner framför datorn. Till mina barn, Emma och Benton, tack att ni har lyssnat, kommenterat och varit förstående för att skrivandet tillsynes aldrig upphör. Till min trogna vapendragare och tillika islandshäst Isold, tack för alla turer i skogen när jag har behövt varva ner och tänka på annat. Tack till alla vänner för support och för att ni har stått ut med att jag under lång tid har varit usel på att höra av mig. Och till min söta lilla fluffiga samojed Isa, tack att du säger till att nu är det dags för paus, matte.

Referenser

- Acker, J. (2006). Inequality regimes: Gender, class, and race in organizations *Gender & society*, 20(4), 441-464.
- Ahrne, G. (1993). Delvis människa, delvis organisation/Partly human, partly organization *Sociologisk Forskning*, 30(1), 59-78.
- Alanen, L. (2002). Explorations in generational analysis. I L. Alanen & B. Mayall (Red.), *Conceptualising child-adult relations* (s. 25-36). Routledge.
<https://doi.org/https://doi.org/10.4324/9780203467220>
- Alanen, L., & Mayall, B. (2001). *Conceptualizing child-adult relations*. Psychology Press.
- Alsarve, D. (2025). *Elitfotboll, ekonomisk stabilitet och ökad jämställdhet*. RF SISU.
- Anderson, D. L., Graham, A. P., Simmons, C., & Thomas, N. P. (2022). Positive links between student participation, recognition and wellbeing at school *International Journal of Educational Research*, 111, 101896.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ijer.2021.101896>
- Anderson, D. L., Graham, A. P., & Thomas, N. P. (2019). Assessing student participation at school: Developing a multidimensional scale *International Journal of Student Voice*, 5(1).
- Andersson, E., & Sandgren, S. (2015). Delaktighet som pedagogik och demokratiskt värde för fullföljandet av studier-kunskapsbidrag från ett utvecklingsprojekt *Utbildning och Lärande/Education and Learning*, 9(1), 80-100.
- Archard, D. (1993). *Children: Rights and childhood*. Routledge.
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation *Journal of the American Institute of planners*, 35(4), 216-224.
- Augustsson, C. (2007). *Unga idrottars upplevelser av föräldrapress* [Doktorsavhandling, Karlstads Universitet]. Karlstad.
- Ben-Arieh, A., & Attar-Schwartz, S. (2013). An ecological approach to children's rights and participation: Interrelationships and correlates of rights in different ecological systems *American Journal of Orthopsychiatry*, 83(1), 94-106. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/ajop.12003>
- Berger, P., & Luckmann, T. (2016). The social construction of reality. I P. Berger & T. Luckmann (Red.), *Social theory re-wired* (s. 110-122). Routledge.

- Bergman, A. S., Bask, M., Engwall, K., Berggren, U. J., & Eriksson, M. (2025). How Are Children Involved? Participation of Children in the Process of Matching With Foster Families *Child & Family Social Work*, 1-11.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1111/cfs.70013>
- Bergnehr, D. (2019). Barnperspektiv, barns perspektiv och barns aktörskap-en begreppsdiskussion *Nordisk tidskrift för pedagogik och kritik*, 5, 49-61.
- Bergsgard, N. A., & Norberg, J. R. (2010). Sports policy and politics—the Scandinavian way *Sport in society*, 13(4), 567-582.
- Bjerke, H. (2011). 'It's the way they do it': Expressions of Agency in Child-Adult Relations at Home and School *Children & Society*, 25(2), 93-103.
<https://doi.org/10.1111/j.1099-0860.2009.00266.x>
- Bourdieu, P. (1985). The social space and the genesis of groups *Social science information*, 24(2), 195-220.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Brinkmann, S., & Kvale, S. (2015). *InterViews : learning the craft of qualitative research interviewing* (3 uppl.). Sage Publications.
- Bromark, K. (2024). *The user as a key actor in user participation: Exploring knowledge production in personal social services with a participatory approach* [Doktorsavhandling, Stockholms Universitet]. Stockholm.
- Bruun, M. H., Jakobsen, G. S., & Krøijer, S. (2011). Introduction: The concern for sociality—Practicing equality and hierarchy in Denmark *Social Analysis*, 55(2), 1-19.
- Bryman, A. (2016). *Samhällsvetenskapliga metoder* (2 uppl.). Liber.
- Carpenter, S. (2018). Ten steps in scale development and reporting: A guide for researchers *Communication methods and measures*, 12(1), 25-44.
- Casas, F. (2011). Subjective social indicators and child and adolescent well-being *Child indicators research*, 4, 555-575.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1007/s12187-010-9093-z>
- Chawla, L. (2001). Evaluating children's participation: seeking areas of consensus *PLA notes*, 42(9), 9-13.
- CIF. (2015). *Vem håller i klubban? Om demokrati och delaktighet i idrottsföreningar*. Centrum för Idrottsforskning.
- Clark, S. (2012). Being 'good at sport': Talent, ability and young women's sporting participation *Sociology*, 46(6), 1178-1193.

- Coakley, J. (2010). The “logic” of specialization: Using children for adult purposes *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 81(8), 16-25.
- Cobley, S., Baker, J., Wattie, N., & McKenna, J. (2009). Annual age-grouping and athlete development: a meta-analytical review of relative age effects in sport *Sports medicine*, 39, 235-256.
- Collins, M. F., & Buller, J. R. (2003). Social exclusion from high-performance sport: Are all talented young sports people being given an equal opportunity of reaching the Olympic podium? *Journal of sport and social issues*, 27(4), 420-442.
- Conway, J. M., & Huffcutt, A. I. (2003). A review and evaluation of exploratory factor analysis practices in organizational research *Organizational research methods*, 6(2), 147-168.
- Corney, T., Cooper, T., Shier, H., & Williamson, H. (2022). Youth participation: Adulthood, human rights and professional youth work *Children & Society*, 36(4), 677-690.
- Correia, N., Aguiar, C., & Amaro, F. (2023). Children’s participation in early childhood education: A theoretical overview *Contemporary Issues in Early Childhood*, 24(3), 313-332.
- Correia, N., Carvalho, H., & Aguiar, C. (2023). Does participation benefit children’s socio-emotional development? Positive associations between children’s participation and self-concept, through children’s perceptions *Early Education and Development*, 1461-1482.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1080/10409289.2023.2292017>
- Corsaro, W. A., & Eder, D. (1990). Children's peer cultures *Annual review of sociology*, 16(1990), 197-220.
- Costello, A. B., & Osborne, J. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis *Practical assessment, research, and evaluation*, 10(1), 1-9.
<https://doi.org/https://doi.org/10.7275/jvj1-4868>
- Coyne, I., & Harder, M. (2011). Children's participation in decision-making: Balancing protection with shared decision-making using a situational perspective *Journal of Child Health Care*, 15(4), 312-319.
<https://doi.org/10.1177/1367493511406570>
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2017). *Qualitative inquiry & research design : choosing among five approaches* (4th ed. uppl.). Sage Publications.
- Cuskelly, G., Hoyer, R., & Auld, C. (2006). *Working with volunteers in sport: Theory and practice*. Routledge.

- Cytera, C., Muehlan, H., Rapp, M., Guyard, A., Thyen, U., Schmidt, S., Markwart, H., & Group, T. D. C. (2024). Development and Validation of the Questionnaire of Young People's Participation–Young Adults (QYPP-YA) *Child: care, health and development*, 50(5), e13326.
- Dahler-Larsen, P. (2018). Qualitative Evaluation. I N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Red.), *The SAGE Handbook of Qualitative Research - Fifth Edition* (s. 867-893). SAGE Publications.
- Dahlstedt, M., & Ekholm, D. (2021). Idrott som lösning på sociala problem. I M. Dahlstedt & D. Ekholm (Red.), *Idrottens kraft? Ungas livsvillkor och ojämlikhetens problem i en segregerad stad* (s. 19-34). Studentlitteratur.
- Denzin, N. K. (1977). *Childhood socialization*. Transaction Publishers.
- DeVellis, R. F., & Thorpe, C. T. (2021). *Scale development: Theory and applications*. Sage publications.
- Dohlsten, J., & Lindgren, E.-C. (2015). How managers talk about children's football *Swedish Journal of Sport Research*, 1(1), 4-27.
- Edman, K. (2025). *Barns delaktighet: en mikrosociologisk studie av barn-och familjeterapeutiska samtal* [Doktorsavhandling, Malmö Universitet]. Malmö.
- Eliasson, I. (2009). *I skilda idrottsvärldar : barn, ledare och föräldrar i flick- och pojkfotboll* [Doktorsavhandling, Umeå universitet]. Umeå.
- Eliasson, I. (2011). Barns perspektiv på barnrättsperspektivet. I J. R. Norberg, & Philblad, Johan (Red.), *För barnets bästa - En antologi om idrott ur ett barnrättsperspektiv* (s. 111-128). SISU Idrottsböcker.
- Eliasson, I. (2017). The gap between formalised children's rights and children's real lives in sport *International Review for the Sociology of Sport*, 52(4), 470-496.
- Eliasson, I., Karp, S., & Wickman, K. (2017). Developing sports with a children's rights perspective? Intentions, methods, and priorities of development projects in local Swedish sports clubs *European Journal for Sport and Society*, 14(3), 244-264.
- Emerson, L., & Lloyd, K. (2017). Measuring children's experience of their right to participate in school and community: A rights-based approach *Children & Society*, 31(2), 120-133.
- Engström, L.-M. (2008). *Forskning om Handslaget genomförande och resultat* *Stockholm: Riksidrottsförbundet*.
- Eriksson, M. (2024). Enabling Children's participation: Putting the 'good dialogues' model into practice *Children & Society*, 38(2), 334-348.

- Eriksson, M., Källström, Å., & Näsman, E. (2023). *Barns röster om våld: att bysna, tolka och förstå*. Gleerups Utbildning AB.
- Eriksson, M., & Näsman, E. (2011). *När barn som upplevt våld möter socialtjänsten : om barns perspektiv, delaktighet och giltiggörande* (1. uppl. uppl.). Gothia.
- Esping-Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*. Princeton University Press.
- Essen, J. v., & Svedberg, L. (2019). Organisationer och engagemang i det svenska civilsamhället. I J. v. Essen (Red.), *Det svenska civilsamhället* (s. 43-84). Idealistas förlag.
- Esser, F. (2016). Neither "thick" nor "thin": Reconceptualising agency and childhood relationally. I F. Esser, M. Baader, T. Betz, & B. Hungerland (Red.), *Reconceptualising agency and childhood* (s. 48-60). Routledge.
- Fabrigar, L. R., Wegener, D. T., MacCallum, R. C., & Strahan, E. J. (1999). Evaluating the use of exploratory factor analysis in psychological research *Psychological methods*, 4(3), 272.
- Fahlén, J., & Karp, S. (2010). Access denied: The new'Sports for all'-programme in Sweden and the reinforcement of the'Sports performance'-logic *Sport & EU review*, 2(1), 3-22.
- Fahlén, J., & Stenling, C. (2016). Sport policy in Sweden *International journal of sport policy and politics*, 8(3), 515-531.
- Fitzgerald, R., & Graham, A. (2011). "Something Amazing I Guess": Children's Views on Having A Say About Supervised Contact *Australian Social Work*, 64(4), 487-501. <https://doi.org/10.1080/0312407x.2011.573861>
- Flensner, K. K., Korp, P., & Lindgren, E.-C. (2021). Integration into and through sports? Sport-activities for migrant children and youths *European Journal for Sport and Society*, 18(1), 64-81.
- FN. (1989). *Barnkonventionen* (Vol. 1577).
- Gal, T., & Duramy, B. F. (2015). Enhancing capacities for child participation: Introduction. I T. Gal & B. F. Duramy (Red.), *International perspectives and empirical findings on child participation: From social exclusion to child-inclusive policies* (s. 1-16). Oxford University Press.
- Gallagher, M. (2008). Foucault, power and participation *The International Journal of Children's Rights*, 16(3), 395-406.
- Gallagher, M., Smith, M., Hardy, M., & Wilkinson, H. (2012). Children and families' involvement in social work decision making *Children & Society*, 26(1), 74-85.

- Geurts, E. M., Reijs, R. P., Leenders, H. H., Jansen, M. W., & Hoebe, C. J. (2024). Co-creation and decision-making with students about teaching and learning: A systematic literature review *Journal of Educational Change*, 25(1), 103-125.
- Giddens, A. (1979). *Central problems in social theory: Action, structure, and contradiction in social analysis* (Vol. 241). Univ of California Press.
- Gonçalves, C. E., Carvalho, H., & Light, R. (2011). Keeping women in sport: positive experiences of six women's experiences growing up and staying with sport in Portugal *Asian journal of exercise and sports science*, 8(1), 39-52.
- González, M., Gras, M. E., Malo, S., Navarro, D., Casas, F., & Aligué, M. (2015). Adolescents' perspective on their participation in the family context and its relationship with their subjective well-being *Child indicators research*, 8, 93-109.
- Goslin, D. A. (1969). *Handbook of socialization theory and research*. Rand McNally.
[Record #20 is using a reference type undefined in this output style.]
- Gracey, B., Turgeon, L., Gadbois, J., Dallaire, C., & Robidoux, M. (2010). Are We Having Fun Yet?: Children's Adult-Organized Recreational Basketball as a Site of Discipline. *Ethnologies*, 32(1), 133-156.
- Graham, A., & Fitzgerald, R. (2006). Taking account of the 'to and fro' of children's experiences in family law *Children Australia*, 31(2), 30-36.
- Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness *Nurse education today*, 24(2), 105-112.
- Gurdal, S., & Sorbring, E. (2018). Children's agency in parent-child, teacher-pupil and peer relationship contexts *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being*, 13(sup1), 1-9.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1080/17482631.2019.1565239>
- Habermann, U. (2007). *Kvinnor på toppen: om kvinnor, idrott och ledarskap*. Ersta Sköndal högskola.
- Haig, B. D. (2005). Exploratory factor analysis, theory generation, and scientific method *Multivariate Behavioral Research*, 40(3), 303-329.
- Halldén, G. (2003). Barnperspektiv som ideologiskt och/eller metodologiskt begrepp *Pedagogisk forskning i Sverige*, 8(1-2), 12-23.
- Harcourt, D., & Häggglund, S. (2013). Turning the UNCRC upside down: A bottom-up perspective on children's rights *International Journal of Early Years Education*, 21(4), 286-299.

- Hart, R. A. (1992). *Children's participation : from tokenism to citizenship*. UNICEF International Child Development Centre. http://www.unicef-irc.org/publications/pdf/childrens_participation.pdf
- Harwood, C. G., Keegan, R. J., Smith, J. M., & Raine, A. S. (2015). A systematic review of the intrapersonal correlates of motivational climate perceptions in sport and physical activity *Psychology of sport and exercise*, 18, 9-25.
- Helsen, W. F., Van Winckel, J., & Williams, A. M. (2005). The relative age effect in youth soccer across Europe *Journal of sports sciences*, 23(6), 629-636.
- Holmqvist, A. (2019). *Integritet på undantag? : En studie av barns röst i patientlagen och patientorganisationer* [Doktorsavhandling, Ersta Sköndal Bräcke högskola]. Stockholm. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:esh:diva-7873>
- Horgan, D., Forde, C., Martin, S., & Parkes, A. (2017). Children's participation: Moving from the performative to the social *Children's Geographies*, 15(3), 274-288.
- Hussey, S. (2020). International public participation models 1969–2020 *Bang the Table*.
- Högman, J. (2021). *Barn i rörelse: Om förutsättningar för utveckling i alternativa (?) idrottsaktiviteter* [Doktorsavhandling, Karlstads universitet].
- idrottsstatistik.se. (2022). *Föreningsidrottandet minskar i alla åldersgrupper*. Centrum för idrottsforskning. Hämtad 3 june från <https://idrottsstatistik.se/foreningsidrott/barn-och-ungdomar/>
- Ihrskog, M. (2006). *Kompisar och kamrater: barns och ungas villkor för relationsskapande i vardagen* [Doktorsavhandling, Växjö Universitet].
- Ivankova, N. V., Creswell, J. W., & Stick, S. L. (2006). Using mixed-methods sequential explanatory design: From theory to practice *Field methods*, 18(1), 3-20.
- James, A., Jencks, C., & Prout, A. (1998). *Theorizing childhood*. Routledge.
- James, A., & Prout, A. (2015). *Constructing and reconstructing childhood : contemporary issues in the sociological study of childhood* (3 uppl.). Routledge.
- Johansson, B., & Karlsson, M. (2013). Inledning. I B. Johansson & M. Karlsson (Red.), *Att involvera barn i forskning och utveckling* (s. 12-26). Studentlitteratur.
- Jonsson, L., Berg, C., Larsson, C., Korp, P., & Lindgren, E.-C. (2017). Facilitators of physical activity: voices of adolescents in a disadvantaged community *International journal of environmental research and*

public health, 14(8), 2-13.

<https://doi.org/https://doi.org/10.3390/ijerph14080839>

- Jørgensen, T., Seim, S., & Njøs, B. M. (2024). How children and young people understand and experience individual participation in social services for children and young people: a synthesis of qualitative studies *European Journal of Social Work*, 27(3), 546-559.
- Karlsson, J. (2022). *Barn-och ungdomsidrott till salu Om begär, immateriellt arbete och kommersialisering* [Doktorsavhandling, Gymnastik och idrottshögskolan]. Stockholm.
- Karp, S., Fahlén, J., & Löfgren, K. (2014). More of the same instead of qualitative leaps: A study of inertia in the Swedish sports system *European Journal for Sport and Society*, 11(3), 301-320.
- Kassman, A., & Kneck, Å. (2021). Doing it together. The dynamics of volunteer work in football clubs for children, the Swedish case *Soccer & Society*, 23(6), 583-596.
- Kassman, A., & Kneck, Å. (2022). Doing childhood, doing gender, but not doing sports: Unorganized girls' reflections on leisure time from a relational perspective *Childhood-a Global Journal of Child Research*, 29(2), 172-186.
- Khetani, M. A., Graham, J. E., Davies, P. L., Law, M. C., & Simeonsson, R. J. (2015). Psychometric properties of the young Children's participation and environment measure *Archives of physical medicine and rehabilitation*, 96(2), 307-316.
- Kleye, I., Heden, L., Karlsson, K., Sundler, A. J., & Darcy, L. (2021). Children's individual voices are required for adequate management of fear and pain during hospital care and treatment *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 35(2), 530-537.
- Kosher, H., & Gross-Manos, D. (2024). Children's participation in everyday life: An international overview *Children & Society*, 38(6), 1899-1919.
<https://doi.org/10.1111/chso.12852>
- Krekula, C. (2021). Ålder och ålderism. I H. Jönson (Red.), *Perspektiv på ålderism* (s. 59-79). Författarna och Social Work Press.
- Kutsar, D., Soo, K., Strózik, T., Strózik, D., Grigoraş, B., & Bălăţescu, S. (2019). Does the realisation of children's rights determine good life in 8-year-olds' perspectives? A comparison of eight European countries *Child indicators research*, 12(1), 161-183.

- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3 uppl.). Studentlitteratur.
- Lang, M. (2021). Advancing children's rights in sport: coaching, childhood agency and the participatory agenda *Sports Coaching Review*, 11(1), 41-63. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/21640629.2021.1990655>
- Lansdown, G. (2010). The realisation of children's participation rights: critical reflections. I B. Percy-Smith & N. Thomas (Red.), *A Handbook of Children and Young People's Participation: Perspectives from theory and practice* (s. 11-23). Routledge.
- Lansdown, G. (2018). Conceptual framework for measuring outcomes of adolescent participation UNICEF: New York, NY, USA.
- Lauri, K., Toros, K., & Lehtme, R. (2021). Participation in the child protection assessment: Voices from children in Estonia *Child and Adolescent Social Work Journal*, 38(2), 211-226.
- Laz, C. (1998). Act your age *Sociological Forum*, 13(1), 85-113. <https://doi.org/https://doi.org/10.1023/A:1022160015408>
- Light, R. L., Harvey, S., & Memmert, D. (2013). Why children join and stay in sports clubs: Case studies in Australian, French and German swimming clubs *Sport, Education and Society*, 18(4), 550-566.
- Lindgren, E.-C., Annerstedt, C., & Dohsten, J. (2017). "The individual at the centre"—a grounded theory explaining how sport clubs retain young adults *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being*, 12(sup2), 1-12. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/17482631.2017.1361782>
- Lindgren, E.-C., Hildingh, C., & Linnér, S. (2017). Children's stories about team selection: A discourse analysis *Leisure Studies*, 36(5), 633-644.
- Lindquist, B. (2004). *Medlem i en idrottsförening: om medlemmens rättigheter och skyldigheter*. Björn Lindquist.
- Lundström, T., & Wijkström, F. (2012). Från röst till service: vad hände sedan? : eller Som fisken i vattnet. I F. Wijkström (Red.), *Civilsambället i samhällskontraktet : en antologi om vad som står på spel*. (s. 245-288).
- Lundy, L. (2007). 'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child *British educational research journal*, 33(6), 927-942.
- Maciver, D., Tyagi, V., Kramer, J. M., Richmond, J., Todorova, L., Romero-Ayuso, D., Nakamura-Thomas, H., van Hartingsveldt, M., Johnston, L., & O'Hare, A. (2020). Development, psychometrics and feasibility

- of the School Participation Questionnaire: A teacher measure of participation related constructs *Research in Developmental Disabilities*, 106, 1-12. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ridd.2020.103766>
- Mageau, G. A., & Vallerand, R. J. (2003). The coach–athlete relationship: A motivational model *Journal of sports science*, 21(11), 883-904.
- Malone, K., & Hartung, C. (2009). Challenges of participatory practice with children. I B. Percy-Smith & N. Thomas (Red.), *A handbook of children and young people's participation* (s. 46-60). Routledge.
- Mannion, G. (2007). Going Spatial, Going Relational: Why "Listening to Children" and Children's Participation Needs Reframing *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 28(3), 405-420.
- Marshall, T. H. (1965). The right to welfare *The Sociological Review*, 13(3), 261-272.
- Matthews, C. R., Barker-Ruchti, N., Coates, E., Lang, M., & Hardwicke, J. (2024). Children's rights, human development and play–rejecting performance-orientated youth sport *Sport, Education and Society*, 31(1), 142-153.
- Mayall, B. (2002). *Towards a sociology for childhood: thinking from children's lives*. Open University Press.
- McCafferty, P., & Mercado Garcia, E. (2024). Children's participation in child welfare: A systematic review of systematic reviews *The British Journal of Social Work*, 54(3), 1092-1108.
- McCroskey, J. C., & Young, T. J. (1979). The use and abuse of factor analysis in communication research *Human Communication Research*, 5(4), 375-382.
- McMellon, C., & Tisdall, E. K. M. (2020). Children and Young People's Participation Rights: Looking Backwards and Moving Forwards *The International Journal of Children's Rights*, 28(1), 157-182. <https://doi.org/10.1163/15718182-02801002>
- Messner, M. A., & Musto, M. (2014). Where are the kids? *Sociology of Sport Journal*, 31(1), 102-122.
- MUCF. (2014). *Fokus 14 – om ungas fritid och organisering*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- MUCF. (2024). *En sammanfattad bild av ungas levnadsvillkor i Sverige* (Ung Idag 2024:1).
- Mårdberg, B., & Carlstedt, L. (2019). *Grundläggande psykometri*. Studentlitteratur AB.

- Møllerløkken, N. E., Lorås, H., & Pedersen, A. V. (2015). A systematic review and meta-analysis of dropout rates in youth soccer *Perceptual and Motor Skills*, 121(3), 913-922.
- Neff, K. D. (2003). The development and validation of a scale to measure self-compassion *Self and identity*, 2(3), 223-250.
- Nemoto, T., & Beglar, D. (2014). Developing Likert-scale questionnaires. I A. K. N. Sonda (Red.), *JALT2013 Conference Proceedings* (Vol. 108, s. 1-6). JALT.
- Nilsson, S., Björkman, B., Almqvist, A.-L., Almqvist, L., Björk-Willén, P., Donohue, D., Enskär, K., Granlund, M., Huus, K., & Hvit, S. (2015). Children's voices—Differentiating a child perspective from a child's perspective *Developmental neurorehabilitation*, 18(3), 162-168.
- Norberg, J. R. (2010). The development of the Swedish sports movement between state, market and civic society - some remarks. I A. Evers & A. Zimmer (Red.), *Third sector organizations facing turbulent environments : sports, culture and social services in five European countries*. (s. 183-201). Cinefogo.
- Norberg, J. R., & Redelius, K. (2012). Idrotten och kommersen : marknaden som hot eller möjlighet? I F. Wijkström (Red.), *Civilsamhället i samhällskontraktet : en antologi om vad som står på spel*. (s. 175-194). European Civil Society Press.
- Norberg, J. R. E., L.-M. ; Åkesson, J. (2007). *Idrotten vill - en utvärdering av barn och ungdomsidrotten*. Riksidrottsförbundet.
- Nordbakke, S. (2019). Children's out-of-home leisure activities: changes during the last decade in Norway *Children's Geographies*, 17(3), 347-360.
<https://doi.org/10.1080/14733285.2018.1510114>
- Närvänen, A.-L., & Näsman, E. (2004). Childhood as generation or life phase? *Young*, 12(1), 71-91.
- Närvänen, A.-L., & Näsman, E. (2007). Age Order and Children's Agency. I H. Wintersberger (Red.), *Childhood, Generational Order and the Welfare State: Exploring Children's Social and Economic Welfare* (s. 225-249). University Press of Southern Denmark.
- Olson, H.-E. (1992). *Staten och ungdomens fritid: Kontroll eller autonomi?* [Doktorsavhandling, Lunds Universitet]. Lund.
- Parsons, T. (1951). *The social system*. Routledge and Kegan Paul.
- Pavlogiannis, G., Eliasson, I., & Söderström, T. (2024). Exploring the Landscape of Children's Rights in Sports: A Scoping Review of

Research Topics and Approaches in Social Sciences *Young*,
11033088241226556.

- Percy-Smith, B., & Thomas, N. (2010). *A handbook of children and young people's participation : perspectives from theory and practice*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203871072>
- Percy-Smith, B., Thomas, N. P., O'Kane, C., & Imoh, A. T.-D. (2023). *A handbook of children and young people's participation: Conversations for transformational change*. Taylor & Francis.
- Perry-Hazan, L. (2021). Students' perceptions of their rights in school: A systematic review of the international literature *Review of Educational Research*, 91(6), 919-957.
- Pett, M. (2003). Making sense of factor analysis: The use of factor analysis for instrument development in health care research *Thousand Oaks*.
- Pettersson, K. E. (2015). Children's participation in preschool documentation practices *Childhood-a Global Journal of Child Research*, 22(2), 231-247.
<https://doi.org/10.1177/0907568213513480>
- Piaget, J., & Inhelder, B. r. (1969). *The psychology of the child*. Routledge and Kegan Paul.
- Preacher, K. J., & MacCallum, R. C. (2003). Repairing Tom Swift's electric factor analysis machine *Understanding statistics: Statistical issues in psychology, education, and the social sciences*, 2(1), 13-43.
- Prout, A., & James, A. (2015). A new paradigm for the sociology of childhood? I *Constructing and Reconstructing Childhood : Contemporary issues in the sociological study of childhood* (s. 6-28). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315745008-2>
- Punch, S., & Tisdall, E. K. M. (2012). Exploring children and young people's relationships across Majority and Minority Worlds *Childrens Geographies*, 10(3), 241-248. <https://doi.org/10.1080/14733285.2012.693375>
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon and schuster.
- Qvist, H.-P. Y., Folkestad, B., Fridberg, T., & Lundåsen, S. W. (2019). Trends in Volunteering in Scandinavia. I *Civic Engagement in Scandinavia : Volunteering, Informal Help and Giving in Denmark, Norway and Sweden* (s. 67-94). Cham : Springer International Publishing : Springer.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-98717-0_3

- Qvortrup, J., Corsaro, W. A., & Honig, M.-S. (2009). Why social studies of childhood? An introduction to the handbook. I *The Palgrave handbook of childhood studies* (s. 1-18). Springer.
- Qvortrup, J., Corsaro, W. A., & Honig, M.-S. (2011). *The Palgrave handbook of childhood studies*. Palgrave Macmillan.
- Redelius, K. (2012). Ledare osakra om barns rättigheter *Svensk idrottsforskning*. <http://www.gih.se/CIF/Idrottsforskning/Svensk-idrottsforskning/>
- Redelius, K., & Eliasson, I. (2022). *Vår idrott–eller deras?: Unga idrottares perspektiv på delaktighet*. Riksidrottsförbundet, RF.
- Redelius, K., & Svensson, A. (2017). Allt vanligare med kommersiell barn-och ungdomsidrott *Idrottsforskning*.
- Regeringsformen. *Justitiedepartementet* https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svenske-forfattningssamling/kungorelse-1974152-om-beslutad-ny-regeringsform_sfs-1974-152/. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svenske-forfattningssamling/kungorelse-1974152-om-beslutad-ny-regeringsform_sfs-1974-152/
- Riksidrottsförbundet. (2024). *Idrottsrörelsen i siffror*. <https://www.rf.se/download/18.67b31cb1900fce75ded40c/1718293454476/2023%20Idrotten%20i%20siffror%20-%20RF.pdf>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being *American psychologist*, 55(1), 68-78.
- Rylander, P. (2014). *Tränares makt över spelare i lagidrotter sett ur French och Ravens maktbasteori* [Doktorsavhandling, Göteborgs Universitet]. Göteborg.
- Said, E. W. (1985). Orientalism reconsidered *Cultural Critique* 1, 89-107.
- Saldana, J., & Miles, M. B. (2014). *The coding manual for qualitative researchers + qualitative data analysis : a methods sourcebook* (2nd uppl.). Sage Publications.
- SCB. (2025). *Det civila samhället 2023 Slutrapport*.
- Seippel, Ø. (2010). Professionals and volunteers: on the future of a Scandinavian sport model *Sport in society*, 13(2), 199-211.
- Selznick, P. (2011). *Leadership in administration: A sociological interpretation*. Quid Pro Books.
- SFS. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svenske-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197/.

- Sheridan, D., Coffee, P., & Lavalley, D. (2014). A systematic review of social support in youth sport *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 7(1), 198-228.
- Sjöblom, P. (2006). *Den institutionaliserade tävlingsidrotten: kommuner, idrott och politik i Sverige under 1900-talet* [Doktorsavhandling, Stockholms Universitet].
- Skille, E. Å. (2011). Sport for all in Scandinavia: sport policy and participation in Norway, Sweden and Denmark *International journal of sport policy and politics*, 3(3), 327-339.
- Smith, A. L., Ullrich-French, S., Walker, E., & Hurley, K. S. (2006). Peer relationship profiles and motivation in youth sport *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 28(3), 362-382.
- Snook, S. C., & Gorsuch, R. L. (1989). Component analysis versus common factor analysis: A Monte Carlo study *Psychological bulletin*, 106(1), 148-154.
- Sommer, D., Samuelsson, I. P., & Hundeide, K. (2011). *Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik*. Liber.
- Stenling, C., & Fahlén, J. (2009). The order of logics in Swedish sport—feeding the hungry beast of result orientation and commercialization *European Journal for Sport and Society*, 6(2), 121-134.
- Stirling, A. E., & Kerr, G. A. (2013). The perceived effects of elite athletes' experiences of emotional abuse in the coach–athlete relationship *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11(1), 87-100.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA* (Vol. 724). Thomson/Brooks/Cole Belmont, CA.
- Theдин Jakobsson, B. (2014). What makes teenagers continue? A salutogenic approach to understanding youth participation in Swedish club sports *Physical education and sport pedagogy*, 19(3), 239-252.
- Thomas, N. (2007). Towards a Theory of Children's Participation *The International Journal of Children's Rights*, 15(2), 199-218.
- Thomas, N. (2012). Love, rights and solidarity: Studying children's participation using Honneth's theory of recognition *Childhood—a Global Journal of Child Research*, 19(4), 453-466.
- Thompson, J. (2022). A guide to abductive thematic analysis *The Qualitative Report*, 27(5), 1410-1421. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2022.5340>

- Thorne, B. (1987). Re-visioning women and social change : where are the children? *Gender & society*, 1(1), 85-109.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1177/089124387001001005>
- Thornton, P. H., & Ocasio, W. (1999). Institutional logics and the historical contingency of power in organizations: Executive succession in the higher education publishing industry, 1958–1990 *American Journal of Sociology*, 105(3), 801-843.
- Tisdall, E. K. M., & Cuevas-Parra, P. (2022). Beyond the familiar challenges for children and young people’s participation rights: The potential of activism *The International Journal of Human Rights*, 26(5), 792-810.
- Tisdall, E. K. M., & Punch, S. (2012). Not so 'new'? Looking critically at childhood studies *Childrens Geographies*, 10(3), 249-264.
<https://doi.org/10.1080/14733285.2012.693376>
- Toros, K. (2021). Children's Participation in Decision Making From Child Welfare Workers' Perspectives: A Systematic Review *Research on Social Work Practice*.
<https://doi.org/Artn104973152098484410.1177/1049731520984844>
- Toros, K. (2021). Children’s participation in decision making from child welfare workers’ perspectives: A systematic review *Research on Social Work Practice*, 31(4), 367-374.
- Trondman, M. (2005). *Unga och föreningsidrotten : en studie om föreningsidrottens plats, betydelser och konsekvenser i ungas liv*. Ungdomsstyrelsen.
http://www2.ungdomsstyrelsen.se/butiksadmin/showDoc/4028e595081dd72201081f2a1b700006/unga_och_foreningsidrotten.pdf Fulltext
<http://www.ungdomsstyrelsen.se/butiksadmin/showDoc/4028e595081dd72201081f2a1b700006/wwwUngaOchForeningsidrottande8.pdf>
- Trondman, M. (2011). *Ett idrottspolitiskt dilemma : unga, föreningsidrotten och delaktigheten*. Centrum för idrottsforskning.
- Trägårdh, L., Selle, P., Henriksen, L. S., & Hallin, H. (2013). *Civilsambället klämt mellan stat och kapital: Välfärd, mångfald, framtid*. SNS förlag.
- Tuffrey, C., Bateman, B., & Colver, A. (2013). The Q uestionnaire of Y ounge P eople's P articipation (QYPP): a new measure of participation frequency for disabled young people *Child: care, health and development*, 39(4), 500-511.
- Ullrich-French, S., & Smith, A. L. (2009). Social and motivational predictors of continued youth sport participation *Psychology of sport and exercise*, 10(1), 87-95.

- Vallerand, R. J. (2007). Intrinsic and extrinsic motivation in sport and physical activity: A review and a look at the future *Handbook of sport psychology*, 59-83.
- Vamstad, J., Essen, J. v., Lundberg, E., & Henrekson, E. (2025). Ideellt arbete och idrottsrörelsens utmaningar.
- Vamstad, J., & Kassman, A. (2022). Historiska förändringar av ungdomars engagemang i civilsamhället—en demokratifråga? *Statsvetenskaplig tidskrift*, 124(2).
- Vanobaggen, B. (2015). Children's rights and childhood studies: From living apart together towards a happy marriage. I W. Vandenhoe, E. Desmet, D. Reynaert, & S. Lembrechts (Red.), *Routledge international handbook of children's rights studies* (s. 60-76). Routledge.
- Vilgeus Loy, S. (2023). Hälsa och inflytande för barn inom idrott – Hinder, möjligheter, makt och sociala relationer *Socialmedicinsk tidskrift Vol 100*(Nr 4), 569-579.
- Vilgeus Loy, S. (under revidering). Who stays in the game? - A Quantitative Study of Children's Experiences of Relational Participation in Voluntary Sports Organizations in Sweden *Sport in Society and Social Issues*.
- Vilgeus Loy, S., & Kassman, A. (2025). CERSPS – Children's Experience of Relational Sport Participation Scale – The construction of a scale to measure children's experiences of participation in voluntary sport organizations in Sweden *Diversity & Inclusion Research*, 3-1.
- Vilgeus Loy, S., & Kneck, Å. (2025). Lundy's Model and Beyond: Exploring a Girl's Perspective on Participation in Voluntary Sports Organizations *Sport in society*, 1-17.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1080/17430437.2025.2518094>
- von Essen, J., & Svedberg, L. (2020). *Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2019*. Stockholm: Ersta Sköndal Bräcke högskola.
- Waerner, T. (2025). *Unga ryttares rätt till delaktighet: En villkorad rättighet?* [Doktorsavhandling, Gymnastik och idrottshögskolan, GIH]. Stockholm.
- Waerner, T., Jakobsson, B. T., Morgan, K., & Redelius, K. (2024). Participation Rights in Youth Sport: Voices of Young Swedish Equestrians *Young*, 11033088231218855.
- Walters, S. R., Payne, D., Schluter, P. J., & Thomson, R. W. (2015). 'It just makes you feel invincible': a Foucauldian analysis of children's

- experiences of organised team sports *Sport, Education and Society*, 20(2), 241-257. <https://doi.org/10.1080/13573322.2012.745844>
- Weiss, M. R., Smith, A. L., & Theeboom, M. (1996). "That's what friends are for": Children's and teenagers' perceptions of peer relationships in the sport domain *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18(4), 347-379.
- Weiss, W. M., & Weiss, M. R. (2007). Sport commitment among competitive female gymnasts: A developmental perspective *Research quarterly for exercise and sport*, 78(2), 90-102.
- Wetzelhütter, D., & Bacher, J. (2015). How to measure participation of pupils at school. Analysis of unfolding data based on Hart's ladder of participation *methods, data, analyses*, 9(1), 26.
- Wijkström, F., & Lundström, T. (2002). *Den ideella sektorn: organisationerna i det civila samhället*. Sober.
- Wollebæk, D., Sætrang, S., & Fladmoe, A. (2015). Betingelser for frivillig innsats: Motivasjon og kontekst *Rapport fra Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor*.
- Worthington, R. L., & Whittaker, T. A. (2006). Scale development research: A content analysis and recommendations for best practices *The counseling psychologist*, 34(6), 806-838.
- Wyness, M. (2013). Children's participation and intergenerational dialogue: Bringing adults back into the analysis *Childhood-a Global Journal of Child Research*, 20(4), 429-442. <https://doi.org/10.1177/0907568212459775>
- Wyness, M. G. (2019). *Childhood and society* (Third edition uppl.). Bloomsbury Academic.
- Wågby Gräfe, A. (2023). *Från formell till levd delaktighet: Den sociala meningen med barns delaktighet när föräldrar tvistar* [Doktorsavhandling, Malmö Universitet]. Malmö.
- Åberg, P. (2025). Det svenska civilsamhällets organisationslandskap. I J. v. E. M. Karlsson, E. Forssell, M. Lindberg, J. Vamstad (Red.), *Civilsamhällesvetenskap: En grundbok*. (s. 113-133). Liber.
- Øvreide, H. (2010). *Samtal med barn (3: e uppl.)*. Studentlitteratur.

Appendix

Appendix 1. Informationsbrev till forskningspersoner för den kvantitativa studien

Information till barn och ungdomar

Jag vill fråga dig om du vill delta i ett forskningsprojekt. I det här dokumentet får du information om projektet och om vad det innebär att delta.

Vad är det för ett projekt och varför vill du att jag ska delta?

Den här studien syftar till att samla in information om barns och ungdomars (13–15 år) upplevelse av delaktighet när de idrottar. För att få vara med i studien så ska man vara medlem i en idrottsförening eller klubb (alltså exempelvis spela fotboll, basket i något lag, eller gå på simning, friidrott, ridning osv). Du har fått det här pappret för att du idrottar i en idrottsförening. Inga personuppgifter har inhämtats eller kommer samlas in för projektet.

Forskningshuvudman för projektet är Marie Cederschiöld Högskola. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för projektet. Ansökan är godkänd av Etikprövningsmyndigheten, diarienummer för prövningen hos Etikprövningsmyndigheten är Dnr 2021–03850.

Hur går projektet till?

Att vara med i studien betyder att vi träffas vid ett tillfälle och då får du fylla i en enkät med frågor som handlar om medbestämmande, inflytande och delaktighet. Enkäten tar cirka 20 minuter att fylla i.

Möjliga följder och risker med att delta i projektet

Att fylla i en enkät om sitt idrottsutövande innebär låg risk för fysisk och psykisk skada, då innehållet i enkäten inte bedöms vara ett känsligt ämne. Är det så att du behöver prata med mig före, under eller efter du har fyllt i enkäten så kommer jag finnas tillgänglig. Du kan även kontakta mig efteråt.

Vad händer med mina uppgifter?

Det du svarar i enkäten kommer inte att kunna spåras till just dig, den är helt anonym och jag kommer inte att fråga efter ditt namn. Hur du svarar på enkäten kommer jag sedan att jobba vidare med och det kommer att hjälpa mig att veta mer om och skriva texter om barns upplevelse av idrott. Texten kommer publiceras (finnas i en tidning) när den är klar så andra forskare kan läsa det jag har skrivit, vilket gör att fler får information och kunskap om hur barn upplever sitt idrottsutövande. Just nu vet inte vuxna så mycket om hur barn upplever delaktighet men det vill jag ändra på! Att barn får möjlighet att uttrycka sin åsikt tycker jag är mycket viktigt. Dina svar är därmed viktiga!

Dina svar kommer att behandlas så att inte obehöriga kan ta del av dem. Ansvarig för dina personuppgifter är Pelle Åberg, Marie Cederschiöld högskola . Om du vill ta del av uppgifterna ska du kontakta Pelle Åberg, Marie Cederschiöld högskola. Dataskyddsombud är Klas Eriksson, e-mail: klas.eriksson@mchs.se, telefon: 073-901 66 50. Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas har du rätt att ge in klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Hur får jag information om resultatet av projektet?

Du kommer inte att kunna ta del av vad just du har svarat. Detta på grund av att projektet inte samlar in personuppgifter. Om du vill ta del av resultatet från projektet (vad alla barn som har deltagit i studien har svarat)

ska du kontakta doktorand Sara Vilgeus Loy vid Centrum för civilsamhällsforskning, Marie Cederschiöld högskola, e-mail: sara.vilgeus-loy@mchs.se, telefon: 0708 145 777.

Deltagandet är frivilligt

Ditt deltagande är frivilligt och du kan när som helst välja att avbryta deltagandet. Om du väljer att inte delta eller vill avbryta ditt deltagande behöver du inte uppge varför. Om du vill avbryta ditt deltagande ska du kontakta den ansvariga för projektet (se nedan).

Ansvariga för projektet

Ansvarig för projektet är Sara Vilgeus Loy, Mejl: sara.vilgeus-loy@mchs.se, Telefon: 0708- 14 57 77. Handledare: Pelle Åberg, Mejl: pelle.berg@mchs.se Telefon: 076-636 51 29

Med vänlig hälsning,

Sara Vilgeus Loy,

Doktorand, Marie Cederschiöld högskola sara.vilgeus-loy@mchs.se
Telefon: 0708 145 777

Appendix 2. Informationsbrev till vårdnadshavare för en av de kvalitativa studierna

Forskarstudie

Jag är en forskare från Marie Cederschiöld Högskola (f.d. Ersta Sköndal Bräcke Högskola) som heter Sara Vilgeus Loy och som forskar om hur barn upplever sitt idrottsutövande. För den här studien vill jag prata med barn i åldern 10–15 år som idrottar i en förening eller klubb om hur de ser på delaktighet. Undersökningen riktar sig till alla barn som är medlemmar i en idrottsförening (till exempel fotboll, friidrott, basket eller simning).

Hur går studien till?

Deltagandet innebär att barnen träffar mig vid ett tillfälle i grupp med totalt cirka 5–6 barn. Intervjumetoden kallas ”gruppintervju” och är väl beprövad för att stimulera till diskussion om ämnen som knyter nära an till deltagarnas vardagserfarenheter. Intervjusamtalen kommer att dokumenteras med hjälp av ljudinspelning (se nedan för information om hur materialet kommer att hanteras).

Undersökningen innebär att barnen kommer att diskutera delaktighet, inflytande och medbestämmande, vad dessa ord betyder för dem och hur de kan relateras till deras idrottsutövande. Jag kommer finnas tillgänglig för uppföljande samtal om detta skulle visa sig nödvändigt. Forskningsprojektet är prövat och godkänt av Etikprövningsmyndigheten.

Barnen får också fylla i en kort enkät med bakgrundsinformation om sig själva, sin familj och sitt idrottsutövande. Den är helt anonym och inga namn eller andra personuppgifter efterfrågas.

Deltagandet är frivilligt

Ditt barns deltagande är frivilligt och det går att när som helst välja att avbryta deltagandet. Om ditt barn väljer att inte delta eller vill avbryta sitt deltagande behöver barnet inte uppge varför.

Vad händer med uppgifterna?

Barnets svar kommer att behandlas så att inte obehöriga kan ta del av dem. Den information barnet lämnar lagras med en särskild kod (i stället för namn och personnummer används ett nummer som bara forskarna har tillgång till) i ett särskilt utrymme för forskningsmaterial på högskolan. Kodnyckeln som talar om vilken person som har fått vilket nummer förvaras på ett annat ställe, så att det inte ska vara möjligt för obehöriga att koppla ihop uppgifterna barnet lämnar med barnet. De inspelade samtalen och intervjun skrivs ut och då tar vi bort alla uppgifter som kan identifiera henne/honom. Ljudinspelningen förvaras inlåst i ett säkerhetsskåp på högskolan. Materialet förvaras i 10 år och förstörs sedan. Om barnet själv vill ha en kopia på uppgifterna som hon/han har lämnat går det självklart bra – se nedan hur ni går tillväga.

Marie Cederschiöld högskola är forskningshuvudman och ansvarig för dina personuppgifter är Centrum för civilsamhällesforskning, Marie Cederschiöld högskola. Enligt EU:s dataskyddsförordning har den som deltar i forskning, det vill säga ditt barn, rätt att kostnadsfritt få ta del av de uppgifter om henne/honom som hanteras i studien, och vid behov få eventuella fel rättade. Barnet kan också begära att uppgifter om henne/honom raderas samt att behandlingen av personuppgifterna begränsas. Radering och ändring av uppgifter är möjlig så länge data är obearbetade, dvs innan analyser av data har gjorts. Om du vill ta del av uppgifterna ska du kontakta doktorand Sara Vilgeus Loy vid Centrum för Civilsamhällesforskning, Marie Cederschiöld Högskola, e-mail: sara.vilgeus-loy@mchs.se, telefon: 0708 145 777. Dataskyddsombud på Marie Cederschiöld högskola är Klas Eriksson, e-mail: klas.eriksson@mchs.se, telefon: 073-901 66 50. Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas har du rätt att ge in klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Publicering av resultaten från studien sker så att inga kopplingar kan göras till enskilda personer. Undersökningen genomförs så att inga personuppgifter kommer att inhämtas eller registreras.

Hur får jag information om resultatet av studien?

Undersökningens resultat kommer att publiceras i form av vetenskapliga artiklar.

Ansvariga för studien

Forskningshuvudman för projektet är Marie Cederschiöld högskola. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för studien.

Ansvarig för studiens genomförande

Sara Vilgeus Loy, Doktorand, Marie Cederschiöld högskola Mail: sara.vilgeus-loy@mchs.se, Telefon: 0708-145 777.

(Handledare: Pelle Åberg, pelle.berg@mchs.se, 076-636 51 29)

Med vänlig hälsning,

Sara Vilgeus Loy (Socionom och doktorand)

Appendix 3. Informationsbrev till idrottsklubbar

Information till idrottsledare om forskarstudie: Barns syn på delaktighet inom organiserad idrott

Hej!

Jag är en forskare från Marie Cederschiölds Högskola som heter Sara Vilgeus Loy och som studerar hur barn upplever sitt idrottsutövande. För den här studien vill jag ta reda på hur barn i åldern 13–15 år som idrottar i en förening upplever delaktighet. Undersökningen riktar sig till alla barn som är medlemmar i en idrottsförening (till exempel fotboll, frödrött, basket eller simning).

Hur går studien till?

Deltagandet innebär att barnen träffar mig vid två tillfällen. Vid det första tillfället kommer jag att presentera mig själv och studien och låta barnen få möjlighet att ställa frågor. De kommer även att få med sig papper hem med information om studien och samtyckesblanketter dels till sig själva och till sina föräldrar. Samtyckesblanketterna behöver de ha med sig till nästa träff om barnet är under 15 år. Den första träffen brukar ta mellan 5–10 minuter beroende på hur många frågor barnen har.

Vid det andra tillfället kommer själva datainsamlingen göras. Det är en enkät som tar cirka 20 minuter att fylla i. Den är helt anonym och inga namn eller andra personuppgifter efterfrågas. Forskningsprojektet är prövat och godkänt av Etikprövningsmyndigheten.

Deltagandet är frivilligt

Barnens deltagande är frivilligt och barnet kan när som helst välja att avbryta deltagandet. Om någon väljer att inte delta eller vill avbryta sitt deltagande behöver man inte uppge varför.

Studiens resultat

Undersökningens resultat kommer att publiceras i form av vetenskapliga artiklar. Publikationen sker så att inga kopplingar kan göras till enskilda personer. Undersökningen genomförs så att inga personuppgifter kommer att inhämtas eller registreras.

Ansvariga för studien

Ansvarig för studien dvs Forskningshuvudman är Marie Cederschiöld Högskola.

Ansvarig för studiens genomförande

Sara Vilgeus Loy, Doktorand, Marie Cederschiöld Högskola Mail: sara.vilgeus-loy@esh.se, Telefon: 0708–145 777. (Handledare Pelle Åberg, pelle.aberg@esh.se, 076-636 51 29)

Med vänlig hälsning,

Sara Vilgeus Loy (Socionom, Civilekonom och Doktorand)

Appendix 4. Samtyckesblankett till forskningspersoner

Till dig som vill delta i studien behöver vi att du skriver på det här pappret

Om du vill vara med i studien så behöver jag att du skriver på detta papper. Det är för att all forskning i Sverige är frivillig och jag måste veta att du själv vill vara med och inte känner att du måste. Genom att skriva ditt namn i rutan ”underskrift” så intygar du också att du fått information om studien både muntligt (att jag har berättat om den) och skriftligt (att du fått papper att läsa, som du får behålla). Du ska också ha fått möjlighet att ställa frågor om det är något som du undrar om.

Jag vill delta i studien som heter: Barns syn på delaktighet inom organiserad idrott.

Plats och datum	Underskrift

Appendix 5. Samtyckesblankett till vårdnadshavare

Samtycke till att delta i studien

Jag har fått muntlig och skriftlig informationen om studien och har haft möjlighet att ställa frågor. Jag får behålla den skriftliga informationen.

Jag/Vi samtycker till att vårt barn (den jag/vi är vårdnadshavare för) deltar i studien: Barns syn på delaktighet inom organiserad idrott.

Jag/Vi samtycker till att uppgifterna om vårt barn (den jag är vårdnadshavare för) behandlas på det sätt som beskrivs i forskningspersonsinformation.

Jag är ensam vårdnadshavare

OBS, underskrifter krävs av två vårdnadshavare om du inte har ensam vårdnad om ditt barn.

Plats och datum	Underskrift
1.	
2.	

Appendix 6. Intervjuguide till studie 1

Hej allihop, jag heter Sara och är från Marie Cederschiöld Högskola. Jag vill veta hur ni tänker och vad ni tycker om delaktighet när ni idrottar. Jag kommer att spela in intervjun med hjälp av min dator. Det gör jag så att jag kan lyssna igen på det ni har sagt. Annars finns risk för att jag kommer ihåg fel. Så nu sätter jag på inspelningen. Ingen kommer att veta vem som har sagt vad. Jag kommer ändra era namn i den text som jag kommer skriva så att ingen får veta vad just ni har sagt. Den här intervjun är frivillig och ni kan närsomhelst säga att ni inte vill vara med. Ni behöver inte meddela varför. Vi kommer att prata i cirka en timme. Inga svar är rätt eller fel. Jag är nyfiken på hur ni tänker och vad ni tycker. Innan vi sätter igång så vill jag veta om ni vill vara med (inhämta muntligt samtycke). Är det någon som har en fråga innan vi sätter igång?

Introduktion (cirka 5 minuter)

Om ni tänker er en vanlig träning, hur går det till när ni tränar? Ni kommer dit...och så vad händer? (försök att få alla att säga något)

Tema bestämmande

- Vem är det som bestämmer vad ni ska göra på träningarna? (Ställ uppföljningsfrågor)
- Exempelvis Är det ni som bestämmer uppvärmningen? Vad får ni bestämma?
- Skulle ni vilja att det fanns mer saker som ni fick bestämma över? Eller mindre?
- Om de svarar att de inte får bestämma, ställ frågor kring hur det skulle se ut om de fick bestämma.

Tema Uttrycka åsikter

- Tycker ni att ni får möjlighet att säga vad ni tycker? (Ställ uppföljningsfrågor)
- Kan ni komma med egna idéer eller förslag? Hur går det till?

Tema Delaktighet

- Om vi går över till det här med delaktighet, hur skulle ni vilja beskriva det ordet? Vad betyder det för er när ni idrottar? (Ställ uppföljningsfrågor, bekräfta att du förstått, fråga fler om bara en har svarat)
- Kan ni komma på någon situation när ni har känt er delaktiga?
- Kan ni komma på något exempel när ni inte har känt er delaktiga?
-

Tycker ni att det är bra som det är?

Är det något någon vill säga som ni tycker att det här kom inte med som ni har tänkt på?

Är det något ni kommer på i efterhand eller något ni undrar över så går det jättebra att kontakta mig.

Runda av, tacka för deras tid.

Appendix 7. Intervjuguide till studie 2

Introduktion – jag presenterar mig och studien. Max 5 min

Hej allihop, jag heter Sara och är doktorand på en skola som heter Marie Cederschiöld Högskola. Som doktorand så vill man ta reda på saker som man inte vet så mycket om, och för det här tillfället så vill jag veta hur ni tänker och vad ni tycker om delaktighet när ni idrottar. Jag kommer att spela in intervjun med hjälp av min telefon. Det gör jag så att jag kan lyssna igen på det ni har sagt. Annars finns risk för att jag kommer ihåg fel. Så nu sätter jag på den och lägger den här. Ingen kommer att veta vem som har sagt vad. Jag kommer ändra era namn i den text som jag kommer skriva så att ingen får veta vad just ni har sagt. Den här intervjun är frivillig och ni kan närsomhelst säga att ni inte vill vara med. Ni behöver inte meddela varför. Vi kommer att prata i cirka en timme. Inga svar är rätt eller fel. Jag är nyfiken på hur ni tänker och vad ni tycker. Efter intervjun får ni fylla i en kort enkät med frågor som tar cirka 3 minuter att göra. Innan vi sätter igång så vill jag veta om ni vill vara med (inhämta muntligt samtycke). Är det någon som har en fråga innan vi sätter igång?

Inledningsfrågor (cirka 5-10 min)

Men först skulle jag gärna vilja veta lite hur det går till när ni har en lektion/tränar. Ni kommer till stallet/sporthallen/arenan, vad händer sen?

- Har ni samma ridlärare/tränare/coach varje gång?
- Vem bestämmer vad ni ska göra/vilka hästar ni får rida? Får ni bestämma?
- Och tävlar ni också?/spelar match i vad?/hur går det till
- Får alla som vill tävla/spela match?

Moment 1 (10–15 min)

Delaktighet, är det ett ord som ni hör mycket? (invänta svar) Delaktighet kan ju betyda så många saker, man kan ju känna sig delaktig i olika situationer. Så jag tänkte att ni får fundera på situationer när ni har känt er delaktiga.

Har ni några exempel på när ni har känt er delaktiga när ni rider/spelar basket/orienterar osv.

Moment 2 (cirka 15 min)

Nu ska vi göra en ny aktivitet: Jag kommer läsa upp färdigskrivna lappar som andra barn har sagt om delaktighet. Jag vill att ni läser på lapparna och tillsammans kommer överens om vilka lappar som är viktigast för er när det gäller att känna delaktighet och vilka lappar som är minst viktiga. Ni kan lägga dem i en lång rad och så säger vi att här (peka) är mest viktigt och här är minst viktigt. Om ni tycker att några lappar inte passar in eller att ni inte förstår vad som står på lappen så lägger ni dem åt sidan. (Här kan man tänka sig att man lägger till saker som barnen sagt tidigare).

Moment 3 (cirka 10 min)

I denna övning är tanken att vi ska prata om situationer då man inte är delaktig. Så först och främst – jag läser på korten och så ser vi om ni håller med eller inte håller med om att det handlar om delaktighet. Om ni inte förstår vad som står på kortet så kan ni lägga kortet åt sidan. Sen, så får ni också fundera på om det är något som saknas som ni tycker ska finnas med. När det är klart, så skulle jag vilja att ni lägger korten i en ordning där det som är absolut värst ligger där (peka) och det som inte är så farligt ligger där. (Här kan man tänka sig att man lägger till kort från inledningsfrågorna).

- Är det något mer ni kan komma på?

Moment 4 Enkät 3–5 min

- Nu är det dags för enkäten!

Moment 5 Avslutning 1–2 min

- Tusen tack för att jag fick träffa er! Utan er hade jag inte kunnat genomföra den här studien.
- Har ni några frågor innan vi avslutar?
- Är det någonting ni undrar över, som ni kommer på senare, eller något som annat så får ni gärna kontakta mig.
- Det var allt för idag!

Appendix 8. Enkät till studie 3

Hur väl stämmer påståendet med hur det är för dig när du idrottar? Kryssa i det svar som du tycker stämmer bäst.						
<i>Hur stämmer påståendet?</i>	Extre mt dåligt	Myck et dåligt	Gansk a dåligt	Bra	My cket bra	Extre mt bra
Min tränare frågar mig vad jag tycker.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare lyssnar på mina förslag.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viktiga beslut tas genom att vi alla får rösta.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare är rättvis.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är nöjd med hur min idrott organiseras.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag får förklarat av tränaren varför han/hon fattar vissa beslut.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare frågar mig vad jag tycker men det får ingen betydelse.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare låter oss rösta men det blir ändå inte så som vi bestämt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare hjälper mig att behålla fokus på vad vi gör på träningen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Viktiga beslut tas av tränaren utan att jag blir tillfrågad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ge ett exempel på ett viktigt beslut för dig:						
Jag kan säga vad jag tycker till min tränare.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare låter alla som vill vara med på tävling/match.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan ge förslag till tränaren om vad vi ska göra på träningarna.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag ifrågasätter min tränares beslut om jag tycker att det är fel.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare delar in oss i grupper på träningarna så att ingen blir utanför.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare ordnar en samling med alla i träningsgruppen innan träning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är rädd för vad min tränare ska säga om jag ifrågasätter dennes beslut.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är en del av laget/gruppen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är med i ett gäng när jag idrottar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Jag känner mig behövd i min träningsgrupp.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag vågar säga vad jag tycker till mina lagkamrater.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner mig utanför i min träningsgrupp.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag hälsar på alla i träningsgruppen/laget innan träningarna.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är fokuserad och gör det jag ska på träningen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag ger förslag till min tränare hur vi kan förbättra övningar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag ger förslag till mina träningskompisar hur vi ska göra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag gör mitt bästa när jag idrottar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag och mina träningskompisar hjälps åt för att utvecklas eller vinna.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag förklarar för mina träningskompisar om de inte förstår vad vi ska göra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag får förklaringar av mina träningskompisar	☐	☐	☐	☐	☐	☐

om jag inte förstår vad vi ska göra.						
Alla som vill vara med i laget/träningsgruppen ska få vara med.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alla som är tillräckligt duktiga ska få vara med i laget/träningsgruppen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Nästkommande frågor avser lagsport. Om du inte håller på med lagsport så kan du gå till nästa sida.</i>						
Min tränare låter alla vara med ungefär lika mycket under tävlingar/matcher.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare säger till så att alla är en del av det som ska göras.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare låter alla som kommer till tävlingen/matchen att vara med.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare frågar mig hur vi ska göra när vi tävlar/spelar match	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare frågar mig vilken position jag vill ha under matcher/tävlingar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alla i mitt lag brukar får passningar under matcher.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Jag får passningar under matcherna.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag undviker att passa vissa spelare.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kommer överens med mina lagkamrater när vi vill olika.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kommer överens med mina lagkamrater om hur vi ska göra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare väljer ut de som är bäst inför tävling/match	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Min tränare låter de som är bäst tävla/spela mer än andra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är viktigare att vi vinner matchen än att alla får vara med och spela.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Fortsättning frågor för alla. Tänk dig en skala från 1 till 5, där 1 är inget, 2 är väldigt lite, 3 är en del, 4 är väldigt mycket och 5 är allt.</i>						
Vem bestämmer, och hur mycket?						
		<i>In get</i>	<i>Väl digt lite</i>	<i>E n del</i>	<i>Gan ska myck et</i>	<i>Allt</i>
Ringa in hur mycket du tycker att din tränare bestämmer vid träningar.	Tränare	1	2	3	4	5

Ringa sen in hur mycket du tycker att du själv bestämmer vid träningar.	Jag	1	2	3	4	5
Och sist, ringa in hur mycket du tycker att dina träningskompisar bestämmer vid träningar.	Träningskompisar	1	2	3	4	5
Ringa in hur mycket du tycker att din tränare bestämmer när det gäller tävlingar eller matcher. Exempelvis vem som får tävla/spela, hur ni ska tävla/spela.	Tränare	1	2	3	4	5
Ringa sen in hur mycket du tycker att du själv bestämmer.	Jag	1	2	3	4	5
Och sist, ringa in hur mycket du tycker att dina träningskompisar bestämmer.	Träningskompisar	1	2	3	4	5
Ringa in hur mycket du skulle vilja att din tränare bestämde på träningar.	Tränare	1	2	3	4	5
Ringa sen in hur mycket du skulle vilja att du själv bestämde på träningar.	Jag	1	2	3	4	5

Och sist, ringa in hur mycket du skulle vilja att dina träningskompisar bestämde på träningar.	Träningskompisar	1	2	3	4	5
Ringa in hur mycket du tycker att dina träningskompisar vågar säga vad de tycker till tränare.	Träningskompisar	1	2	3	4	5
Ringa också in hur mycket du tycker att du själv vågar säga vad du tycker till tränare.	Jag	1	2	3	4	5

<p>Bakgrundsinformation</p> <p>Jag är:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tjej ☐ Kille ☐ Annat <p>Jag är född år _____</p> <p>Jag bor i:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Lägenhet – Hyresrätt ☐ Lägenhet – Bostadsrätt ☐ Lägenhet – vet ej om det är bostadsrätt eller hyresrätt ☐ Hus/Radhus ☐ Annat

Jag bor tillsammans med:

- En förälder
- Två föräldrar
- Växelvis hos ena eller andra föräldern
- På annat sätt

nämligen _____

Jag är född i:

- Sverige
- Övriga Europa
- Utanför Europa (Asien, Afrika, Sydamerika, Nordamerika eller Oceanien)

Jag har bott i Sverige i

- Hela mitt liv
- Mellan 11–15 år
- Mellan 3–10 år
- Mindre än 3 år

Min mamma är född i:

- Sverige
- Övriga Europa
- Utanför Europa (Asien, Afrika, Sydamerika, Nordamerika eller Oceanien)

Min pappa är född i:

- Sverige
- Övriga Europa
- Utanför Europa (Asien, Afrika, Sydamerika, Nordamerika eller Oceanien)

Har det hänt att du inte kunnat köpa något som du vill ha, och som många andra i din ålder har, för att du inte haft råd? Tänk på hur det har varit under det senaste halvåret.

- Ja, flera gånger
- Ja, en gång
- Nej

Vad utövar du för idrott? Här kan du skriva fler än ett alternativ!

Hur länge har du varit med i någon idrottsförening?

- Mindre än 2 år
- Mellan 2–4 år
- Mer än 5 år

Hur många idrottsföreningar är du medlem i?

- En
- Två
- Tre
- Fyra eller fler.

Är någon av dina föräldrar tränare för den idrott som du är med i?

- Ja
- Nej
- Inte nu, men har varit tidigare.

Är någon av dina föräldrar engagerad i din idrottsförening på annat sätt (än tränare) exempelvis lagledare, sitter med i styrelsen eller ansvarig för något inom föreningen?

- Ja
- Nej

- Inte nu, men har varit tidigare.

Tänk på den idrott du utövar mest när du besvarar fortsatta frågor.

Vad heter din idrottsförening?

Hur många är ni i er träningsgrupp?

- Mindre än 10
- Mellan 11–25
- Mellan 26–40
- Mer än 41
- Vet ej

Hur många tränare brukar vara med på era träningar?

- En-två
- Tre-fyra
- Fem eller fler

Hur ofta idrottar du?

- 1–2 gånger i veckan
- Mellan 3–4 gånger i veckan
- 5 gånger i veckan eller mer

Om du jämför dig med andra i din träningsgrupp, vad passar bäst för dig?

- Jag är bland dem som kommit längst i min träningsgrupp
- Jag har kommit ganska långt, men det är många som har kommit längre.
- De flesta har kommit längre än jag.

Vad är främsta anledningen till att du idrottar? Obs välj endast ett alternativ.

- Träffa kompisar
- Bli duktig på en idrott
- Det är nyttigt/bra för hälsan
- Ha roligt
- Spela match/tävla
- Annat: _____

Hur bedömer du din hälsa?

- Våldigt dålig
- Mindre bra
- Ganska bra
- Mycket bra

Hur viktigt är det för dig att du idrottar?

- Inte alls viktigt
- Mindre viktigt
- Ganska viktigt
- Mycket viktigt
- Extremt viktigt

Hur viktigt är det för dina föräldrar att du idrottar?

- Inte alls viktigt
- Mindre viktigt
- Ganska viktigt
- Mycket viktigt
- Extremt viktigt
- Vet ej

Kommer du att fortsätta med din idrott nästa termin?

- Nej
- Vet inte
- Ganska troligt
- Absolut, jag vill verkligen fortsätta

Sista frågorna, här får du skriva fritt.

Om jag fick ändra på något när det gäller min idrott så skulle det vara:

Jag vill lägga till att:

Tack för din medverkan!

Delarbeten

